

D A N I C Z A

ZAGREBECHKA

I L I :

DNEVNIK

Z A P R O Z T O L E T O

1 8 3 7.

Z - T O L N A C H N I K O M H I S N E M V S Z A K O

**verztnéh na haszen y prikratchěnye vré-
mena szlusěchéh.**

Chetertoletni Techaj.

V u Z a g r e b u,

prilzkana vu Ferencza Suppan Szlovarniczi.

Meszeczi po dnevov trideszet broje szledèchi,
Za Travnom, Klaszen, Zimschak za Rujnom hodèchi,
Drugem vszem pridaj dnèva josh jednoga vishe,
Zvun Szvèchna, dvadeszet oszem dan komusze pìshe:
Al' vu prextupu on broji josh jednoga zvishe:
Ter Matiash onda dvadeszet pèti Szvechna sze pìshe.
Na dan szvètoga Pape Lina, kak y Bedenika
Noch z-dnèvom vszigdar bìva jednako velika,
A Gonzaga pako naj vekshega dnèva donasha,
Kak je szvètoga dan v-zimi naj menyshi Tomasha.
Klemensh pochme Zimu, Verban Leto dàje ti vrùche,
Na Protuletje Peter iz Antiokije szi lùche:
Kak pako Szimforian szvèti na znanye sze dàje,
Znaj, da zkupa Jeszen vre zkoro naztaje.

R o d o s z l o v

Prezmosnoga Pokolenya Austrianzkoga szvéchno ladajuchega.

Czeszar Dersav y Országov Austrianskéh.

FERDINAND (Dragich) I. Odvetni Czeszar Austrianzki, Kraly Vugerzki, Pemzki, Longobardzki, y Benetachki, Galiczie, Lodomerie y Ilirichki, Veliki Vojvoda Austrianzki, rodyen vu Bechu dan 19. Travna 1793, poprijel je po szmertí Otcza szvojega Ferencza I, Czeszara ladánye vszéh Országov Austrianzkéh 2. dan Szushcza 1835, za Kralya Vugerzkoga korunyen vu Posunu 28. Malomeshnyaka 1830 vu Pragi 7. Malom: 1836. Ztanuje v-Bechu. Poruchen vu Bechu 27. dan Szvéchna 1831, z-*Marium Annum Carolinum* kcherjum pokoj. Viktora Eman. Kralya Szardinzkoga.

Czeszaricza Mati.

KAROLINA AUGUSTA, kehi pokojnoga Makszim. Jos. Kralya Bavarzkoga, Vishnya, Zashitnicza Zvezdo-Krisnoga Reda, naj veksha Zavetnicza, y Velika plemenitoga szlobodnoszvétzkoga Klostra Gozpodichnih, pod imenom: *Marianzka vuchilnicza* (Maria-Schul) Ravnitelicza vu Bruni, y Velika plemenitoga Gozpodichnih Reda Branitelicza vu Innspruku, rodyena 8. dan Szvechna 1792.

Bratja Nyih Velichàantzva y Kralya.

Czeszarevichi y Czeszarevichke, Veliki Vojvode y Velike Vojvodicze Austrianzke.

Maria Ludovika (Leop. Fran. Ter. Jos. Luc.) Velika Vojvodicza Austrianzka, Vojvoda Parmezanzka, Piaczenzka, y Gvaztalska, rodyena 12. Grudna 1791.

Maria Klementina (Fran. Jos.), rody. v-Bechn 1. Szushcza 1798, vdata 28. Szerpna 1816 vu Schenbranu za Leopolda (Jos. Joh-) Kralyevicha Szczilianzkoga, Kneza Szalernitanzkoga, Oblaztnik dva-

deszet y druge Austr. peshichke Chete, rody. 2. Szerpna 1790 vu Nèapulushu.

Ferenez Dragich (Jos.) Vojzkovodni Majôr, y Oblaztni Magyarzke peshichke Chete broja 25. rody. v-Bechu 7. Grudna 1820. osenyen z-Sofium Frid. Dor. Vilh. kcherjum pokojnyega Maksz. Jos. Kralya Bavarzkoga. rody. v-Minhenu 27. Prosz. 1805.

Maria Anna (Fran. Ter. Jos. Med.) Opaticza Gozpodichnichkoga Reda vu Pragi, rody. v-Bechu

Ztriczi Nyih Velichantzva Czeszara. Czeszarevichi y Veliki Vojvode Austrianzki.

Dragich Laus. (Joh. Jos. Lovr.) Poglavar y najvekshe Kapitan Kralyevztva Pemzkoga, Czesz. Krály poglaviti Vojzkovod, Oblaztnik 3 peshichke y 3 Ulanzke Chete, rody. 5. Malom. 1771. Vdovecz je od 29. Grudna 1829. ima 4. Sinov y 2 kchere.

Joseph (Ant, Iv. Nep.) Palatin Kralyevztva Vugerzkoga Czesz. Krály. poglaviti Vojzkovod, y. t. d, je tretji put osenyen, ima 3 Szine y dve kchere.

Ivan (Jos. Fab. Sheb.) Czesz. Krály Vojzkovod, Konyanichki, rody. 20. Prosz. 1782. Neosenyen.

Rainer (Jos. Iv. Mih. Fer. Hier.) Nameztnik Krályevzki vu Longobardzko-Benetachkom Krályevztvu, rody. 30. Malom. 1783. Osenyen je, y ima 6. Szinov y dve Kchere.

Laus (Jos. Ant.) Czesz. Krály. Vojzkovod, y poglaviti Velikoga orusja Topov. Nadztojnik, rody. 12. Grudna 1784.

Brati y Szeztra pokojnye Czeszaricze Austrianzke Marie Ludovike.

Maria Leopoldina (An. Jos. Joh.) rody. 10. Grudna 1776. Vdova pokonyega Drag. Tod. Herczega Bavarzkoga.

Ferenz IV. (Jos. Drag.) Vojvoda Modenanzki, rody. 6. Liztop. 1779. Osenyen, y ima dva Szina, y dve Kchere.

Ferdinand (Drag. Jos.) Czesz. Krály. Vojzkovod Konyanichki, y poglaviti Ravnitel Kralyevztva Galiczianzkoga y Lodomerzkoga.

Makszimilian (Jos. Iv. Broz, Drag.) Veliki Mester

Portugalzka Kraly (Kat. Ver.)

Gozpa Maria II. de Gloria (Joh. Kar. Leop. Izid), rody. 4. Travna 1819. proprijela je osobno ladanye Kralyevztva Portugalzkoga 20. Malom. 1834. Vdovicza.

Praizki Kraly (Kalv. Ver.)

Fridrik Wilhelm III. rody. 3. Velikom. 1770. ztupil je na ztoliczu Kralyevzku po szmerti Otcza szvojega Kralya Frid. Wilh. II. 16. Vszeszvet. 1791

Ruzki Czeszar (Ger. Zak.)

Mikula I. Pavlovich. rody. 7. Szerpnja 1796. ztupil na ztoliczu Czeszarzku po szmerti Brata szvojega Czeszara Alekszandra I. dan 1. Grudna 1825.

Shveczianski Kraly (Lut. Vere.)

Karol XIV. rody. vu Pau Franczuzke zemlye 26. Prezimeza 1764. izebran za Nameztnika Kralyevzkoga 21. Velikom. 1710. osobno pako ladanye Kralyevztva je proprijel 5. Szvechna 1818.

Spanyolzka Kralyicza (Kat. Ver.)

Gozpa Izabella (Mar. Lud.) II., rody. 10. Liztop. 1830 imenuvana za Kralyiczu po szmerti Otcza szvojega Ferdinanda VII. (+ 29. Liztop. 1833) medtemtoga zaradi menyoletnosti szvoje Kralyevztva ravnanje izrucheno je Materi nyeini Marii Krizt. (rody. 27. Travna 1806).

Szaksonzki Kraly (Kat. Ver.)

Anton Klemens Todor I. rody. 27. Grudna 1755. ztupil je na ztoliczu Kralyevzku po szmerti brata szvojega Frid. Aug. 5. Rosny. 1827.

Szardinzki Kraly (Kat. Vere.)

Karol (Albert Em.) rody. 2. Liztop. 1798 ztupil je na ztoliczu Kralyevzku po szmerti Kralya Karola Fel. Jos. dan 27. Travna 1831.

Sziczilianski Kraly (Kat. Ver.)

Ferdinand (Karl.) II. rody. 12. Prezimeza 1810. ztupil je na ztoliczu Kralyevzku po szmerti Otcza szvojega Kralya Ferencza I. dan 8. Vszeszvet. 1830.

Nemskoga Reda vu Austrianzkem Czeszarzt. rody.
14. Szerpza 1782.

*Oztali Czeszari y Kràlyi Europeanzki sada
ladajùchi.*

Anglianzki Kràly (Angl. Vere).

Wilhelm (Henrik) IV. takaj Kraly Hanoveran-
zki, rody. 21. Velikom. 1765. ztupil je na ztoliczu
Kralyevzku po szmerti brata szvojega *Juraja IV.*
dan 26. Klaszna 1830.

Bavarzki Kraly. (Katol. Vere.)

Laus (Drag. Aug.) I. rody. 26. Velikom. 1786.
ztupil je na ztoliczu Kralyevzku po szmerti Otcza
szvojega *Makszim. Jos. I.* 15. Liztop. 1825.

Belgianszki Kraly (Luter. Vere)

(Detcza odhranyjusze vu Katol. Veri-)

Leopold (Jur. Krizt.) I. rody. 16. Grudna 1790.
ztupil je na ztoliczu novopodignyenoga Kralyevztva
21. Szerpna 1831.

Danianszki Kraly (Luter. Ver.)

Fridrik VI. rody. 28. Prosz. 1768. za zkupla-
davcza Otcza szvojega *Kristiana VII.* imenuvan 14.
Travna 1784. nyega pako je zmenil 13. Szushcza
1806, korunyen 31. Klaszna 1815.

Franczuzov Kraly (Katol. Ver.)

Laus Filip I. rody. 6. Liztop. 1773 ztupil je
9. Velikom. 1830 na ztoliczu Kralyevzku, poklam
kak *Karol. X.* chazt Kralyevzku bi bil dole polosil
dan 29. Szerpna 1830.

Gerchki Kraly (Katol. Vere)

Oto (Frid. Laus) I. rody. 1. Klaszna 1815 y
je po dokonchku med Anglium, Franzuzkum y Ruz-
kum vchinyenem od 7. Rosnyaku 1832 za Kralya
Gerchkoga odluchen.

Podolzki (Niederland) Kraly (Kalv. Ver.)

Wilhelm I. rody. 24. Velikom. 1782, prijel je
chazt Kralyevzku dan 16. Szushcza 1815.

Turzki Czeszar (Turzk. Ver.)

Veliki Szultan *Mahmud II.* rody. 20. Szerpna 1785. vnuk *Selima III.* na ztoliczu Czeszarzku podig-nyen 28. Szerpna 1808. z-Muhameda mehom opa-szan 11. Velikom. 1808.

Wirtembergzki Kraly. (Lut. Ver.)

Wilhelm rody. 27. Malom. 1781. ztupil je na ztoliczu *Kralyevzku* po szmertu *Otcza* szvojega *Kra-ly* *Fridrika I.* dan 30. Liztop. 1816.

* * *
Szvėti Otecz Papa.

Gregur XVI. predi *Maurus Capellari* zvan, rodyen v-Belluni 18. Malom. 1765. iz *Reda Kamal-dulenzkoga*, za *Kardinala* imenuvan od *Leona XII.* Pape Rimzkoga den 13. Szushcza 1826; za Papu ize-bran 2. Szvechna 1831. za *Biskupa* poszvétchen y korunyen 6. dan iztoga meszecza y leta.

Biskup Zagrebecki.

Preizvisheni, Preszvétli y Prepostuvani Gozpodin *Alekszander Alagovich*, izebran za *Biskupa Zagre-bechkoga* dan 18. Liztop. 1829. v-Rimu kakti takov potverdyen 16. Szush. 1830. vu *Kolochi* pako *Nede-lyu Trojachku*, ili: 30. Rosny. poszvétchen, à vu *Za-grebu* z-velikum szvetechnoztjum vpelyan *Nedelyu* po *Trojakh VIII.*, ili: 25. Szerpna 1830. rody. 30. Grudna 1760. vu *Manigi Varmedyije Nitriantzke.*

Biskup Szenyzki.

Preszvétli y Prepostuvani Gozpodin *Imbrih Ose-govich* od *Barlabasevca*, izebran za *Biskupa Sze-nyzkoga* dan 14. Grudna 1833. v-Rimu 23. Klaszna 1834. potverdyen, vu *Posunu* pako *Nedelyu* po *Tro-jakh XIII.* ili: dan 17. Velikom. 1834. poszvét-chen; rodyen 20. Malomeshnyaka 1776 vu *Fari Reka* zvanoy *Knezie Krisevechke.*

Biskup Krisevechki Gerchkoga Zakona.

Preszvétli y Prepostuvani Gozpodin *Miroszlav Szmichiklasz*, izebran za *Biskupa Krisevechkoga* dan

9. Szushcza 1834. rody. 1783. vu Sopotte Szluinzkoga Regimenta.

Biskup Diakovarzki.

Preszvétli y Prepostuvani Gozpodin *Josef Kuvovich*, imenuvan za Biskupa Diakovarzkoga dan 13. Szerpna 1834. rody. 29. Vszesvétchaka 1782. vu Zagrebu.

Ban Horvatzki y Slavonzki.

Preizvisheni y Preszvétli Gozpodin *Ferencz Baron Vlassits*, Czeszarzko-Kraljevzko-Apostolzkoga Velichantzva pravi zkrovni Otajnoga zbora, y zkupa preizvishenoga Tolnachnichtva Kraljevzko-Nameztnichtvo-Vugerzkoga Tolnachnik, szlavnoga Reda-Maria-Terezia-Vojnichkoga Konyanik, Kralyeztvih Dalmatinzkoga, Horvatzkoga y Slavonzkoga Ban, y iztéh Kralyeztvih Kotarov Krajinzkeh Kupe y Une naj vekshi Kapitan, poglaviti Vojzke Czeszarzko-Kraljevzke Nadztojnik, jedne Chete Ulanzke, y dvéh peshichkeh Banzkeh Oblaztnik: vu Zagrebu na chazt Banzku dan 23. Rosnyaka 1832. zmosno vpelyan, rody. 1765. vu Dombovaru szlav. Varmegyie Tolna zvane.

Naj vekshi Knezi (Supremi Comites) Horvatzkoga y Szlavonzkoga Kralyeztva.

Zagrebechki.

Preizvisheni y Preszvétli Gozpodin *Ferencz Baron Vlassits*, Ban Horvatzki y. t. d.

Varasdinzki.

Preizvisheni y Preszvétli Gozpodin *Juraj Erdödy* od Monyorókeréka, Moszlavine, y Varmedyie Varasdinzke vekivechni Knez, Grada y Varasha iztoga ime-na odvetni Kapitan, Czesz Kraly. Ap. Velichantzva Komornik, y zkrovni Ztalisha Tolnachnik, szlav. Reda Kralya Bav. zaszlusbih Konyanik, ter szlav. Varmedyie Varasd. naj vekshi Knez.

Nameztnik Nyegov.

Preszvétli Gozpodin *Ivan Nepom. Erdödy*, od Monyorókeréka, Moszlavine, y Varmegyie Va-

rasdinzke vekivechni Knez, Grada y Varasha iztoga
Imena odvetni Kapitan, Czesz. Kraly. Ap. Veli-
chanztva Komornik, Izvishenoga Tolnachnichtva
Kraly. namezt. Vuger. Otajnik, ter vu chazti naj
vekshega Kneza Varm. Varasd. Nameztnik.

Krisevechi.

Preisv. Presz. Gozpodin *Lud. B. Bedekovich*
od Komora, Cz. Kr. Ap. Velichanztva Komornik,
y zkrovni Ztalisha Tolnachnik, izv. szedmerochazt-
noga ztola Prisednik, ter szl. Varmed. Krisevechke
naj vekshi Knez.

Posechki.

Preizv. Preszv. Gozpodin *Mikula Szecsen* od
Temerina Cz. Kr. Ap. Velichanztva zkrovni Ztalisha
Tolnachnik, kak takaj izv. Komore Cz. Kr. obchin-
zke Dvorne Podpredsednik, ter szl. Varm. Posech-
ke naj vekshi Knez.

Verovitichki.

Preszvetli Gozpodin *Ferencz Szegedy* od Me-
zō-Szegeda, Cz. Kr. Ap. Velichanztva Komornik,
Izv. szedmerochaztnoga Ztola Prisednik, ter Varm.
Verovitichke naj vekshi Knez.

Szrimzki.

Preis. Preszv. Gozpodin *Imbrih Josef* od y vu
Eltz, Cz. Kr. Ap. Velichanztva Komornik, y zkr.
ztal. Tolnachnik, szl. Redov szv. Stefana Kr. Ap.,
Bavar. szv. Huberta, y Krist., kak takaj Pritjetja
Kr. Portug. vel. Krisa Konyanik, y szl. Varmedyie
Szrimzke naj vekshi Knez.

Nyega Nameztnik.

Preszvetli Gozpodin *Arbe Bittò* od *Sarosfa y*
Nadasda, Cz. Kr. Tolnachnik, y Szlavne Ztolicze
Szrimzke chazti Velikoga Kneza Nameztnik.

Leto G o z p o n o v o.

po preztupnem pervo.

1837.

Planeta je Dobropasz (Merkur) ♄

Dnevov broj - - - - -	365.
Zlati Broj - - - - -	14.
Meszecza Kazitel - - - - -	XXIII.
Kolobar Szuncheni - - - - -	26.
Dache Rimzke - - - - -	10.
Szlova Nedelyna - - - - -	4.

Od Bosicha do Pepelnice je 6 Tjednov y 2 dni.

Chetiri ztrani leta.

Pochetek Protuletja	20. Szushcza	ob 8 v. 20 h. vecher.
— Leta	21. Klaszna	ob 5 v. 43 h. vecher.
— Jeszeni	23. Malom.	ob 7 v. 38 h. v-jutro.
— Zime	22. Grudna	ob 0 v. 56 h. v-jutro.

Szvètki gibùchi.

Nedelya Szedemdeszetnicze 22. Prezimcza. — Pe-
pelnicza 8. Szvechna. — Vuzem 26. Szushcza. —
Krisni Tjeden 1. 2. 3. Rosnyaka. — Zasztuplenye Kri-
stuchevo 4. Rosnyaka. — Trojaki 14. Rosnyaka. —
Telovo 25. Rosnyaka. — Nedely po Trojakih je 28. —
Nedelya I. Dosheztká, ili: Adventa 3. Grudna.

Kvatri.

a) Protuletni 15. 17. 18. Szushcza. — b) Letni
17. 19. 20. Rosnyaka. — c) Jeszenzki 20. 22. 23. Ma-
lomeshnyaka. — d) Zimzki 20. 22. 23. Grudna.

Zakona Gerchkoga.

Leto od ztvorjenoga Szvéta - - - - -	7345.
Leto od narodyenya Kristushevoga - - - - -	1837.
Zlati broj - - - - -	14.

Meszecza Kazitel - - - - -	IV.
Kolobar szuncheni - - - - -	26.
Dache Rimzke - - - - -	10.
Szlova Nedelyna - - - - -	C.

Szvètki gibùchi zákona gerchkoga.

Nedelya Mitarava y Fariszea, ili: Triod 7.
 Szvechna. — Mészopuzt, ili: meszne Poklade 21.
 Szvéchna. — Sziropuzt, ili: bele Poklade 28. Szvéchna. — Blagoveztchenye 25. Szushcza. — Vuzem 18.
 Travna. — Zasztuplenye Kristushevo 27. Rosnyaka. — Nedelya szv. Duha 6. Klaszna. — Nedelya I. Dosheztka 28. Vszeszvétchaka — Petrov Mészopuzt 13. Klaszna.

Kvatri, ili: Trapavicza.

- a) 10. y 12. Travna. — b) 9. y 11. Klaszna. —
 c) 15. y 17. Malomesh. — d) 15. y 17. Grudna. —

Pozti Gerchki.

a) Pozt Korizmeni - - - - -	55 dan.
b) — Apostolov - - - - -	15 —
c) — preszvéte Bogorodicze - - -	14 —
d) — narodyenya Kristushevoga -	40 —

Oszebujni Pozti.

- a) 5. Prezimcza. — b) 29. Velikomeshnyaka. — y
 c) 14. Malomeshnyaka.

Gerki imaju chez leto 182 poztnéh, à 115 Szvétèchne dnèvov.

Szuncze z-Planeti szvojemi.

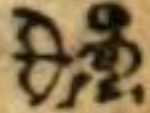
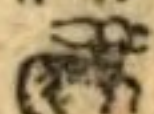

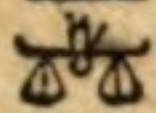

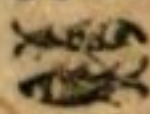
(Prilika ☉ Szuncza)

Dobropasz (Mercur) ♀	Luczka (Juno) - - - - - †
Danicza (Venus) - - - ♀	Pallasz - - - - - Δ
Zemlya (Tellus) - - - ♂	Sivka (Ceres) - - - - - ♀
Bogovoj, ili Szmertonosz	Kralyomoch (Jupiter) ♃
ali Ognyenicza (Mars) ♂	Hladolet (Saturnus) ♄
Vesta - - - - - □	Uranus - - - - - ♅

Planete drugoredni.

Zemlye je meszecz ☾. — Kralyomochi (Jupittra) jeszu 4. — Hladoleta Saturnusha) 7. — Urana 6.

Znamenya na nebezkm pászu (Zodiaci).

♈	Oven		♉	Oroszlan		♊	Ztrelec	
♋	Bik		♊	Divojka		♋	Jarecz	
♌	Dvojki		♋	Vaga		♌	Vodenar	
♍	Rak		♎	Skorpion		♍	Ribe	

☉ Mlaj. ☽ pervi fertaly. ☺ Schep. ☾ zaduyi fert.

♂ zklopljenje, ♀ Szuprotztavnozt.

☾ bliz. zem. Meszcz blizu zemlye.

☽ dal. zem. Meszcz od zemlye dalko.

† Pozt. *Kvat.* Kvatri.

△ Trojno Zvézdglédztvo.

□ Chetverno Zvézdoglédztvo.

* Shesztverno Zvézdoglédztvo.

Od Pomerkneny.

Letosz bude petero pomerknjenje, y to: Szuncza troje, à Meszcz dwoje. Szamo Meszczchna pomerknjenja budú sze vu nasheh ztrankih videla.

Pervo ztranchno szamo szuncza pomerknjenje dogodi sze 5. Travna ob 3 vuri O. h. vu jutro; nam nevidlyivo.

Drugo czéloga Meszczchna pomerknjenje nam vidlyivo 20 Travna, pochimlye ob 6 vuri 2 h. vecher y dokanchasze ob 1. vuri 26. h. po polnochi.

Tretje ztranchno pri nasz nevidlyivo szuncza potemnjenje bude 4. Rosnyaka ob 6. vuri 0. h. vecher.

Cheterto y pak czéloga Meszczchna takaj pri nasz vidlyivo potemnjenje 13. Liztopada pochimlye ob 8. vuri 48. h. vecher, y dokanchasze ob 3 vuri 53. h. vu jutro.

Peto ztranchno Szuncza pomerknjenje pri nasz nevidlyivo bude 29. Liztopada ob 10. vuri 41. h. vu jutro.

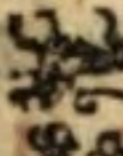
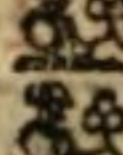

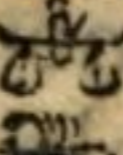
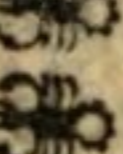
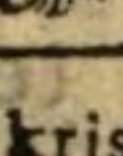

PREZIMECZ ima XXXI Dan.

Dnevi Tjedn.	Szvetki Katol.		Pazke na vreme y meszcza mem.	Szvetki Gerc hki.
Poklam kam zpunilo sze je oszem daevih. Luk. II. 21.				
Ned.	4 A Nov. Let.		Megla, koja	20 D 4 Dosh
Pond	2 Abel		potmajnu	21 Juliana M
Tor.	3 Genof.		zrokuje zi-	22 Anazt.
Szred	4 Izabela		mu, zkuha	23 10 Much.
Chet.	5 Emil.		sznega; koi-	24 Szv. Otezi
Pet.	6 Sz. tri Kral		sze z-desd.	25 Narod. Kr
Szob	7 Raimund.		48 h. v.	26 Mat. Bosj
Kada bi bil Jesush 12 let. ztar. Luk. II. 42 - 52.				
Ned.	8 A 1 Szever.		jutro.	27 D Stefan
Pond.	9 Marcellin.		zmen ya, ter	28 29000 M.
Tor.	10 Pav. P.		poledviczu	29 Ned. Ml.
Szred	11 Higin B.		nachinya.	30 Anizia M.
Chet.	12 Ernezt		za tem sze	31 Melania
Pet.	13 Hilarius		6 v. 13. h	1 Nov. Leto
Szob.	14 Feliksz		vecher.	2 Shil. P.
Szvatba vchinyena je vu Kani. Jan. II. 1 - 11.				
Ned.	15 A 2 Ime Jes.		podigne ve-	3 C Malak.
Pond.	16 Marczel		ter, y raz-	4 70 Apost.
Tor.	17 Ant. Puzt		brische zrak,	5 Teopem
Szred	18 Zzolsz. Pet		ali lyutu zi-	6 Bogojavl.
Chet.	19 Kanutus		mu danasha.	7 Ivan Kerz
Pet.	20 Fab. y Seb.		Vedrina	8 Juraj
Szob.	21 Nesa		8 v. 45 h.	9 Polieukt.
Od delavczev vu vinogradu. Mat. X. 1 - 16.				
Ned.	22 A Szedemd		vecher.	10 C Gr. Nisz
Pond.	23 Zar. B. D. M		dan d. IX.	11 Teodoz.
Tor.	24 Timoteus		vr.	12 Tatian M.
Szred	25 Ober. Pav.		vszevdilyna	13 Hermilus
Chet.	26 Polikarp		gda gda ztu-	14 Szava A.
Pet.	27 Ivan zlat.		robisze od	15 Pav. Teb.
Szob.	28 Dragutin		sznega.	16 Pet. Ian.
Od szemena y razluchnoga polya. Luk. VIII. 4 - 15.				
Ned.	29 A Sheztdesz		6 7 v. 32 h.	17 C Anton
Pond.	30 Martina D.		vecher.	18 Atan. y K.
Tor.	31 Romanus		Merzkoschi-	19 Makar

SZVECHEN ima XXVIII Dan.

Dnevi Tjedn.	Szvetki Katol.		Pazke na vreme y meszeza mem.	Szvetki Gerchki.
Szred	1 Ognyan M.		plye za perz. zima; podigne sze viher.	20 Eutimus
Chet	2 Ochizt M.			21 Tridonius
Pet.	3 Blas B. M.			22 Timoteus
Szob.	4 Veronika			23 Klemens

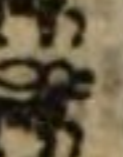
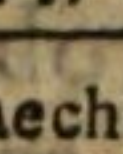

Od Szlepcaa pri Jeriko. Luk. XVIII. 31 - 43.

Ned.	5 A Petden		● 11 v. 9. h. v-jutro Zima nekuliko popuzti, y padaju sznesne muhe.	24 C Kszenia
Pond.	6 Dora D. M.			25 Greg. Chu
Tor.	7 Romuald.			26 Kszenof
Szred	8 Pepelnicza.			27 Ivan zlat.
Chet.	9 Pulika D M			28 Efrem
Pet.	10 Vilhelm			29 Ognyan
Szob.	11 Selyko		30 Vel. Jer.	

Vrag zkushava kristusha. Mark. IV. 1 - 11.

Ned.	12 A 1 Korizm		☉ 10 v. 44 h. v-jutro. dan d. X. vur. koje vreme mlachno, ali premenlyivo zdersavaju;	31 C Czi r. y
Pond.	13 Stefan Op.			1 Szvechen
Tor.	14 Valent. M.			2 Ochizt M
Szred	15 Kvat. Faust			3 Szimeon
Chet.	16 Juliana			4 Isidor Op.
Pet.	17 Kvat. Jul.			5 Jaga
Szob.	18 Kvat. Szim.		6 Bukol. B.	

Od preobrasenya Kristushevoga. Mat. XVII. 1 - 9.

Ned.	19 A 2 Konrad		☺ 3 v. 25 h. vecher. szuncze. Zatem zaoberne szever, y budesse	7 C Triod
Pond.	20 Eleuter			8 Todor
Tor.	21 Eleonora			9 Niczefor
Szred	22 Ztol sze. P.			10 Haralamp
Chet.	23 Romana			11 Blas
Pet.	24 Matiash A.			12 Melot P.
Szob.	25 Valburga		13 Martinian	

Jesush zganya duha nechiztoga. Luk. XI. 14 - 28.

Ned.	26 A 3 Neztor		hukalo vu ruke. ☾ 6 v. 32 h. v-j.	14 C Szedem
Pond.	27 Prokop D.			15 Onezim
Tor.	28 Roman O.			16 Pamf.

SZUSHECZ ima XXXI Dan.

Dněvi Tjedn. | Szvétki Katol. | ☾ | Pazke na vreme y meszecza mem. | Szvétki Gerchki.

Szred	1 Belan B.		Kak zima	17 Todor
Chet.	2 Simplic.		popuzti, bú	18 Arkip.
Pet.	3 Kuneg. Kr		dan d. XI. v.	19 Leo B.
Szob.	4 Adrian		sze zczéjalo	20 Liva B.

Jesush nahrani 5000 lyudih. Jan. VI. 1-15.

Ned.	5 A 4 Euzeb.		Nebo.	21 C Shezt.
Pond.	6 Fridolin		9 v. 25 h.	22 Mart. o. E.
Tor.	7 Tomas Ak		vecher.	23 Polikarp
Szred	8 Ivan od B.		Potlam y	24 Glav. Ivan
Chet.	9 Francziska		pak pokase	25 Tarasius
Pet.	10 40 Much.		sze szuncze,	26 Porfirius
Szob.	11 Heraklius		ali rad búsh	27 Prokop

Sidovi hocheju kamenuvati Jesusha. Jan. VIII. 46-50.

Ned.	12 A 5 Greg. P		pri pechi.	28 C Bazilius
Pond.	13 Rozina		Szada neztal	1 Szushecz
Tor.	14 Matilda		3 5 v. 9. h.	2 Teodot B.
Szred	15 Longin M.		v-jutro.	3 Pepelnicz.
Chet.	16 Abraham		no nadozpe	4 Gerazim.
Pet.	17 Gera		vreme y na-	5 Konon M.
Szob.	18 Eduard		dejajsze.	6 42 Much.

Jesush jashe vu Jerusalem na oszliczi. Mat. XXI. 1-9.

Ned.	19 A 6 Czynetn			7 C 1 Bazil
Pond.	20 Joakim		Szusznesni-	8 Teof.
Tor.	21 Bedenik		cze.	9 40 Much.
Szred	22 Oktavian		8. v. v-jutr.	10 Kodrat M.
Chet.	23 Viktorian		dan d. XII. v.	11 Szofron.
Pet.	24 Miroszlav		Szuncze	12 Teofanesz
Szob.	25 Ireneus		jaszno	13 Nikifor.

Od goreztajanya Kristushevoga. Márk. XVI. 1-7.

Ned.	26 A Vuzem		nachinya vu-	14 C 2 Benko
Pond	27 Vuzm. Pon.		godno-tople	15 Agab.
Tor.	28 Eustak.		dane.	16 Szabinus
Szred	29 Cziril.		2 v. 18 h.	17 Aleksza
Chet.	30 Zozimus		vecher.	18 Crir. Jer.
Pet.	31 Amosz Pr.		Vedre nochi	19 Krizant.

TRAVEN ima xxx Dan.

Dnevi Tydn. | Světki Katol. | ☾ | Pazke na vreme y meszcza mem. | Svetki Gerchki.

Szob. | 1 Hugo B. | ☿ | od vetrov | 20 Iv. Szerg.

Jesush chez zaperta vrata dojde med Apostole. Jan. XX. 19 — 31.

Ned.	2 A1 Ferencz	☿	razhladyene	21 C3 Jak. B.
Pond.	3 Nazv. B.M.	☿	nachinyaju	22 Bazil
Tor.	4 Isidor	☿	mraz	23 Nikodom
Szred	5 Viczko F.	☿	● 8 v. 21 h.	24 Zakarias
Chet.	6 Shikut P.	☿	v-jutro.	25 Nav. Mar.
Pet.	7 Herman	☿	dan d. XIII.	26 Miroszl.
Szob.	8 Dijanesz	☿	vire.	27 Matron

Od dobroga pazira. Jan. X. 11 — 16.

Ned.	9 A2 Bogosz	☿	szad desdy	28 C4 Hilar.
Pond.	10 Ezekiel	☿	szad pako	29 Marko
Tor.	11 Leo X. P.	☿	szneg ode-	30 Ivan Kl.
Szred	12 Julius P.	☿	pira.	31 Hipat.
Chet.	13 Hermeneg	☿	☿ 15 h. po	1 Traven
Pet.	14 Tiburcz.	☿	poln.	2 Titus
Szob.	15 Olimpia	☿	Szad nazta-	3 Niczet.

Jedno malo, y vre nebudete videli mene. Jan. XVI. 16 — 22.

Ned.	16 A3 Bogoy.	☿	neju topli	4 C5 J. y J.
Pond.	17 Rudolf	☿	dani ali mer-	5 Teodolus
Tor.	18 Tverdko	☿	zle nochi.	6 Eutik.
Szred	19 Gojko	☿	Vugodni da-	7 Jur. od M.
Chet.	20 Marczel.	☿	☿ 9 v. 41 h	8 Tomas
Pet.	21 Anzelmus	☿	vecher.	9 Eupsz.
Szob.	22 Kaj. y Szot	☿	ni, y gda gda	10 Teren.

Idem k-onomu, koi je poszlal mene. Jan. XVI. 5 — 14.

Ned.	23 A4 Arbe	☿	vetri, szlu-	11 C6 Antip.
Pond.	24 Juraj M.	☿	siju polyo-	12 Vaszil. B.
Tor.	25 Marko Ev.	☿	delavzcem	13 Artem
Szred	26 Hildegard	☿	Vre vezda	14 Mart. B.
Chet.	27 Peregrin	☿	☿ 8 v. 0 h.	15 Arist.
Pet.	28 Vital M.	☿	vecher.	16 Agapit.
Szob.	29 Pet. M.	☿	dan d. XIV. v	17 Szimeon

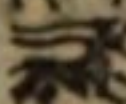

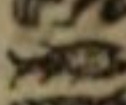
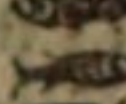
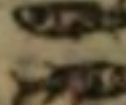
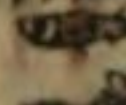
Proszite, y zadobire. Jan. XVI. 23 — 30.

Ned.	30 A5 Kat. S	☿	nadojde	18 C Vuzem
------	---------------------	---	---------	-------------------

ROSNYAK ima XXXI Dan.

Dnevi Tjedn.	Szvetki Katol.		Pazke na vreme y meszecza mem.	Szvetki Gerchki.
Pond.	1 Tjed. Fil. y Jak.		Zmeshano, y	19 II. Sz. Iv.
Tor.	2 Tjed. Atanas.		nezt. vreme,	20 Todor
Szred	3 Kr. Nashez. †		Podigneju	21 Januar
Chet.	4 Zast. Kris.		8 v. 3 h.	22 Paralit.
Pet.	5 Tihomil P.		vecher.	23 Juraj M.
Szob.	6 Jan. v-olyu		sze vetri	24 Szabasz

Kada dojde Razveszalitel. Jan. XV. 22 — 27.

Ned.	7 A 6 Ztanko		y megle, koje	25 C 1 Mark
Pond.	8 Zk. s. M.		kad v-zrak	26 Vaszil
Tor.	9 Job		prejdu, zle-	27 Szim. M.
Szred	10 Antonin		vajusze. Dok	28 Jazon
Chet.	11 Mamert		sze y pak	29 9 Much
Pet.	12 Pankracz		6 v. 41 h.	30 Jakop Ap.
Szob.	13 Dragimir		vecher.	1 Rosnyak

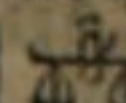
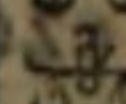
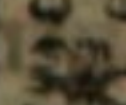
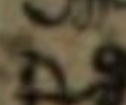
Ako gdo lyubi mene. Jan. XIV. 23 — 31.

Ned.	14 A Trojaki		na vreme	2 C 2 Atanaz
Pond.	15 Troj. Pond.		vzeme, y na	3 Timot.
Tor.	16 Ivan Nep.		dejasze le-	4 Pelag. M.
Szred	17 Kvat. Ubal.		peh dnevoj,	5 Irene
Chet.	18 Venancz		ali merzleh	6 Job.
Pet.	19 Kvat. Pet.		nochih.	7 Zast. Kr.
Szob.	20 Kvat. Bern.		8 v. 29 h. v-j.	8 Jan. Ev.

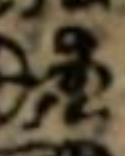
Dana je meni vsza oblazt. Mat. I. 13 — 20.

Ned.	21 A 1 Pr. Troj		dand. XV. v.	9 C 3 Izaias
Pond.	22 Jelena		Zadny. zpa-	10 Szim. S.
Tor.	23 Desiderius		rina zbur-	11 Moczius
Szred	24 Johana		ka zraka	12 Epifan
Chet.	25 Televo		y germi.	13 318 Otcz.
Pet.	26 Filip N.			14 Isidor
Szob.	27 Ivan P. M.		8 v. 3 h. v-j.	15 Pakom.

Od velike vecherje. Luk. XIV. 16 — 24.

Ned.	28 A 2 Vilh.		Vetrovje na-	16 C Todor
Pond.	29 Teodosia		pravi desdya	17 Andron
Tor.	30 Ferdinand		y veliku	18 Teod. M.
Szred	31 Petka		vu zraku	19 Patriczius

KLASZEN ima XXX Dan.

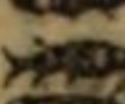

Dnevi Tjedn.	Szvétki Katol.		Pazke na vreme y meszecza mem.	Szvétki Gerchki.
Chet.	1 Nikodem		halabuku	20 Talalæus
Pet.	2 Erasmus		8 v. 45 h.	21 Konstan
Szob.	3 Klotilda K		v-jutro.	22 Vasil
Od pogublyene Ovcze. Luk. XV. 1 — 10.				
Ned.	4 A 3 Kvirin.		Joshe sze	23 C 5 Mihal.
Pond.	5 Bonifacius		nemore vmi-	24 Szimeon
Tor.	6 Norbert		riti zrak, ar	25 Ivan gl.
Szred	7 Robert		vszevdily de-	26 Karpusz
Chet.	8 Medard		sdy zprava-	27 Zastup K
Pet.	9 Primus		dya germ-	28 Ivan P.
Szob.	10 Marg. Kr.		lyavicza.	29 Nikit.
Od vnosine zavjete rib. Luk. V. 1 — 11.				
Ned.	11 A 4 Barnab.		9 11 v. 41 h.	30 C 6 Izak
Pond.	12 Gvido		v-jutro.	31 Hermias
Tor.	13 Anton Pod.		Vezda nadoj-	1 Klaszen
Szred	14 Baszil B. N.		de zparina,	2 Niczef.
Chet.	15 Vid M.		koje y plohe	3 Luczilian
Pet.	16 Beno B.		za szobum	4 Metrofan.
Szob.	17 Adolf		vozi.	5 Doroteus
Od pravice Farizeuske. Mat. V. 20 — 24.				
Ned.	18 A 5 Paul.		4 v. 53 h.	6 C Trojaki
Pond.	19 Ger. y Prot.		vecher.	7 II Troj P.
Tor.	20 Szilverius		Nezanashaj	8 Todor
Szred	21 Aloj. Gon.		szena vreme,	9 Cziril
Chet.	22 Akaczius		ar, doklam	10 Timot.
Pet.	23 Zeno M.		dan d. XVI. v	11 Bartol.
Szob.	24 Narod. I. K		vetri vojujû	12 Onufrius
Jesush nahrani 4000 lyudih. Mark. VIII. 1 — 9.				
Ned.	25 A 6 Prop.		7 v. 1 h.	13 C 1 Akvil.
Pond.	26 Iv. y Pav.		v-jutro.	14 Elizeus
Tor.	27 Laczko K.		ostan. nest.	15 Amos Pr.
Szred	28 Leo II. P. †		Vezda sze	16 Tihon
Chet.	29 Pet. y Pav.		zbiztri zrak,	17 Emanuel
Pet.	30 Zpom. s. P.		ali zparno	18 Leonczius

SZERPEN ima xxxi Dan.

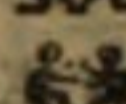
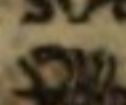

Dněvi Tjedn.	Szvětki Katol.		Pazke na vreme y meszecza mem.	Szvětki Gerchki.
--------------	----------------	---	--------------------------------	------------------

Szob.	1 Todor		neprejde.	19 Judas Pr.
-------	---------	---	-----------	--------------

Od vkanlyiveh Prorokov. Mat. VII. 15 — 27.

Ned.	2 A7 Poh. B.		10 v. 33 h	20 C Metod.
Pond.	3 Eulogius		vecher.	21 Julian
Tor.	4 Ulrik		Szuncze za-	22 Ensebius
Szred	5 Maria M.		dnyich jasn.	23 Agripina
Chet.	6 Izaiash Pr.		raztusi germ	24 Nar. 37. Iv.
Pet.	7 Wilibald		lyavicza y	25 Frebonia
Szob.	8 Kilian		trezkavicza,	26 David

Od krichnoga spāna. Luk. XVI. 1 — 9.

Ned.	9 A3 Berečko		y Bog nasz	27 C3 Zam.
Pond.	10 Amalia		obchuvaj-	28 Czir y Iv.
Tor.	11 Tihomil P.		2 v. 12 h	29 Pet. y Pav
Szred	12 Henrik		v-jutro.	30 12 Apost.
Chet.	13 Margarita		tuche.	1 Szerpen
Pet.	14 Bonavent.		Vrema zpar-	2 Polos. opt
Szob.	15 Razd. Ap.		no razhladi	3 Hyaczint.

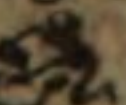
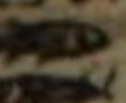
Jesush plachesze nad Jeruzalemom. Luk. XIX. 41 — 47.

Ned.	16 A9 Skap. D		vugodni des.	4 C4 Andr.
Pond.	17 Aleksza.		11 v. 53 h	5 Atanas.
Tor.	18 Fridrik		vecher.	6 Sziszoa
Szred	19 Zorja Dev.		Za kojem y	7 Tom. Ak.
Chet.	20 Ilia Pr.		pak lepo	8 Prokop.
Pet.	21 Daniel Pr.		vreme, zma-	9 Pankracz
Szob.	22 Mar. Magd.		lem desdyom	10 45 Much.

Od Farizensha y Publikantusha. Luk. XVIII. 9 — 14.

Ned.	23 A10 Lib.		dand. XV. v.	11 C Eutim
Pond.	24 Krista DM.		4 v. 8 h	12 Proklus
Tor.	25 Jakop Ap.		vecher.	13 Miroszlav
Szred	26 Anna M.		Poch pesz dn	14 Akvila
Chet.	27 Pantaleon		Teda negda	15 Kvirin
Pet.	28 Inoczencz		vztanovisze	16 Atenogen.
Szob.	29 Marta D.		vreme z-vu-	17 Marina

Od gluho-nemoga. Mark. VII. 31 — 37.

Ned.	30 A11 Abdon		godnum, y	18 C Hiacz.
Pond.	31 Ognyon		pod neszliv.	19 Makrin

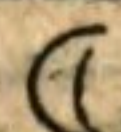
VELIKOMESHNYAK ima XXXI Dan.

Dnevi Tjedn.	Szvetki Katol.		Pazke na vreme y meszecza mem.	Szvetki Gerchki.
Tor.	1 Pet. v. Ianc		● 1v. 21 h. v.	20 Ilia Pror.
Szred	2 Porc ziunk		toplimum	21 Szimeon
Chet.	3 Aug. B. Z.		Jaszni szunc.	22 Mar. Meg
Pet.	4 Demogoj		traki naz-	23 Trofim.
Szob.	5 Szn. B. D.		vezchaju	24 Hrista M.
Od miloszerdnoga Szamaritancza. Luk. X. 23 - 37.				
Ned.	6 A 12 Pred.		y sza. josche	25 C 7 Szm. A
Pond.	7 Kajetan.		lepe vugodn.	26 Hermel.
Tor.	8 Afra		y tople dane.	27 Pantelem
Szred	9 Roman		● 2 v. 24 h. v.	28 Prohor
Chet.	10 Lovrencz		Za kojemi	29 Kalin
Pet.	11 Susa D. M.		vishe put jako	30 Szilas
Szob.	12 Klara D.		desdyi y pre-	31 Eudokim.
Od deszet gubaveh. Luk. XVIII. 11 - 19.				
Ned.	13 A 13 Rad.		mencze takaj	1 C 8 Velik.
Pond.	14 Euzeb. †		germi.	2 Stefan
Tor.	15 Vel. Mesh		Od zahoda	3 Izak Dal.
Szred	16 Rok Zp.		☺ 6 v. 40 h.	4 7 Det. M.
Chet.	17 Miron M.		v-jutro.	5 Dusign.
Pet.	18 Jelena		podignejusze	6 Preobr. K.
Szob.	19 Laus B		vetri, koji	7 Domitius
Nigdo nemore dvem Gozpnom szlusiti. Mat. VI. 24 - 33.				
Ned.	20 A 14 Stef. K.		oblachno	8 C 9 Emil-
Pond.	21 Bernard		dan d. XIV v.	9 Matias AP
Tor.	22 Szimfor.		Vreme chine	10 Lovrencz
Szred	23 Zakeush		kon pesz. du.	11 Euplus
Chet.	24 Bartol. Ap.		€ 2 v, 18 h.	12 Foczius
Pet.	25 Laus Kr.		v-jutro.	13 Makszim.
Szob.	26 Szamuel		Ali na zkor.	14 Mikeas P.
Od mertvoga szina jedinoga vdovicze. Luk. VII. 11 - 16.				
Ned.	27 A 15 Jos.		y pak zvedri	15 C 10 V. M.
Pond.	28 Aug. B. N.		sze, tre ztai.	16 Sz. Ubrus.
Tor.	29 Ivan Gl.		vreme oztan.	17 Mikon.
Szred	30 Rosa		doklam	18 Flor. y Lov
Chet.	31 Raimund		● 5 v. 2 h. v. -	19 Andras M.

MALOMESHINYAK ima XXX Dan.

Dnevi Tjedn.	Szvetki Katol.		Pazke na vreme y meszecza mem.	Szvetki Gerchki.
Pet.	1 Egidius O.		y pak zbog velike	20 Szamuel
Szob.	2 Rahe!			21 Tadek
Od vodenobetesnoga. Luk. XXIV. 1-11.				
Ned.	3 A 16 Ang.		dan d. XIII. v	22 C 11 Agat
Pond.	4 Rosal.		zparine me-	23 Lupus
Tor.	5 Hrelya		glasze pri-	24 Eutik M.
Szred	6 Zakarias		chme nanu-	25 Bartol.
Chet.	7 Regina D.		jati koja sze	26 Adrian
Pet.	8 Mala Mesha		3 12 h 13 v.	27 Poemenus
Szob	9 Gorgonius		v-jutro.	28 Mojsesh
Od naj vekshe zapovedi. Mat. XXV. 34-46.				
Ned.	10 A 17 Ime M.		vu zrak po-	29 C 12 Iv. gl.
Pond.	11 Emilian		digne, y vsze	30 Alekszand
Tor.	12 Tobias h. B.		po malom	31 Chezt. p. B
Szred	13 Amat. B.		roszech opad	1 Malomesh
Chet.	14 Izv. sz. Kr.		2 v. 30 h.	2 Mamant.
Pet.	15 Hildegard		vecher.	3 Antemus
Szob.	16 Ludmila		Za koi dan	4 Babilas
Od gutum vudrenoga. Mat. IX. 1-9.				
Ned.	17 A 18 Lamb.		y pak zvedri-	5 C 13 Zach.
Pond.	18 Titus		sze alina zko	6 Szozont M.
Tor.	19 Konstans		rom bude	7 Mich. Ar.
Szred	20 Kvat. Fust.		zlevalo, y to	8 Nar. Mar.
Chet.	21 Matej Ap.		4 v. 56 h.	9 Joakim
Pet.	22 Kvat. Mor.		vecher.	10 Minodora
Szob.	23 Kvat. Tekl.		dan d. XII. v.	11 Teodora
Od szvatbene szvite. Mat. X. 9-14.				
Ned.	24 A 19 Odk.		z-velikum	12 C 14 Ant.
Pond.	25 Gerard.		halabukum	13 Kornelius
Tor.	26 Cziprian		koiu vetri od	14 Izv. sz. Kr.
Szred	27 Kuzm. y D.		izhoda poti-	15 Niczetas
Chet.	28 Vaczlav		shiju, ali zato	16 Eufem.
Pet.	29 Mih. Ark.		9 v. 2 h. v.	17 Sofia
Szob.	30 Hieronim.		mrza nap.	18 Eumenes

LIZTOPAD ima XXXI Dan.

Dnevi Tjedn.	Szvetki Katol.		Pazke na vreme y meszecza mem.	Szvetki Gerchki.
--------------	----------------	---	--------------------------------	------------------

Od szina ladavche voga. Jan. IV. 46 — 50.

Ned.	1 A20 Chiszl.		Akoprem	19 C15 Trot.
Pond.	2 Leodegar.		szuncze	20 Eustakius
Tor.	3 Kandid. M.		yszevdily	21 Kodr. M.
Szred	4 Ferencz S.		szveti, ven-	22 Fokas
Chet.	5 Placidus		dar merzlo	23 Zach. Iv.
Pet.	6 Bruno		8 v. 15 h.	24 Tekla
Szob.	7 Justina M.		v-jutro.	25 Eufrozina

Od krallyevzkoga rachuna. Mat. XVIII. 23 — 45.

Ned.	8 A21 Brig.		vreme ozlaje,	26 C16 Iv. B.
Pond.	9 Dijanecz.		dan d. XI v.	27 Kalistrat,
Tor.	10 Fer. Bog.		kojesze tesko	28 Hariton
Szred	11 Burkhard		yszada josch.	29 Cziriakus
Chet.	12 Makszim.		bude ztopilo	30 Gregur B.
Pet.	13 Koloman.		ar veter oster	1 Liztopad
Szob.	14 Kalikztus		1v 16h. v-j.	2 Cziprian

Dajte Czeszaru. Mat. XXII. 15 — 21.

Ned.	15 A22 Terez.		brishe; zato	3 C17 Dijan.
Pond.	16 Galus		nechudisze	4 Hierot.
Tor.	17 Hedvig Kr.		videchi po	5 Haritina
Szred	18 Lukach E.		jutrah mraza	6 Thomas Ap.
Pet.	19 Ferdinand		za kojem josh	7 Szergius
Chet.	20 Vendelin		hladneshe	8 Pelagins
Szob.	21 Ursha D. M.		10 v. 57 h.	9 Jakop Ap.

Od kehere Herczega. Mat. IX. 18 — 26.

Ned.	22 A23 Mar.		v-jutro.	10 C18 Eul.
Pond.	23 Ivan Kap.		nasztane. Zgo-	11 Filip Ap.
Tor.	24 Szvetolik		recz pushe,	12 Probus
Szred	25 Krispin		y opominya	13 Karpus
Chet.	26 Mitar		tê na pechi,	14 Naz. Ger.
Pet.	27 Szabina		dan d. X vur	15 Eutimius
Szob.	28 Shim. y Ju.		kajti zkupa	16 Longinus

Od gubavoga. Mat. VIII. 1 — 13.

Ned.	29 A24 Nar.		12 v. 35 h.	17 C19 Oseas
Pond.	30 Klaudins		v-jutro.	18 Lukach
Tor.	31 Vuk. B. †		takaj oblach.	19 Joel Pr.

VSZESZVETCHAK ima XXX Dan.

Dnevi Tjedn.	Szvetki Katol.		Pazke na vreme y meszecza mem.	Szvetki Gerchki.
Szred	1 Vszeszvet		bude Po mal.	20 Artem.
Chet.	2 Zpom. V.		zbriszava sze	21 Hilarion
Pet.	3 Hubert		zrak. doksze	22 Avercius
Szob.	4 Dragutin		chizto zvedri	23 Jakop.
Zburkanye veliko nel mozju. Mat. VIII. 23 - 27.				
Ned	5 A25 Imbr.		3 v. 35 h	24 C20 Arat.
Pond.	6 Lenard.		vecher.	25 Marczian
Tor.	7 Engelbert		Po jutrah lesi	26 Dimitria
Szred	8 Bogoszlav		gusta megl.	27 Neztor M
Chet.	9 Todor V.		ob dan ven-	28 Terencz.
Pet.	10 Andreas		dar szuncze	29 Anasztasia
Szob.	11 Martin B.		greje.	30 Zenobius
Od lyulke szredi psenicza Mat. XIII. 24 - 30.				
Ned.	12 A26 Mart.		12 v. 32 h	31 C21 Ztahi.
Pond.	13 Ztanko		vecher.	1 Vszeszvet.
Tor.	14 Levin		Megla zdigne	2 Aczindin.
Szred	15 Leopold		sze v-zrak,	3 Aczepszin
Chet.	16 Edmund		y naj pervich	4 Joaniczius
Pet.	17 Gregur B		prichme desd	5 Galakteon
Szob.	18 Eugenius		dan d. IX v.	6 Pavel puzt
Zpodobne je kralyestvo nebezko zernu mustardovomu. Mat. XII. 31 - 35.				
Ned.	19 A27 Jalsab		onda szneg	7 C22 Hier.
Pond.	20 Feliks		7 v. 36 h	8 Mich. Ar.
Tor.	21 Dar. B. D.		v-jutro.	9 Onezifus
Szred	22 Czeczilia		padati. Do-	10 Erazt.
Chet.	23 Klemens		klam pak	11 Viktor
Pet.	24 Ivan od Kr.		veter raztira	12 Ivan mil.
Szob.	25 Kotar. D.		megle, ali	13 Ivan zlat.
Od odurnozti lopuztena. Mat. XXIV. 15 - 35.				
Ned.	26 A28 Konr.		vendar vrem.	14 C23 Filip
Pond.	27 Virgilius		nepovolyno	15 Gurias
Tor.	28 Zoztenesz		2 v. 52 h	16 Matej Ev.
Szred	29 Noe		v-jutro.	17 Grigor N.
Chet.	30 Andr. A. †		oztaie.	18 Platon M.

GRUDEN ima XXXI Dan.

Dnevi Tjedna.	Szvetki Katol.		Pazke na vreme y meszecza mem.	Szvetki Gerchki.
Pet.	1 Eligius		Po dugo zbur	19 Abdias Pr.
Szred	2 Bibiana M.		kanem zraku	20 Greg. D.
Budú znamenya na Nebu, Luk. XXI. 25 — 33.				
Ned.	3 A 1 Dosh.		nanudyasze	21 C 2 4 Ald.
Tor.	4 D. Barb		3 10 v. 54 h	22 Filem
Szred	5 Szabasz O.		vecher.	23 Amsil. B.
Chet.	6 Mikula B.		szneg y ztra-	24 Katarina
Chet.	7 Broz. †		hoviti viher.	25 Klemens
Pet.	8 Prijet. B. D.		zahodnoga	26 Juraj
Szob.	9 Judka Vd.		vetra zavern.	27 Jakop M.
Ivan vu vuzi. Mat. XI. 2 — 10.				
Ned.	10 A 2 Pren.		lyuti szever,	28 C 1 Dosh.
Pond.	11 D. Dam		y napushe	29 Paramon.
Tor.	12 Makszencz		3 v. 20 h.	30 Andras Ap
Szred	13 Luczia D.		v-jutro.	1 Gru den
Chet.	14 Spiridion		megleno y	2 Habakuk
Pet.	15 Ireneus		merzlo vrem.	3 Szofonias
Szob.	16 Euzebiush		Zima sze	4 Barbara
Od valuvanya Ivanovoga vu Betanii. Jan. I. 19 — 29.				
Ned.	17 A 3 Lazar.		zmir bolye	5 C 2 Szab.
Pond.	18 Chak. por.		poveksha-	6 Nikula
Tor.	19 Nemezius		va,	7 Broz.
Szred	20 Kvat. Bog.		5 v. 18 h.	8 Patap.
Chet.	21 Tomas Ap.		po pold.	9 Prij. D. M.
Pet.	22 Kvat. Czvet		dan d. VIII. v.	10 Menasz.
Szob.	23 Kvat. Vik. †		Za tem zbizt.	11 Daniel
Vu 15 letu Tiberinsha Czeszara. Luk. III. 1 — 6.				
Ned.	24 A 4 Ad y Ev.		sze zrak, ali	12 C 3 Spir.
Pond.	25 Nar. I. K		lyuta zima	13 Eustratus
Tor.	26 Stefan M.		3 v. 35 h. v.	14 Tirzus
Szred	27 Janus Ev.		lada. Megle-	15 Eleut.
Chet.	28 Drob. Det.		no y ne povo-	16 Ageus
Pet.	29 Thomas B.		lyno vreme	17 Daniel Pr.
Szob.	30 Milosh		dokancha.	18 Shebazt.
Chudili szú sze Josef y Marta. Luk. II. 33 — 40.				
Ned.	31 A Shilv.		z taro leto.	19 C 4 Bonif.

Scun cza Izhod y Szuncza Zahod od 15 do 15 danh.

Izhod.

Zahod.

Prezimecz.

1. dan	7 v.	44 h.		4 v.	16 h.
16.	— 7 —	36 —		4 —	24 —

Szvéchen.

1. dan	7 v.	13 h.		4 v.	47 h.
14.	— 6 —	54 h.		5 —	6 —

Szushecz.

1. dan	6 v.	31 h.		5 v.	29 h.
16.	— 6 —	8 —		5 —	52 —

Traven.

1. dan	5 v.	42 h.		6 v.	18 h.
16.	— 5 —	18 —		6 —	42 —

Rosnyak.

1. dan	4 v.	56 h.		7 v.	4 h.
16.	— 4 —	37 —		7 —	27 —

Klaszen.

1. dan	4 v.	21 h.		7 v.	39 h.
14.	— 4 —	19 —		7 —	48 —

Szerpen.

1. dan	4 v.	17 h.		7 v.	43 h.
16.	— 4 —	24 —		7 —	36 —

Velikomeshnyak.

1. dan	4 v.	40 h.		7 v.	20 h.
18.	— 5 —	0 —		7 —	0 —

Malomeshnyak.

1. dan	5 v.	24 h.		6 v.	36 h.
16.	— 5 —	48 —		6 —	12 —

Lixtopad.

1. dan	6 v.	12 h.		5 v.	48 h.
16.	— 6 —	35 —		5 —	25 —

Vszeszvétchak.

1. dan	7 v.	2 h.		4 v.	58 h.
15.	— 7 —	21 —		4 —	39 —

Gruden.

1. dan	7 v.	37 h.		4 v.	23 h.
16.	— 7 —	43 —		4 —	17 —

Napervoztavlanye zemlyozpiszne dusine y shirine nekojeh poglaviteshéh Horvatzkoga Orszaga mezt'h, z-nyihovum najvekshum dnèva dusinum, kak takaj izhadyanem y zahadyanem Szuncza na dan 21. Klaszna.

Gledech na zemlyo- krajnu vishinu	Dusina		Shirina		Dusina dnèva		Iz hod		Zahod			
	o	l.	o	l.	v.	l.	v.	l.	v.	l.		
Karlovecz	33	19	30	45	36	55	14	30	4	15	7	45
Ivanich, Zvonik Klostra	34	4	58	45	44	22	15	32	4	14	7	46
Zagreb, Zvon. ztol. Cz.	33	38	35	45	48	45	15	32	4	14	7	46
Belovar	34	33	56	45	54	4	15	33	4	13	7	46
Krisevczi	34	12	3	46	1	16	15	34	4	13	7	47
Varasdin, Zven. Jes. Cos.	34	0	8	46	18	36	15	35	4	12	7	48

(Faint mirrored text from the reverse side of the page, including names like Karlovecz, Zagreb, and Varasdin, and numerical data.)

Tolnàchnik Hìsni

*vszakoverztnèh na haszen y prikratchènnye
vrèmena szlusèchek.*

*Nut Dànicza szréchno ovo
Selyì Chlevczem leto novo,
Pak nyim Ztvàri vszake fèle
V-ruke dàje poleg selye.*

I.

§. 1.

Dùsnožti XII Meszczov.

*Vino Janus lyubi, Széchen divòjchiczu sznubi.
Szushecz kopa polya: Mali Traven czvéticze dàje
Czvét Shume, y zdenecz Velikoga Travna je
vénecz.*

*Dà Junius Szeno: Julius dà szlamo zobeno;
Augustus Klasze: September grozdje dà zasze.
October klicze. November zhvlachi shibicze.
Izehuch szebi hranu zakolye praszczà December.*

§. 2.

Od Puge, diachki Iris zvane.

*Kada je chizto, lépo y jaszno vrème, y Pugu,
drugach poleg priprozte návade: „Bosji pasz” zva-*

na na Nebu vidish, za ztanovito véruj, da bude desdya. Ako pako po desdyu vidish pugu, na zkoromsze schízti vréme. Ako je *k-poldnevu* puga, jako velikdesdy nadojde; ako je *k-szunchenomuzahodu*, mala szamo roszicza bude; ako je *k-szunchenomuzizhodu*, y vre szuncze prichelo je zahadyati, lépo jaszno vréme znamenujè.

Na dalye zchem je zelenesha puga, ztem vekshoga desdya bude: zchem pako cherlenesha, ztem vekshega vetra.

§. 3.

Od pomenykanya szunchene szvétlozti.

Szuncze, kada ravno onda potemne, y nyegova pomenyka szvétlozt, kada pshenicza, y druge fèle sitek czvéte; znaj za ztanovito, da nevòlyno y sziromasko bude leto; ar mrachenye szuncheno szetvam, terszjam, y druge fèle czvétuchem ztvarjam jako je skodlyivo.

II.

Dalyneshi navuk od vinzkoga pridelavanya.

DEL V.

Od Rezanya vinograda, y grebenichanya.

§. 41.

Rezanye Vinograda je odvechneh mladìcz y drugeh plodnozti pachku chinècheg dugovany z-koszirom od tersza vu prikladnom vremenu odjimanye. Naj

pervich anda prikladno vréme zebratisze mora. 1) Naj rezati vinograda, gda zrak jako merzel je, y oster szever púshe. Ar rezách nazebe, vu perzte hukajuch vréme zamudì, y proti volyí tersza rani, ali fratra napràvi. 2) Neresi terszje, doklamsze zemlya nezesushì. Ar tesak zemlyu zgazi, y tverdeshu kop vchini: zvun toga vréme zamudì, kajtische zemlya nog dersì, da prozto po vinogradu hoditi nemore. 3) Naj vinograd po desdyu rezati; ar terszische dugo plakali budù, y ostrocha szuz ne szamo tersza szrablyivoga vchini, nego takaj oko izgrize, na koje doszegne. 4) Naj vinograda rezati predi, negosze oko puniti pochme. Ar predi ni poznati lehko, jeli tersz vu oku, ali mladju pozebel, y tak pripetísze, da zdravu mladiczu odresesh, à nazeblyenu oztavish. 5) Neresi vinograda SzushczaMeszecza; ar ako to vechkrat vchinish, mladje na terszju zateresh: 6) Naj vinograd rezati okolo mlajega meszecza; ar mladicze vodene y neplodne imel budesh. Zadnyich vszako pri terszu delo hasznovito chinisze, kada meszcz odjìmlye, ili: Kada dole ide.

§. 42.

Predi nego vreme k-rezanyu prikladno dojde, za tesake razumne zkerb imati potrebno je; ar rezách velisze Szudecz tersza: ov ak szuditi nezna, vech kvara, neg' haszne vchini, ar dobru mladiczu odrese, á zlocheztu zaplod oztavi, y druge pri terszu pomenyke vchini. Détczu, y drugach nepazlyive, ali shumazte lyùdi, y takove, koji vu szvojem terszju vre vishe let nészùjrezali, za szudcze tersza poztaviti, je

pogibelno. Zadnyich tuliko rezàchev v zemimo, kulikem na perzte gledati y navuk dàvati vtegnemo.

§. 43.

Vszaki rezách szlédechem nachinom delo obvershiti mora: naj pervich kak ztupi k-terszu, vez y perztenke z-koszerom prerezati, y czéloga terszu od kolcza tak odreshiti mora, da *czager* na kolczu neoztane, koteroga rezùch z-koszerom prilichneje, nego ostrèch z-balticzum odszechi more. Za tem proztoga tersza vu ruki dersèch naj dobro preszudi, jeli tersz vu mladju, ali vu oku pozebel. Ako po zimi izmèglicza pomerznesze, y led okolo mladice popadesze, mladje vu oku pozebe: ako pak szuh y oster szever brishe, pak vinograd od nyega ni zaszlonyen, zvekshinum izte mladice pozebeju. Pozebana mladicza cherno szerdce y koru naguzanu ima, oko pak, koje pozeblo je, znuter cherno je, y lehkosze z-nohtom odtergne. Malo gda vu jednom vinogradu vsze terszje, y na jednom terszu czelo mladje pozebe. Gornya ztran mladice naj predi nazebe; zatem kralyevina y drugi belinzki terszi predi nego zelenika, pelesz y oztala chernina nagineju. Zato-rezách dobru pazku imati mora, da zdravu mladczu za reznik oztavi, y ako prav razluchiti nezna, tak pri zemlyi jednu mladczu za reznik naj oztavi. Mladice pri zemlyi proti zimi szegurneshe jeszu, one, koje na zemlyi lesale jeszu. Zbog toga zroka bedazto chinè rezachi, koteri tersza predi zdola sznasiti pochmu, dok lam zezvedeli nészù, jeli mladje zgora nazeblo. Zadnyich-kada mladje z-sznegom je pokrito, pak nagla y ostra Zima nazta-

ne, onda tersz vu izti ztarini pozebe, mladice pak zdrave oztanù, nekuliko potiraju, y zadnyich poszushesze. Jeli ztarina pozebla, zkushati moremo, ako szuhu koru dole vzememo, ali vu ztarinu do mesza zaszechemo. Pozeblyena ztarina zpucza, y chernomeszo ima. Vu tom pripetchènyu tersz pri glavi morasze prerubiti, da novo mladje iz korena potira.

*) Ako po zimi kokotom rose pozebeju, znamenye je, da y terszje je pozeblo.

§. 44.

Za tem rezàch zdravu, jaku y zreleu mladiczu, kotera gusteshe kolencze y debelesha oka ima, za reznik naj zbere, med jednakemi nishesu za reznik, visheshu, ako tersz drugach zadozti je jak, za luczlin oztaviti mora. Obodve mladice najsze osznasê, szlépa oka z-nohtom, ali koszerom odnemù, perztenki, zaperki, y grozdja stilki pri mladiczi gladko odresù; zadnyich reznik na petom kolenczu poskalcze, a luczlin na deszetom naj preresesze: velim, na kolenczu rez vchinitisze mora na poskaly tak, da vishesha rezi ztran z-one ztrani dojde, na kojoj oko za rod oztavlyeno blizu ztoji, z-tem nachinom rez predi zasushisze, y akobi mladicza nekuliko plakalasze, szuze na oko nedoszegnejù. Zrok rezanya na kolenczu iz narave kolencza razmetisze more. Ako tersz je szlab, nikakov luczlin oztavitisze nemora, dapache reznik josche na krajshe morasze prerezati, da jakshe mladje na drugo leto zadobi. Zagrebechka y vnogeh drugeh mezt navada je luczline, kakti korbache, duge oztaviti, kajti nye drugach za podkol privezati nemoreju.

Ovu navadu oztaviti nèchêju, okoprem vidiu, da na takoveh luczlinih szlabo mladje, y drobni grozdeki razteju. Zrok tak szlaboga na dugom luczlinu priroda vu Daniczi leta 1834ga Pod lizt. 16. §. 12. napervodoneshen je: nâchin poko krajshe luczline privezati; vre drugdé na szvojem meztu budеше izpiszal.

§. 45.

Za priredyenem reznikom y luczlinom pregledati moramo, jeli tersz pri glavi lépu y jaku mladiczu ima, kotera ali za odvetek ali za grebeniczu oztaviti moreše. Vszakomu Ztaromu terszu odvetka oztaviti je hasznovito; kajti ne szamo plodèchi haszen donâsha, nego takaj ako ztari tersz zagine, na mezto nyega oztavitisze more. Odvetek jednako kak y reznik morasze zesznasiti y prerezati. Grebenicza za prazno vu vinogradu mezto zpuniti pokopasze: pak-ali, na szvojem pervem meztu oztavlyasze, ali na drugi proztor preszadyjesze. Ova takaj kak y luczlin zesznasiti, y prispiczi, na kuliko szlaba y nezrela je, prirezati, y tak do pokapanya puztitisze mora,

§. 46.

Za tem tak perveshnyega reznika, kak takaj ztarika, kak takaj ztarine grinticze, szlépa oka, y mladichicze gladko prerezatisze moraju. Naj pako z-gora z-koszerom mladicze dole szechi, ar lehko mladiczu odchehnesh, y tersza z-koszerom ranil budesh, koteri za tem dugosze plache, y nagine. Mehenya na glavi tersza y ztaru koru chizto z-koszirom dole odztrugati moramo. Pod korum legûsze *korachi*, y *ferkachi* ztanujû. Ovi jeszu kukczi zlate farbe, kotera

akosze od szuncza gleda, na zeleno premichesze; *gubecz* imaju spichazt, z-koterem lizteke y mladichicze gingave pregrizeju. Za ovum ranum vesz liztek zferknesze, y povehne. Vu ov vertanyek kuke cz szvoja jajcza poztavi, gdesze od vruchine terszni nepriateli zlegû. Iz jajcza najmre cherv poztane, zkup z-veztanykom na zemlyu opade, potlam vu zemlyi hranisze, doklam y pak na kukcza obernesze, y potlam nazad na terszu kvara delati pochme. Zato dober gozpodar ferkache y nyihova gnyezda marlyivo pobíratí mora, naj bolye je kukcze chizto potretí y gnyezda zesgati. Koteri ova vu zemlyu zagaziju, nepriatelu v-napredek ztan pripravlyaju. Akosze blizu terszja hruska nahá-dya, na nyoj takaj ovakva gnyezda pobiratisze moraju. Ar ferkáchi naj rajshi vu hruskovom mladom liztu jajcza poztavlyaju, odkudsze kukczi vu terszju takaj zaplodiju.

§. 47.

Kad' rosgyinu odresesh, nyu predi na vechi falatov preresh, dasze lehko zakopati more. Ar ako czéle korbache oztávissh, veliku pachku kopáchu vchinish; ako pak rosgyinu pobírash, y van iz vinograda noszish, náravzki gnyoj terszju odnáshash. Vani oztavlyena rosgyina zaobztuny szushísze, y keszno zegnyije; akosze pak pri kopanyu vu zemlyu zagerne, pervo taki leto obernesze na gnyoj terszu kruto povolyen. Nekoji tu navadu imaju, najmre: vszu rosgyinu pred kopjum poberû, vu sznopiche zvesû, y na proztoru mèd terszmi zakopaju tak, da polovieza sznopichev vani oztane, ali-ovi z-vekshem trudom, menye gnyoja

pridelavaju. Od naj bolshega rosgyine zakapanya buduch dalsze bude navuk. Zadnyich-poklam kam tersza vre chizto priredil jeszi, iosche pregledaj, jeli kakova od nyega je izpelyana grebenicza, kotera, ako vu tretjem letu je, od szvoje odluchitisze mora matere; ar krivichno bi bilo, da nadulye czecza Mater, y szlabeshu chini, kak bers szebe szama hraniti more. Jakozt grebenicze iz nyeine ztarine y mladja zpoznatisze more.

§. 48.

Zverhu vszeh predi rechenéh pazkih mora rezách zkerb imati, da tersza odvech viszokoga ponizi. Naj lépsha pri terszu vishina je od treh do pèt czepelíshev. Niseshemu terszu nepriztojisze luczlin, y zato zadozta ploditi nemore: visheshi pako neprilichno obdelavasze, vech od vetra y zime terpi y netechneshe ima grozde. Ar grozd previszoko ztojèchi nima zadozta vruchine, pokedob, da dalko od zemlye ztoji, kotera po szunchenem saru vugrejena vech topline grozdu zavdaje, nego szuncheni traki jednake y mahom vu grozd vpirajùchisze. Dva nachini jeszu tersza poniziti. Pervi y pri prostem lyudztvu obichajni je, tersza na dalkom koliti, y tak vchiniti, da ztarina po zemlyi lesi. Ov nàchin vnoge ima neprilike: pervich: na zemlyi tersz guztokrat ranisze z-motikum; drngoch: nyegov koren nemoresze prav okopati; tretjich: rezach ztarinu sznasèchi vnososze zamuti; chetertich: tesàk, koteri kolye ostri y po terszju raznasha, lehko reznika odbije, y zadnyich: kolich vu delu zabavisze, y tersza vechkrat zlochezto na-

koli, — Drugi način, poleg mojega mišljenja hasz-
noviteshi je, jako tersz odvech viszok prirubisze.
Zato rezach dobro paziti mora, jeli viszoki tersz okolo
szvoje polovicze ima jaku mladiezu: iz ove na dva
oka oztavitisze mora chep, kateri pervo leto malo
gda ima, ali zato za drugo leto dobroga imal bude
reznika, navlaztito, akosze ztarina ober chepa na-
vine, y k-drugomu terszu kakti luczlin privese. Ovo
navijanye vchini, dasze szok pri chepu vztavi, y pri-
szili razlejatisze vu chepove mladice. Zadnyich-gde
viszoki tersz jakoga, y vishe let ztaroga ima odvetka,
taksze ov za buduchi tersz oztaviti, a drugi pri glavi
prerubiti more.

§. 49.

Za navuk od rezanya vinograda obilneshe razme-
ti, josche je potrebno znati, kaj znameuje terszje
narod rezati. Ovakovu rez chiniju lakomi najemavozi
(Arendatori) zadnya szvoje najemnischine (arendy) leta,
y oni, koji szvoje terszje chizto zapuztiti nakanili
jeszu. Dober pako gozpodar nigdar szvoj vinograd
narod nerese, zvun na podvinyu, ali drugde na pre-
jaki zemlyi, gde jako prebuhati obichajno je. *Narod*
rezati znamenuje terszu vech reznikov y luczlinov,
ali rezniku vech ok, nego navada z-szobum noszi
oztaviti. Ovakova rez, akosze dva leta vchini, tersza
na tuliko szlaboga vchini, dasze nekuliko let pomochi
nemore. Nerazumen rezach vnoge tersze *narod* rese,
pokehdob pri szlabom terszu ali luczlina, ali dugshe-
ga reznika oztavlya. Po takovem rezanyu tersz zlo-
chezto mladje potira, y akosze takaj drugo leto ta

izta pomenyka vchini, josche szlabeshi reznik na tretje leto dojde. Ova pomenyka na potlam nekuliko popravitisze more, ako sze terszu tak oszlablyenomu reznik na dva szamo oka oztavi. Velim: nekulikosze popravit more: ar akosze ova pomenyka po prirublenyu na nise kak §, 48. recheno je, nepopravi, vszigdar ztarina tersza szlabochu na tom meztu zadersala bude. Razumen chlovek vu vszakom zkoro vinogradu na nekojih terszih tu pomenyku zpoznati more. Zpodobnu pomenyku chiné oni, koteri grebeniczu od grebenicze, ali drugach od szlaboga tersza zpelyavaju, ali zkornoj (friskoj) ili: novej grebeniczi vech ok, ali zadnyich jednomu tersz vech odvetkov, y jednomu korenu vech terszov oztavlyaju. Ovehsze pomenykih dober gozpodar habati mora, dapache ako nyegovo terszje dva leta dobro je rodilo y tak terszi nekuliko oszlabeli jeszu, reznike za jedno, oko krajshe oztaviti mora, dasze tersz objachi, y na drugo leto szegurno ploditi more.

§. 50.

Koteri na jeszen zamudil je grebenicze pokopati, naj taki za rezanyem nye pokopa, y na szlédéche naredbe pazi: *pervich*: grebeniczi zkopaj tak gliboku jamu, kak gliboko klyuchi szaditisze moraju §. 35. ar iz grebenicze tersz poztaje, koteri primernu gliblyinu imati mora; *drugoch*: grebeniczu z-levum rukum pri verhu, z-desznum pak pri terszu primi, y polehko privijaj, zatem z-levum nogum nyu vu jami pritiszni; *tretjich*: onda z-jednum rukum verh gore jednako derséchi zemlyu na grebeniczu nagerni,

nego pazi, da nenagernesih divju zemlyu, koja iz gliblyine je zkopana, nego vunzku vdelanu zemlyu: *chetertich*: grebeniczi, na meztu, gdesze vu zemlyu zpuztcha *poruke* poztavi. Ovi jeszu falati truzke, ili: ztaroga tersznoga kolja, ali rukovet zkup zvi-nyene rozgyine od ztrani obershja zato poztavlyena, da grebeniczu od motike brani; *pètich*: za poztavlyenemi poruki zemlyu dobro zgazi, y jamu czelu chizto zagerni, da visheshe zemlya na nyoj zdignyena dojde. Za tem, *sheztich*: grebeniczu na tri oka obresi, da nebi vech mladicz potirala, y pervo taki leto oszlabela; *szedmich*: ako bi grebenicza blizu ztaroga tersza vu zemlyu dojti vtegnula, ovoga takai okopaj; ar vechkrat pripetisze, da bedazt kopách, pri okapanyu ztaroga tersza, grebeniczu preszeche; *oszmich*: naj grebeniczu vu terszju poprek pelyati; ar ovakovu ali kolich pretergne, ali kopách preszeche; *devetich*: naj grebeniczu iz vishine tersza, ali dalko od nyega pelyati, ar prevech duga mladicza pri terszu oztane, iz koje vnogo mladicz potira, y jakozt od ztaroga tersza vu grebeniczu shetujuchu naszé y tak grebeniczu szlabeshu vchiné.

D E L VI.

Od Kolja y kolvitve.

§. 51.

Kolecz potreben je terszu, da gá proti vetru brani, y vu vishini zdersava. Ar bi drugach tesina mladja tersza k-zemlyi potegnula, gde grozdi od vuhkoche zemlye nevugoden tek y gnyilochu bi za-

dobili, niti zbog zpomenykanya zraka y potrebne topline prav dozreleti mogli. Zato pervá gozpodárova zkerb biti mora, kolje zagoda pripraviti. Zemlya, na kojoj kolje razte, zovesze *koloszek*. Zpametén gozpodar zadovolyen koloszek mora szí prezkerbeti, da kolje po lozi z-velikem zamudkom zizkavati y pobirati nebude moral, y nyega vu dobrom ztalishu zdersavati: k-tomu zpadaju szledéche naredbe: 1) nepuzti koze, krave ali vole, navlaztito na protuletje vu koloszek; ar ova marha mladichicze odgrizneju, y préraszt zateraju. 2) Vu koloszeku veliko drevje neoztavlyaj, ar veliku szenczu dela, y drobeninu dushi. Szame koztajne zbog priroda oztaviti moresh, nego niti ove dovelike ztarozti, oztaviti ni potrebno. 3) Ternye, sutikovinu, y drugo oztalo, z-chesza dober kolecz nedobivasze, chizto poszechi, y pleshe z-koztajnum, trushlikovinum y drugem hasznovitem drevjem zaszadi. 4) Pri koljagszechenyu vszakoga germa presznasi, to je to: kagoder je szuhoga, zasztarenoga y gerbavoga vsze poszechi, da dobra y jednaka mladina veszeleshe razti more. 5) Naj kolje szechi szushcza Meszecza §. 17. (vidy vu Dan. let. 1834. pod lizt. 21) ali v-peszjih dnévih, ar od toga mladina na verhunczu szushisze y koloszek gine. Zato-koi szenokoshe ali ledine zarastchene presznasiti hoche, naj szushcza Meszecza, ali na konczu peszjeh dnévov germje poszeche; y videl bude, da za szekirum malo tiralo bude.

§. 52.

Naj bolshi koloszek je, vu kojem koztanyevo, trushlyikovo, jeszenovo, szvibovo y klenovo kolje razte: ar ovakovo kolje naj terpliveshe je, y zato vszako leto novoga kolja vnosze prichuva. Cherni tern, peszikovina, glog, chreshnya, vishnya takaj terplyivo kolje davaju, ali pri sznasenyu vnogo zamudka chinê. Vu szuprotivnem nachinu lezkovo, grabrovo, breztovo, jalshovo, verbovo, lipovo y topolovo kolje komaj dva leta terpi. Bukov kolecz terplyiv je, nego dve neprilike zavdaje, *pervich* je koszmat y teskosze beliti dà *drugòch* gdasze drugo leto vu terszju podostriti mora, szekiru vu szê nepuztcha, y tak sze ostrich z-nyim dugo zamuti. Hraztovo mlado kolje je naj gorshe. Ar gâ chervi pojedù, belitisze nedá, y chreszlo puztcha, koteroga ostrocha tersznomu korenu jako skodi. Zatokoteri z-hraztovem koljem mora koliti; naj gâ szeche po letu, doklam drevo vu mezgi je, ter vszu koru odlupi, y na zraku oztavi: na ov nachin hraztovo kolje na szunczu zapecheno, od chervov szegurno poztane, y oszebujnu tverdochu zadobi, desdy takaj vsze chreszlo van povleche, y zepere. Vnogi dubovo, ili: kalano hraztovo kolje hvaliju; ali ovi lyudi nepaziju, da takovo kolje puztcha chreszlo tersznomu korenu skodlyivo, od kojega izto vino ztanovito terpkochu zadobiva. Zverhu toga kajti je debelo, reznika jako zaszlanya, pri korenu veliku jamu chinì, y nyega ztische, dapache y rani. Zbog toga zroka y drugo predebelo kolje nevalya.

§. 53.

Naszecheno kolje taki morasze beliti, drugachsze kora zeszushì, y nedà beliti, pak vu terszju olupisze, pod nyim *korachi* (vidy v-Dan 1834 pod lizt. 17. §. 13.) takaj legúsze, y druge ztanovite guszenicze belkazte y koszmate, kotere perve na mladju mlahave, najmre pri belinzkem terszu obgrizavaju. Koteri na jeszen kolje naszechi y pripraviti dozpe, naj bolye vpetì, ako gâ v-szuho zpravi, ali barem na tramiche polosi y zgora z-szlammum, ali preprutum pokrije, dasze preszushì, y terplyivneshe postane. Nebi skodelo na jeszen vsze dobro kolje iz terszja zpukati, y vu szuho mezto zpraviti, ar chez zimu naj vech kolja zegnyije, pak pred vremenom tersznoga obdelavanya podostriti y pripraviti bisze moglo, niti bi tati kolje pokrali, niti pijanczi prí kleti posgali.

§. 54.

Predi nego kolje pikati pochmemo, ztaro vu terszju ztojeche kolje vsze podostriti imamo. Pri tom delu szlédèche naredbe obdersavatisze moraju. 1) Ostrich naj vszakoga kolcza van zpukne. Ar ako gâ zbog lenozti pretergne, falat vu zemlyi oztavlyen kolichu y kopachu pachi, kajti kolich vechkrat vu nyega z-kolczom vudri, y spiczu podostrenoga kolcza pretergne, ali navine, ali na pravo mezto kolcza nezapikne: kopàch pako z-motikum vu ovakov falat vu zemlyi ztojèchi zaszeche, y doklam gâ van zpravi, zamudisze; ako gâ pak nutri oztavi, tersza prav okopati nemore. 2) Predi nego

kolcza ostriti pochme, ter dvoji, jeli do branya zterpeti more, naj z-balticzum po nyem ostro vudri, y akosze nepretergne, naj gâ szlobodno podostri, ar josche do jeszeni terpeti more. 3) Kolich perz-tenke, koterisze kolcza josche dersê, z-rukum dole naj oszmekne; ar neszamo tokove merzko je videti, nego takaj kolichu y vezachu pache. 4) Najsze kolje na peldu spichazte trojvuglene zagvozde podostri, kajti pak podostreno kolje leglyesze zapikâva. 5) Ostrich koleza vu mehkom, ili: vu ztranki, kotera vu zemlyi je zperhnula naj neostri. Ar sze spicza pri kolenyu lehkô pretergne, ali do jeszeni pregnyije, y tersz z-grozdjem obalisze. Poklam kam vsze ztaro kolje je podostreno, najsze takaj novo kolje po tersz-ju nehita, da reznika, luczlina ali grebeniczu neobatali. Za ov poszel nészû sene brikladne, najmre, ako je tersz vre potîral; ar z-szvojum shirokum odechum nemorejusze kvaru vugnuti.

§. 55.

Za podostrenem y raznoshenem koljem ztoperv pikanye pocheti hasznovito moresze. Pri ovem delu szlédècha obdersavatisze moraju. 1) Naj kolich k-velikom y jakomu terszu velikoga y jakoga kolcza izbere. Ar mal kolecz velikoga tersza zdersati nemore, velik pak kolecz malomu terszu nepriztojîsze. 2) Naj kolich za tersz ztane, tak da licze k-obershu, herbet k-podirnyu oberne. 3) Pak kolcza jednako pred terszom za jeden jaki pedeny vu zemlyu zapikne. 4) Naj tik pri terszu nepika, kajti bi mogel tersznoga korena raniti, zvun toga kopâchu poztavi pachku

da tersza pri korenu prav okopati nemore. 5) Ako je kolecz nekoliko gerbav, nyegovu spiczu naj zraven k-obershu oberne. Ar ako spicza na ztran ztoji, kopach vu nyu moliku zadene, y tersza lahko potere, ali szvojega szuzzeda lahko poszeche. 6) Ako je zemlya tverda, da sze kolje pikati nedà, kajsze za protuletne jugom guzto pripetcha, naj sze tesak naredi, katori noszil bude vodu, z-kojum sze luknye zalevale budû, da sze holve pikati more. Vu tom pripetchenyu vszaki kolich tikvu imati mora, z-kojum vodu grabiti y luknye zalevati bude mogel. 7) Gde sze pripeti, da je tersz polosen, naj kolich z-jednum nogum pred nyega ztane, y tak gâ zraven podigne, pak onda naj gâ nakoli. 8) Gde tersz luczlina ima, k-nyemu novoga y jakoga kolcza poztaviti je potrebno, kajti takov kolecz za tersza y luczlina zdersavanye szlusil bude. 9) Gde je navada luczlina takaj podkoliti, kolich na to paziti mora, da podkol zraven odzad za terszom zapikne tak dalko, kak luczlin doszechi more. Zato predi nego luczlina podkoli, nyega primeriti mora, drugach ali preblizu, ali, kaj gorshe je, predalko podkol zapiknul bude, da sze prikkladno privezati nebude mogel. 10) Kolecz od reznika dva lakta duseshi biti mora; ar drugach mladje nebude imalo, cheszasse poprijeti, ali zakaj sze preshiknuti bude moglo.

D E L VII.

Od Vèzanya terszja.

§. 56.

Predi negosze terszje vezati pochme, shibje ali

lichje gotovo čekati mora. *Shibicze* k-tomu prikladne jeszu *bekove* y *verbove*. One bolyshe jeszu neg' ove. Obodvoje fele vez maloga Travná zagodno narezati, na vezlicze razdelyiti, y vu sznopiche zvezati, ter ako bi vezanye terszja keshneshe biti moralo, vu zemlyu zakopatisze moraju, drugach poszushene tergalesze budú. Medtem toga vendar y ove popravití moremo, ako je z-kropom poparimo. *Verbove shibicze* na senzkoga zpola verbi narezatisze moraju; ar *shibje* od *verbeka*, to je: od muskoga zpola verbe nikaj nevalya. *Lichje* zovesze nuternya béla kora lipova, vezova y breztova. Zmed ovéh naj bolyshe je lipovo; ar vezovo y breztovo *lichje* berzo zperhne, y szamo za preshikavanye mladja potrebuvasitze more. *Lichje* niti preszuhoniti premokro biti mora; ar onosze terga, a ovo zbog shmerklya vezatisze nedá. *Bukove shibicze* naj prikladneshe jeszu, kajti terplyive jeszu, y berseshesze z-nyimi vése.

§. 57.

Taki za kolitvum morasze vezati terszje. Znam, da nekoji nakolyeno terszje kopaju, pak potlam, kada je vre veliko mladje v-jeden mah veseju y preshikavaju. Ovo velika szamo szila zprichati more. Ar pri ovakovem delu vszigdarsze kvar chinì: kajti 1) Vnogi terszi gerbavi jeszu, y na ztran ztoje, y zato kopách odvetke, reznike y luczlina potreti more. 2) Na terszu neprivezanem ne poleg dusine jednako, nego vu vishák zrazte mladje, kotero pri keshneshem vezanyu y preshikavanyu k-szvojemu

kolczu prilositi nedasze y pretergnesze. Zvun toga 3) kopachu pri drugi kopi pachi. 4) Grozdju proti szunchenomiu saru y skodlyivomu zraku potrebnu obrambu dati nemore, zadnyich. 5) Veter z-mlahavem neprivezanoga tersza mladjem szim pak tam mashuch szlabe grozdeke natuche; koteri sze pollam vu czvétu oztriseju.

§. 58.

Kada vezàch k-terszu ztúpi y vezati pochme, naj predi reznika k-szvojemu kolczu primeriti y prilositi, z-drugum pako rukum ztaroga tersza pretegnuti, ter akobi potrebno bìlo, z-kolenom pritisnuti mora, y tak naj ztaroga tersza predi, zatem pak reznika priveše. Ar-akosze reznik predi priveše, y za tem ztarina k-kolczu potegne, vechkrat sze pripetcha, dasze privezani reznik gore vuz kolecz porene, y puchi, ali nekoje oko na kolecz oriblye. Medtem toga vezàch jako paziti mora, da nijedno oko k-kolczu nepritiszne, niti reznika na iztom oku nepriveše. Kajti mladichicza, iz takvoga oka porivajuchasze, morasze pohabiti. Za privezanem reznikom takaj odvetek najsze k-onomu iztomu kolczu, ali k-ztaromu terszu priveše. Vèzanye z-bekovinum na szlédèchi nachin bìva: dersi z-levum rukum reznika pri kolczu, vu desznu ruku vèmi shibiczu, y nye debshu ztran iz pred kolcza k-levoj ruki podaj, taj chasz z-palczem deszne ruke reznika pritiszni, à z-drugemi perztmi shibiczu navini, y tenyshu ztran shibicze, okolo debeleshe tri krat omotaj, pak stilek debshe ztrani pod vèz poleg

kolcza zatekni, y tenyshu ztran odresi. Ako odvetek dalko od kolcza ztoji, ter sze blizu k-nyemu pritegnuti nedá, ondasze *na kris* vezati mora; to je, morasze shibicza dvakrat okolo reznika oмотati, za tem debsha ztran shibicze na levo, tenysha pak na deszno preobernuti, y tak dalko, kak dopuztcha, dasze nepretergne, reznik k-koleczu potegnuti y na ztrancze privezati. Takov reznik na drugi nachin privezan, pri kopi radsze odreshi.

§. 59.

Za privezanem reznikom y odvetkom, luczlin takaj vezatisze mora. Ovdé tri razluchni nachini jeszu. Obchinzki nachin je luczlina verh za podkol privezati. Pri Varasdinzkeh Topliczah luczlina spiczu za dolynu ztarine ztranku veseju. Pod okichem luczlina proztoga oztavlyaju. Za zpoznati kaksze luczlin vezati mora, y koi nachin naj bolyshi je, ovo kakti szegurnu iztinu pred ochmi imati moramo, da vszaki luczlin szvojega tersza szlábeshega chini, ar mú hraniu preotimlye §. 12. Zato y vezanye luczlina biti mora tak, da rezniku potrebna hrana oztane, a odvechni szok vu luczlin puztische. Ovo pak nemoresze drugach chiniti, kak po navijanyu, po kojem chinitisze, da czevchicze (vide §. 5 y 6) chez koje hrana vu luczlin dohádyá zvun naravzkoga szvojega reda poztavesze, y nekoje raztegnejusze, nekoje pak szilno ztisznejusze. y to vchinitisze mora od ztaroga reznika pochimlyujuch, iz kojega luczlin izhádyá. Prevechno navijanye luczlina skodi. Zato kak taj poszel prikladno obvershitisze mora, da rezniku y lucz-

linu hrana oztane, to bolye vu terszja ž-rukami, nego z-perom na paperu pokazatisze more. Vezda red potrebuje, da razluchno vezanya luczlinov nachine pretreszemo.

§. 60.

Obchinzki nachin je luczlina podkoliti, y nyega za podkol privezati. Ovakove luczline hotejuchi vezati tesak naj luczlina z-levum rukum pri ztarini poprime, y zkup ztarinum polehko navine, z-desznum pako rukum spiczu luczlina k-szvojemu podkolu dobro pritegne, y onda nise zpuztchen na dva mezta k-podkolu dobro priveše; drugach pripetisze 1vich Da ondé, gde sze luczlin pri ztarini dobro neprevine, pervá taki oka na luczlinu jako mladice zreneju, y ne szamo oztale na luczlinn, nego takaj y na rezniku mladice chizto gingave poztaneju. 2òch Dasze spicza luczlina zdigne, y nerodne na nyoj mladice jako potiraju, à perveshe bolye rodne chizto gingave poztaneju. 3ich Da veter luczlina zkup zmladjem prehiti y zaszuche. Naj predi pomenyka pri ovem delu pripetchasze, ako kolich podkola predaleko ali naztrancze zapikne: y zato naj bolye chiné kolichi, koteri taki pri kolitvi luczlina privešuju, y pomenyku podkola taki popraviju. Drugi nachin vezanya je, luczlina spiczu k-dolynoj ztrani tersza pritegnuti, y za ztarinu privezati. Pri ovem nachinu vnogo luczlinov predi popucza, negosze priveše, y kajtisze jako navineju, malo grozdja dáti moreju.

§. 61.

Tretji nachin je luczlina, na kratko privezano-

ga, za izti kolecz terszov, na jednom meztu, gde iz ztaroga reznika izhadya, y gde szu szlépa oka odrezana privezati. Ondé à ne na ztarini luczlin z-jakum shibum dva krat omotan, na kris privezatisze mora. Tak privezan luczlin mladje veszelo van zrene, y z-chem ovo visheshe poztaje, z-tem tesina mladja luczlina polahko dole previja, gdasze pak grozdje puniti pochme, ondasze luczlin chizto obeszi, y tak preprechisze, da vsza jakozt tersza vu nyega neprej-de, medtem toga grozdi na luczlinu tak veliki y pùni jeszu, kak goder y na rezniku. Pri ovakovem lucz-lina vezanyu joschesze paziti mora. 1^{vich} Dasze lucz-lin na ztarom rezniku neprivese, arszé vszaki zkoro pretergne. 2^{òch} Najsze dalko od ztaroga reznika ne-veše, kajti luczlin pod vezom nemoresze navinuti, y vsza jakozt na oka pod vezom ztojècha porene, kaj rezniku jako skodilo bude. 3^{ich} Najsze takovomu terszu kolecz zernazt vzeme, y gliblye zapikne; ar gá drugach veter zkupa z-terszom prehiti. 4^{ich} Vu guziom terszju takov luczlin blisnyega tersza popri-mesze, y dolé nedasze obeszito, zato luczlin vu vremènu preshikavanya odreshitisze mora. 5^{ich} Ve-liko viher vnogo luczlinov pretergne. Akosze to pri-peti, nì szlobodno luczline zdigavati, y drugach pri-vezati; ter akosze y kuliko szamo dershé, nye na mîru puztiti moramo. To sze je vnogi z-kvarom szvo-jem navchiti mogel leto 1798 kad rosnyaka Meszecza ztrahoviti veter vszakoga luczlina natergnul je bil. Nekoi je kushal na jednoj poloviczi vinograda lucz-line zdigavati, y k-drugomu terszu, ali podkolu

privezati, zmed kojeh luczlinov komaj vszaki deszeti oztal je zdrav: na drugi pako poloviczi vinograda, gdé je luczline na miru oztavil, komaj vszaki deszeti jesze poszushil. Zrok vu naravi tersza nahadyasze, koteroga ovdé zpelvati, prevech dug razlog zpiszatitze bi moral.

Za buduče leto szlédi:

D E L VIII.

Od kopanya vinograda.

Od obdelavanya Zemlye.

Psheniczu *Aegidy*, Jachmen, zob szej *Benedicti*.
 Grah, Bob *Gregorii*, Lechu Grahoriczu *Philippi*.
 Luk szej *Isidori*, zelenisze polye *Tiburtii*.
 Medtem Kukuvacha dojde, kad' lizta zelenoga najde,
 Konoplye *Urban*, Lan *Viti*, repno szeme *Kiliani*.
 Zimnu psheniczu *Ruffi*, glavaticjno zelye *Gertrudis*.
 Povertelya szeme *Viti*. Zelye szechy *Colomani*.
Abdon y Senes pogodi snyache *memor esto*.
 Meszo *Lamberti* Klobaszicze po *Martinyu* szoli.
Osvald guzku peche Szir kupi *Vincula Petri*.
 Repu ad *Opem* kopaj, zelye *Vidi Dominum*.
 Kragulya noszi *Syxti*, Kuplyisze *Bartholomæi*.
 Derva kupi *Si velis*, potrebna budû *Michælis*.
Simonis et Judæ znamo rechi *væ tibi nude!*
 Hisu polichi *Calixti*, nyu zakuri *Natalis Christi*.
 Szvinyzko jédy meszo *Basilii*, budi pravden *per*
circulum Anni.
 Y dobro ti more biti szada, y *tempore omni*.

Nàclin drevo szàdoveno szaditi.

Zkopasze v-Szerpnu ali Velikomeshnyaku jama na chetiri vugle, shiroka okolo dva czépelisha, y tuliko gliboka (ak' je vekshe drevo, y veksha jama biti mora) zemlyu bolyshu na jeden kraj metchi, gorshu na drugi na okol: ovak naj ztojì dva ali tri meszecze, da sze szumpor zemlyeni van zkadi, y szuncheni traki zprejdejn po nutri: za tem vu Liztopadu, ali Vszeszvétchaku preszadyaj drevo: pervich okolo korena deni dobru perhko-maztnu zemlyù:, potlam zaszip avaj z-zemlyum drugum (dobro bi bílo y pod drevo dobre zemlye deti) pazèch, da tak viszoko kak je predi bílo, z-rukum dersèch naravnasze. y onak ztati mora, kak je predi ztalo, najmre: proti izhodu y t. d. Neszàdi nigdar po veliki zìmi, ali veliki vruchini, vetru ali desdyu, nego, po lépem vrémenu, meszeczu gore iduchemu, korenye ztergano ali pohablyeno morasze proch odrezati. Ak' sze dalko prenasha drevje, morasze v-mokre czanyke, ali szukna z-zemlyum ilovachum obviti, da sze nepreszushê: zemlyumsze dobro oblositi moraju, y prigaziti, y zadnich nakolyiti. V-jame naredyene v-szerpnu ali Velikomeshnyaku, je bolye szaditi v-Liztopadu ali Vszeszvétchaku, kak v-Proszinczu ali Szvéchnu, arsze zemlya bolye okolo korena prilese.

M u r v a.

Naj lehkshe povnosasze, ako shiba jednoga leta preszechesze, y vu dobru zemlyu glibokosze poszadi, szamo da nekoliko ok van gledi: nego mochi je ove

shibe takaj chez vutli lonchich prevlechi, zemlyam zametati, y ostro privezati loncoza, chez leto hoche-sze zresziti, y ondasze, szamo preszadya. Za Cherve szvilopredceze je bolysha béla murva. Prirezavatishibe poszadyane ni szmeti. Okolo preszadyene shibe poz-tavisze meheny, da vuhkochu zmirom zadersi: dru-gach y tak pri veliki vruchini zalevatisze moraju. Mochi je takaj y pogrobajuch niseshe szversi murvu pevnosati.

Proti Buhachom pri preszadu.

Nekoji znaju széme predi namakati vu terpentin ali kafroviczu (Kampfergeist), ali z-chem drugem suhkem: nekoji takaj z-pepelom poszipavaju pre-szad ali ovo tak dugo haszni, doklam od vetra, desdya ali rosze dole sze neotepe: zato vsze malo haszni: nego bi naj bolye bílo gde na szenokoshi, ali novem meztu, gde ih predi ni, bílo, szejati preszad, kajti vre imaju na onem meztu jajcza pozta-vlyena; ali-koi bi y gliboko zemlyu prekopal, nebi tuliko buhachev bílo.

V-ternaczu takaj na czelini dobro bi preszad imati, ar drevo dela szenczu y hlad, kaj buhachi neterpiju.

Blizu verta kuhinzkoga pako ni dobro szejati preszad, ar tam berzo zajdeju. — Takaj zkorno, ili: frisko jednoga leta szeme je proti buhachem szegur-neshe, kak ztaro, vechletno; kajti berse y jedna-cheshe na jeden put van izide: ne pozpolom, kak ztaro. Na odpertem pako polyu, gde je répa, vre

je tese preprečiti: jedíno hasneti more, dasze vzeme mezto ali czelina, ali koje nise lesi, y od szebe malo mochvarno je, y na obodve ztrani je ograbano, ondasze zhita iz jamc zemlya po szlogih poszejesze zkorno szeme, povlachisze y povalya: ako morebiti v-takovem meztu iz ztrancze je drevje, ovo z-pochetka haszni, ali potlam zbog pticz skodi, ar gâ zbereju.

Zpoznati; jeli szeme dobro za szejati, ali né.

Poztavi okolo 50 zernucz szemena takovoga, ali vszakoga poszeb vu jednu malu chetverovuglaztu platnenu kerpiczu, zavesi z-konczem zgora tak vendar, da szeme dozta proztora ima za iziti, y vklitisze: poztavi ove czulichke v-mlachnu vodu vu hisi, y puzti 24 vure nutri: onda zvadi y deni v-jeden lonecz pun dobre, perhke zemlye, y tak jako zalej, dasze zemlya dobro prime czulichkih, poztavi k-topli pechi, ali na nyu, ne vender prevruchu, nego tak toplu, kak je toplota jednoga Mistbetta; naj ztojì za 4 ali 5 dan, onda zvadi, y gledì; akosze je vsze szeme vklilo, dobro je za szejati, ako pol, ali tretja ztran, tak je z-ztarem zmesbano, y tak na dalye. Da pako nebisze pomeshal v-szemenyu, morash zaznamenuvati na czanyku vszako szeme.

Kajti pako nekoje szemenye n. p. czeler, pershin, zelye y korenye, luk cherlenecz, porecz, merkva y. t. d. téseshe izhadyaju, zato dva puti 24 vure vu vodi mochitisze moraju; ako koje szeme, ni josh izishlo, tak gâ razluchi, y z-nyim zoszeb jed-

nakem nachinom vu vszeh, kak je zpiszano, baratchi: y pak znal budesh kuliko je dobroga, ali zlocheztoğa.

Ali pripetisze, da, ako y ovde lépo izide szeme, potlam vendar pofali, onda je kriva zemlya, da ni dobro priredyena; zato naj bolye je v-jeszen za ov poszel zemlyu prevernuti y prirediti, y na protuletje vu gotovu mahom szejati, y to od zgor szamo malo zazublyajuch: to je fino szeme, grubeshe, kak je repa ali kaj drugo mochi je vu prevernuyeu zemlyu y pognojenu mahom szejati: ako pako ni bilo mochi v-jeszen zemlye prirediti, tak zemlya na protuletje prevernuyena morasze nogu po nogu potlachiti, y onda szejati fino szeme szamo odzgor, prozteshe glubshe.

Hyaczinte lépe dobiti.

Mezto ono, kadé hochesh imati Hyaczinte navozi z-pezkom potochnem na pol czepelisha viszoko, onda chetiri puti prestihaj, y z-zubachami poravnaj: za tem vzèmi palichku zdola jednako prirezanu, ne zaspichenu tri palcze debelu, y z-nyum napravi luknye na shezt palczev gliboke, podsziplyi szamoga pezka finoga potochnoga, deni nuter luchiczu, y zagerni y pak z-pezkom: potlam drugu pak luknyu napravi 6 palcze daleko od perve: zato dobro je zmeriti paliczu na 6 palczev y zarezati, da nebi falel mertuka: Luchiczasze mora chverzto na ov peszek v-luknyu poszaditi: kada sze zpuni z-pezkom luknya, y pak z-finum zubachum poravnasze:

Hyaczinti pako ovak szaditisze moraju vu szredini Liztopada, à van zvadyeni bìti vu Velikomeshnyaku; kada sze luchicze poszadiju, znajusze odlupiti. Ovesze proch deneju: V-zimi ni ìh treba pokrivoti, ar ìm zima nikaj neskodi.

Boba z-hasznum szejati.

Za bob potrebujesze zemlya teska ilovicza vu nizini, koja, kak je dobro, ali gorje nagnojena po 4, 5, 6 y 7 puti setisze more predi, kak sze znovich gnoj: zemlya vre ob Miholyu prevernutisze mora po tri palcze gliboko: na protuletje, kak zemlya odpuzti, morasze povlachiti y zravnati, y navozitisze szlamnati gnoj kravji ali konyzki: na jednu ral rachunasze 120 vozichkov, volovzkeh z-chetiremi voli pol tuliko, anda 60. — Na koncuzu Travnova gnoj raztepesze, y po ovem gnoju szejesz bob, y na ral rachunajueh po 8 ali 9 pintov; potlamsze ov bob za 5 ali 6 palczev gliboko zaorje, zadrasi, y z-valom tak grudje poteresze kak y zemlya poravnasze. — Chez 14 dan zna iziti bob, kada je v-chetertom ali petom peru, ondasze z-jakum branum podrasi, dasze drach zaterere: miszlil bi koi, da ovo za bob skodi, nego vkanyujesz, dapache haszni, ar-akoprem gde koje betvo genesze, zato vendar nazadsze prima, y ako koje sze zpukne, to ni velik kvar, zato potlam drugi lepshe razte. — Po tom drasenju vendar nezateresz chizto drach: medtem toga, akoprem boba nemore prerazti, vendar mù jemlye hranu y vlagu, zato bi bìlo dobro gore chre-

de napuztiti, kada je vre po czepelish, ali pol drugi viszok bob, y nepuztiti nye dugo ztati, nego vdily iduch pazti, drugach bisze, kad' bi travu popaszle bobasze prijela: y kak szû szite, taki jê van ztirati. — Kada szû komuske cherne, bobsze seti mora: y kajti rade zpuczaju y zczuriju, zato dobro je rano to delati, doklam je rosno.

Nekoji takaj boba szejû prez gnojenja na pshe-nichischu, y po tom tu haszen imaju, da za nyim y pak taki pshenicza szejatisze more, y prez gnoja; ar sterchkovje od boba, opusnyeno liztje, y josche morebiti oztali drach verlo zagnoje zemlyu. — Ali zpasenoje, da takov bob po psheniczi szejjan, z-vekshe ztrani pod nikaj dojde: jeli néma dozta hrane, ali je premershava zemlya, to naj drugi szudê. — Bob haszni lyudem, y je kerma za marhu: nekoji gâ kuhaju na mleku, ali ztepkih: ali meshaju z-chetiremi ztranami pshenicze, petu jemlyuch boba, y mleti dâiu: med drugum felum blagu dajesze y konyem, koji po nyem dobro van gledê, ali y tak tuliko im nehaszni kak zob. — Szvinyam verlo szlusi, akosze z-zobjum zmele, y z-temsze pitajuvszako sivadche od nyega je tuzto, okosze zeshrota, y z-jachmenovem shrotom pomeshan na tezto napravi, y z-temsze nadeva.

Novi nachin boba szejati.

Odresejusze v-jeszen ztebla bobova na 4 palcze viszoko od zemlye y pokrijusze z-gnojem, kosisze na protuletje, kad' sze bob szadi, proch vzeme. Ztebla

z-novich pochimejti tirati, y josche jeden krat tuliko rodì, kak navadno. Ov nachin vreden je zkushanya.

Debela pirta.

Je fina melya iz nye trucz pshenichne: bolye rodì kak pshenicza: oluplyena biva ztoperv na melinu: zimzke mochvare lehkshe podnesze, kak pshenicza, y ni pikczu y sznetlyivozti podversena, kak takaj, koja je od jednoga leta, nikakvi kukczi vu nyu nejdù.

Pazka pri posetom sitku.

Sznopje morasze tak naztaviti, da nezamokne, y da gâ veter prehititi nemore: Y to dvojverztnem nachinom biva, najmre 1vich moresh dveh sznopov verhuncze, jednoga chez drugoga zvezati, y jednoga naproti drugomu opiknuti: onda pak druge dva na ove jednoga proti drugomu, y ovak do cheternajzt sznopov moresh zvezati vsze jednoga chez drugoga onda pètnajzti odzgor raztegnesze. 2òch Moresze jeden sznop szam opiknuti razpreztirajuch od zdol, onda drugo sznopje okolo nyega, vsze latje nuter obra-chajuch, ovak do 10 sznopov, koje z-dvemi ali tremi na konczu pokrijusze: ovakje bolye, kak na per-veshi nachin: kratkoga ztebla sitek po shezt sznopov dozta je zkupa deti, ter ovak josh na polyu sitek odpotisze.

Od Marhe.

a) *Pazka pri lesenju krave.*

Kada krava lése, morasze dobro dvoriti. Vsze

jednako neleseju krave, zato morati je onda pri njoj zkoznovati. Vrème lésenya poznasze, ako sile gore na repu nabreknyene, odplahneju, zvekshinum po tom chez 12 vur lese. Krava nemora ztojèch lèchi; ar jû to tesko ztane, y dugo vremena skodi; ako pako ztoji, kada szû teletche noge vané, mochi je nyu prez kvara dole povalyiti, y tele zvaditi, zhvlechi od nye. Kak sze to vchini, morasze na noge poztaviti, da nebi vtèrnula: za tem z-rukum gladisze po kriseczih nekuliko puti, da sze zravna, drugach puklyu na kriseczih rado dobi, kakti kony, kada prevech vleche. Onda sze taki chizto podoji, da vime neoteche: ako bi sze pak to pripetilo, morasze vèch put z-tekuchum vodum zeprati. Nekoji imaju návadu tele pod kravu deti, da gâ oblise, to je zadnich Marshetu návavzko, ali kravi nehasznovito on dlen vu sze sreti, y kada sze potlam od nye vzème, pochme bechati tele, y krava ruchi neprezentancze za teletom: zato bolye je tele taki na ztran deti na szlamu, z-szlamum gâ otreti, y z-szlamum ga toplo odeti, da gâ nevidi, ovak mirna oztane, tele sze chez chasz obszushi, y na noge ztane.

Kravisze onda okreplenye dati mora: 1vich Zob, koja na ponyvi nad serjavkum dobro meshana ostro obszushisze, ne vendar obsge, onda ohladyena dàjesze kravi, koju ona techno potroshi. Za tem

Kuha sze pive dobre za jaki meczel, y z-dobrem delom kruha vu piví, za grosh chernoga kumina pridaj, y za dve shake lenenoga szemena: ako poz-tane preguzto, prilej vodè, y puzti jako kipeti,

odnemi, vlej v^u vedriczu, ono predi podojeno mleko nuter vlej, y tuliko vodè primeshaj, da mlachno bude, kruh zdrobi, da vruchi falati v-pilu neoztaneju: ovo dásze kravi popiti, kaj jôj dobro vchinì.

Za tem krava szî vlese: puztisze pochinuti. Kadásze ztane, ali chez 4 vure zvekshinum od nye *plah-ticza* odpadne: kaj szegurno pripetisze pri vszeh, koje v-pervem pilu leneno szeme jeszu dobile. Drugachsze vechput pripetcha, da ona od nye nemore oditi, y ovak krava je v^u pogibeli, da vparne, ali sze za navek pohabì: zato je naj bolye zamudyeno, (nekoji mezto vszeh oveh lechu dāvaju) y leneno szeme na vodi kuhano dati: nekoji takaj poreseju szerduna, ili: kak sze navadno veli: haringa, y v-gerlo porivaju: y pak nekoji zakipiju vraticha na vodi.

Kada goder v-letu ali v-zimi krava lese, tak nyeina kerma po lesenyu je szeno: ali ni szmeti na jedenput vnogo, nego vsze po malom davati, y to vechputi.

Za pilo ima kuanu, potlam prehladyenu y z-melyum hersenum ostro pomeshanu vodu, dasze negrudyi. Keszneshe pako dobiva szvoje navadno pilo. Ako je vre na pashu hodila, tak tri dni doma na szenu mora oztati, y potlam pak na pashu iti.

b) *Ako krava nedasze dojiti, ali teletu cziczati.*

Znamenye je, da ima boleche y otecheno vime y bradvku: zato morati je mladi teliczi iz mlada volyko natezati czicze, da sze po malom privchì,

drugach nedasze potlam rada dojiti, niti cziczati, ar jù segetche.

Kadasze krava ritati privchí, tesko je nyu ode-
vchiti: morati je nyoj, doksze doji, perve noge
privezati vizoko: ali obodva vuha z-czanyum ob-
viti: ali-prevertaj dve kuglye olovne, pretekni ko-
necz jak, y zpuzti vu vuha: ali-zavesi jój obodve
ochi: ali-doksze doji, morati je poleg nye jako zvo-
niti, ali z-koszum kuchiti, onda na ove ztvary pazi,
y pozabi na sechkanye, ali bol dojenja: ali-namo-
chi chetveroverzt zkupszloseni vilahen y hiti jój gá
na krisecza.

c) *Da krava dobro mleko dà.*

Ako krava priszushiti hoche, ali pak guzto mle-
ko nejma, tak jòisze mora bershlanovo liztje jéztí
dati, y onda dobro y guzto mleko imala bude.

d) *Odkojivanye telichev.*

1vich Telichi za hranu morajusze oztaviti, koji
od jakeh, zdraveh y dobrodojechek krav jeszu pole-
seni: ar zvekshinum po materisze oberneju.

2òch Neszmeju cherne ali kervave zube imati,
ali pred vremenom poleseni bití. Ovakovi vre zvek-
shinum pervo leto poparaju.

3ich Ovakovi ada zdravi telichi prez vszake po-
menyke poleseni moraju czeleh shezt tjednov szesz-
nuti, onda odztavitisze, y vu topli hlevchek pozta-
viti, ter tak razluchiti, da prevech nebechìju, vu
blisnyi koi od matere dalneshi hlevchek, dasze od

materę odvadiju: da niti oni mater, niti ona nye nechujû. Vu ovom hlevcheku dobívaju perveh 14 dnévih guzto mlachnu vodu z-melyum pomeshanu, vu koju malo szoli je hitcheno bilo, drobrog szladkoga szena, malo takaj dobre zobi vu poszebni mali kopanyiczi, tak vendar morasze vsze chverzto narediti, da neprehitiju.

Malo, nego guzto, szamo ne merzlo gornye pilo datiimsze mora. Dobro bi bilo takaj malo kruha, ne kieszeloga, vu ovom pilu oinochenoga, y malo poszolyenoga davati. Dekla bi pak morala nye k-ovomu pilu privuchati ruku nuter vtichuch; y perzta van kazuch, da miszléche tele, da je szeszecz, poehme cziczati onu vodu.

Nekoji vele, da debelo zemlyeta hers, y poparjena szechka za pervu hrann dobro bi sze dati mogla; rucdtem toga ni iztina; ar hers za mlad seludecz je preveh vrucha, szechka pretverda: vre bi bolyc bylo jachmen debelo zemlyet z-malo szoljum vu pilo pomeshati.

Po zpunyeneh ovak 14 dnévih, dobro im je davati debelo zemlyet jachmen z-kruhom, dobre zobi, y szladkoga szena dozti, y ovo tak dugo, doklam z-drugum marhum na zternische, ne vendar na szenokoshu, ali vertnu travu, od chesza lahko grisudobiju, gonitisze mogu: kruh y zob potlam moresze zpuztiti, nego jachmen debelo zemlyet v-pilu, y dobro szeno czelo leto imati moraju, da jaki y veliki berzo poztaneju.

e) *Kak je mochi vchiniti, da sze krava zvekshinum ob dan oteli.*

Kada krava priszushi, ili: kada preztane dojiti, morasze zadnyi put na vecher podojiti, ne pako vu jutro, ali ob poldan. Y onda nebude morati naztre-gavati po nochi z-szvétniczum, jeli sze je, ali bude, otelila. Krave, koje, kada sze goniju, vu jutro k-biku pelyaju, leseju na punom za cheterdészetemi tjedni, kojeseze 'pako po poldan ali vecher pripuzt-chaju, telijusze pèt y negda takaj cheternajzt danov keszneshe.

f) *Kak je mochi rogati marhi y konyem vushi pretirati:*

Kupi za szreberni grosh naj gorshega duhana, ter gâ vu poldrugem meczlu luga kuhaj, y z-tem peri marshe, vsza nesznağa pogine, y ov lug blas-chetu nikaj neskodi.

g) *Da obadi y muhe nejdeju na marshe.*

Namasi gâ z-osmekom od cheshnyaka, ali cher-lencza, ali meticze drobne, ali pelina, ali kuhaj zvischa (gentiana) na vodi, y peri po dva puti: to je potrebno, najmre kada ideju na pashu, ar od tulikoga pikanya marha zkache, y betegov sze za-dobavi.

h) *Kad sze marshe napuhne.*

1. Taki zkuhaj dobru iz pive juhu, ali vinzku juhu, y toplu vlej.

2. Berse je, ako za kupiczu sg nicze z-maszlom pomeshane za jedno jajcze vu nyega vlejesh.
3. Jeden polich toploga Mleka z-jednum shakum tobaka zmeshano vlej: zproti zna pomochi.
4. $1/2$ lb olya ienenoga ali olichnoga z-jednem lotom szalpeter ztucheno haszni jako.
5. Naresi iz szopuna kakti jednu szvétchu, pak mû odzad vrini, taki mûsze odpre: onosze v-olye namochi.
6. Szegurno vrachtvo, akosze od detelye napuhne, ako mû szuhoga szira vu nyega vrinesh, za deszet minut odpresze.
7. Dohro je takaj kvasza z-ocztom v-Marshe zczejati.
8. Ako vsze to nehaszni, onda po navadi morati je z-nosem na levi ztrani luknyu predreti, kuda izide on zrak, koi napinya: na onu luknyu, kadasze marshe zprazni, denesze flaster.

Kad' je tele szlabo, da nemre ztati y cziczati.

Vlevaj vu nyega Materino mleko. Vechput dobi tele bele pod jezikom prische, kojisze prerezati moraju; treti pako z-ovem: raztali na vodi szol, primeshaj meda y oczta, y z-tem riblyi. Proti melikomu kopitu odzdol z-toplem shmirom, ali orehovem olyem vruche podplate masi.

Kada kacha vpichi, ali vgrizne.

Daj marshetu taki kozjega mleka piti, y privesi gore velestike. Ali: daj mû metlikovine, y zteri jedno gnyezdo laztoichino, zmoebiga z-winom, y gore deni.

Vola za chetiri tjedne zpitati.

Merlina zresj drobno, grahoricze z-szechkum zmeshaj, y z-tem dan y noch vola hrani, vszigdar mû piti davajuch taki, y berzo je tuzt; ovo mochi vchiniti z-telichi, ovczami, y janyczy.

Vrachtva nekoja za konye.

Ako kony na oko mrenu ali rosecz ima.

Nyegovo oko z-modrem galiczom zapushi; ako to nehaszni, po kovachu mû daj nuternye odvishno oka meszo dolé zrezati, y naszoliti, ozdraveti hoche.

Ako kony Mishe ima.

Kovach, ali ti sham otok misha zkupa ztisz-nuvshi z-shilom prebodi, y nesznagu van zkopaj, ozdraveti hoche.

Kada kony zbog nazkoga, ali vudarca kakvoga obetesa.

Vzemi povertnicze, maternichke ili: madronz-ke trave, ova poszushi, poszushena vu vino poz-tavi, y vlej konyu vu posirake, nosznicze mû takaj dobro narulyi, da sze vishe puti zpoti, ova chini, y veruj, da ozdrave.

Kada konyu otecheju posiraki tak, da nemore kerme posirati, y prebaviti.

Tri jajcza zkupa ztepi, y zmuti z-ocztom, y vzemi na zpodobu jednoga perzta drevo, obvij nye z-czanykom, potlam konya podvali, y na zemlyu

prehiti, y z-jajczy zmeshani oczet vlej mû vû posirake, y naruli gâ z-nyim, chez malo vreme ozdraveti hoche.

Ako kony cherve ima v-Seludczu.

Vzemi jakoga oczta, kokoshja jajcza, jelenzkoga, ali druge fele roga, praha, y papra, ovo treba dobro ztuchi, y vû ocztu prekipeti, razhla-dyena vlej vû posirake hetesnomu konyu.

Ako kony pod kosum, ali vû meszu cherva ima.

Vzemi konyzku kozt, ali czipel, vû to poz-tavi vruche selezo, y pripeczi kosu konya, vû kojem meztu je cherv, y pripecheno kose mezto z-takove kozti prahom zasziplyi ozdraveti hoche.

Akosze kony vû stali oztvari.

To poznati moresh, ako mû sze iz noszniez czedi, takovomu vû noszniczah kerv prepuzti, ozdraveti hoche.

Akosze kony vû zroku y derchanyu pokvari, ali zapali.

To poznati moresh, ako jako broshe, takovomu med ochmi y vuhi kerv prepuzti, veszel y zdrav bude.

Akosze kony z-jelom pokvari, ali kak vnogi navadno govore, rosza gâ napuhne.

To poznati moresh, kad' sze napuhne, dole opadne, y vsze chetiri noge od szebe pretegne, takovamu vlej szopunicze vû posirake, y ozdravi.

Ako konyu iz noge krepno-sila izhadya.

Vzemi peszjega lanya, y preresi jedno malo konyzku nogu, y peszje lanye vzemshi zavesi.

K-letu vishe.

Vszakoverztna.

Novi szud za poszel dobro prirediti.

Zkopaj borovicze z-korenyem, drobno zkoshi, ter vu vodi jako zakipi vu kotlu, potlam ohladi: deni nuter szoli za polich (ali menye primerom na vosu, ali szud) y pak zakipi: vlej kipuche vu vosu: zapilchi, y z-chepom jako zatverdi: obrachaj szim y tam jako: chez tri dni zlej van: y zakipi drosdyih dobreh, makar y zpalyeneh, szamo da nevo-nyaju: onda pak szim tam meshaj, ili: varczaj: kadasze ohladiju, onda zlej, y zplahni z-friskum vodum: potlam deni nuter zaparu iz mosta z-czvetom bezgovem, ali lahkoticzum, y dober szud budesh imel. Nekoi vosar (*Fafsbinder*) je rekel: da ni drugo nikaj potrebno, kak vruche izpalyene drosdye nuter vlejati takaj haszni, ako je vosa ali szud dugo prazen ztal.

Vosu plesznyivu je mochi takaj vrachiti ovak:

Pervich jake sganicze nutri nekoliko krat vusgati (ali vosa mora szuha biti, drugach sze sganicza nevusge) potlam chez vlevok (trahtur) preobernuvshi vosu, ali chez okencze deti serjavniczu (skandalet) z-temnyanom y sveplom, y to zkem

bolye je pohablyena bíla, vech puti: potlam ako je pòtrebno, da je tak pohablyena, y plesznyiva bíla (kada sze predi je dobro obztrugala) dobro bi nyu mokru z-sivem vapnom poszipati: y zadnyich jako iz nutra zribati.

Medtem toga ako je vosa jako plesznyiva bíla, tak ni nikaj bolye, nego obodvoja dena zvaditi, y nutri po pintarzki ogeny nalositi, y nyu obsgati.

Da sze vino v-letu od vruchine nevusge.

Morati je leda chez pilku nuter nametati, primerom na velikochu vose: ali pak szavzkoga pruda.

Kada vino pochme zvirati.

Kak to v-pamet vzemesh, taki vu saklinczu szeme skrobatine vu vino poztavi y obeszi, prez-tane dalye zvirati, dapache pervi tek nazad dobi.

Vino oczteno ali cziknyeno vrachi ovak:

Vzemi zebrane dobre pshenicze vu podugovati saklec, kak chez pilku bude mogel iti (primerom na vosu) poztavi, y vu vino obeszi, vu kojem naj ztojì, doklamsze zpucza kakti za sterku, potlam van vzemi, y onu psheniczu vu ocztenu poszudu poztavi, zverhu nalej vina, dober oczet budesh imal. Medtem toga ono vino najsze nechuva, ar y drugi put bisze vocztilo.

Vino kadasze vleche, ovak vrachi:

Napuni zdelu z-potochnem kamenyichem y z-chiztem przkom, y poztavi vu vino, za tem pri-

vesuch na debelom ztuchene bérsze y dobro vino zmeshaj, dobro zapilchi, y ovak tri dni na miru naj ztoji.

Vino mutno, chizto vchiniti moresh ovak:

Jajcheve belanyke z-mlekom ostro meshaj, dasze dobro zpeniju, y potlam prilej vina, y pak tak dugo tepi, doklam vsze belo poztane, y vlej vu vosu, onda nekoliko puti odtachi na napuzniczu (pipu) y chez pilku nazad vlej, teda zapilchi, y naj ztoji 24 vure, y najdesh chizto vino, koje z-kemsze vishe odtakalo bude, ztem ch zteshe poztajalo bude. Na vszako pako vedro 2 jajcza y pol policha mleka morasze vzeti.

Vino oczteno, oszlaztno vchiniti.

Hers tak dugo vu vodi kuhaj, doklamsze zpucza, potlam razhladyenu vu dugovati saklec z poztavi, y vu vino obeszi, y nutri naj bude 8 dan. Nekoji vu saklinczu obeshaju vu vino borovichno drevo drobno zrezano ali zkoszano. Ali- nekoliko jajecz z-toplem mlekom kravjem zmeshaj ali ztepi, y pak znovich vu lonezu pritopi, y vu vino vlej.

Vino vnogo jakshe y bolyshe vchinish ovak:

Szladkoga mosta nekoliko kotlov zkuhaj, kakti za korenek, pak med drugi most vlej: bude jakshe. szlajshe y oszebujeneshe vino.

Ako hochesh, da ti oczet taki jak poztane.

Friskoga toploga kruha jachmenovoga falatcze nuter nametchi, chez dva ali tri dni bude jak.

Dasze vino na oczet taki oberne.

1. Verzi vu vino szoli, perpra y kvasza.
2. *Ako hochesh josh berse.* Czigel, ali odczel raz-beli v-ognyu, y nekuliko puti nutri vgaszi, ali povertnichkoga korenya.
3. Korenya brezovoga ztuchenoga nuter verzi, chez tri vure bude oczet.

Proti slezdi, ili: koritniczi.

1. Korenye beloga szleza kuhaj vu friski vodi, oczedi vodu, y drugòch kuhaj v-mleku, kad' je mehko, nalichi flaster na czanyek y vesi.
2. Korenye rogozovo ztuczi z-szalom na czandru namasi, y zavesi.
3. Peszjega luka, y korenye lopuha ztuczi, zavesi, pohaszne.

Rane zvrachiti.

Sutoga vojzka, mozga, one szmole, kojasze na szmreku czedi, y osmek od rucicze aa 1 lot zmeshaj, y na czanyek nalichi, ter vesi ranu.

Burle vrachiti.

Sutanyek jajcza friskoga z-olyem ostro meshaj. na czandru lichi, y tak dugo vesi, dok zvrachish.

Ali: Sutanyek jajcza zmeshan z-dobrem ocztom zkuhaj, y na czandru gore vesi. Z-ovemsze je zvrachil jeden, koi chetiri leta bil je vesh burlav.

Ali: Ranu zpiraj z-toplum vodum, pak vesi kely ztuchen, vszaki otok prejde.

Szuprot szrabu.

1. Ztuczi svepla z-ztarem szalom y szoljum, pridaj razszola y putra.
2. Kak takaj cheshnyaka, cherlencza, y porcza y zelene borovicze z-szalom zmeshaj, zkuhaj, y zkuhano na hlad odmekni, y z-tem masi.
3. Preczvri ztaro szalo, vsziplyi ztuchenoga svepla deni v-jeden lonecz tekuche vode, y nuter szalo, z-sveplom vlej, kadasze mazt vztane, mazt zvadi, y z-nyum szrab masi.
4. Z-orehovem olyem guzto masi, polehko hochesze poszushiti, y prejde. pb.
5. Ali velikoga korena vu ocztu zkuhaj, ztuczi z-szalom ztarem y sveplom, y z-tem masi, prejde.
6. Neprani puter v-jedni zdeli v-troji ali chetveri sganiczi jako ostro zperi, meshajuch y teruch, vszaki put oczedyajuch, da ni kaplya sganicze neoztane, potlam pridaj malo terpentina y szalitra dobro ztuchenogo y vu olyu olike raztalyenoga, za tem vsza premeshaj, napravi mazt, ter pri topli pechi vsze szrablyive ztrani vech put namasi y vszigdarsze okuplyi, ozdravesh.

Proti lishajem.

1. Masi lishaj z-onum penum, koja iz goruchega friskoga dreva van kipi, y pischi.
2. Masi z-onem belanykom, koi oztane v-jajczu, kadasze zvadi sutanyek y belanyek.
3. Masi z-onem mozgom, koisze iz vuha van zvadi.

4. Masi z-teschum szlinum.

5. Jajcza v-tverd zpechena razkolyi, deni v-ponyvu na serjavku, nagni, dasze bude mogla mazt zczediti, y z-nyum masi.

6. Z-szokom od czvéta Majke Bosje plahticza zvánem, masi. pbt.

7. Z-tintum masi.

8. Schava dracha koren ztuczi, osmekni, y masi.

Za sile objachiti, ali kozti bolèche.

Na jaki sganiczzi kuhaj szopun, y masi toplo.

Koi néma tek v-jéztvinah.

Naj drobno zrezanoga gyumbira y perpra vechkrat na tesche na toplom vinu, ali pivi pije, y dobi selyu ali tek za jéztvi.

Koi jéztvin v-seludczu zdersati nemore.

Koru hersenoga kruha vu jakem ocztu namochenu na serjavki naj dobro ztopì, y na seludecz metche, blyuvanye preztane.

Od szemena kukuruze.

Kukuruza za szeme je naj bolysha, akosze shezt redov od debshe ztrani szamo orulyi, drugi redi zern za szeme nészù dobri.

Od prediva.

Najsze szeme od lana predi neszeje, neg' je chetiri let ztaro. Z-tem je zkushnya pri *Rajnu* (Rhein, Rhenus) tak vchinyena: Nemczì pri *Rajnu* Kupu-

vali szû vszako leto leneno szeme iz *Livonie* y zpoznali, da takovo szeme lepshe predivo dáje, neg domache. *Livonczi* takaj po nemski zemlyi szeme predivno kupovali szû, y vu szvoj orszag odpelyali. Zadnyich malo predi neg' sze je Franczuzki tabor zapochel bil, jeden mus pri *Rajnu*, kada bi bil *Livonzkoga*, kak je stimal, szemena lenenoga kupil, nashel je perzten vu szemenu, kojega pred chetiremi letmi sena nyegova je zgubila ono vreme, kad' je Livonczu szeme leneno prodavala: Perzten ov prepoznala je taki sena, y ishla je z-musom k Plebanushu szvojemu, kojemu ov dogodyaj pripovedali jeszu. Plebanush chuvshi to, domiszlisze taki, da szeme leneno, koje *Livonczi* prodavaju, je Nemsko szeme, koje oni chetiri ali pet let prichuvaju, y nazad Nemczera prodavaju. Za tem vu tem iztem szelu kushali szû domache szeme chetiri let prichuvati, y onda ztoperv szejati, y tak szû zpoznali, da jednako lepo predivo naraszlo je, kak y predi iz kuplyenogo szemena. Medtem toga najsze zemlya, za predivo szejati, vszigdar premeni.

Psheniczu od sznetlyivozti obchuvati.

Obchini dobro szeme, poztavi vu jeden bedeny vodè, szipavaj polehko psheniczu, da szmetje z-gora oztane, zatem meshajuch odczejaj vodu, y potlam pak drugu vodu prilevaj, doklam chizta voda bude ishla, zatem puzti dve, ali naj dalye chetiri vure vu vodi ztati, onda odczedi, zvadi, zmeshaj z-me-

lyum od razszipanoga vapna, y drugi dan szej, ali-ako nemoreš, tak pregerni, da sže prevehne.

Od Olya.

Naberi bukvicze, ili: bukovoga sira, vanyzku koru odnemi, to je: obelisir, za tem drobno ztuczi, y olye izpreshaj, dobish oszebujno smahno olye, koje tak bude chizto y techno, kak goder Franczuzko, zvano: Provinczialzko, z-tum razlukum szamo, kaj sže dugo chuvati nedà, ar ostrochu dobi, ili: saitavo poztane. Najsze anda tuliko napresha, kulikosze v-kratkem vremenu prodati ali potroshiti more, za tem najsze y pak zpresha.

Od Medicze.

Vzemi ztare medicze, natochi v-zteklo, dobro zapechati, y poztavi v-peszek vu pivniczu. V-jednem ali dveh letih, bude oszebujna za piti, kakti ztranyzko vino, nitisze od nyega razluchiti bude mogla.

Pazka pri pepelu.

Pepel iz komena ali pechih vszaki dansze preszejati mora, kad' sže zpravlya; ar drugach je pogibel od ognya: y onda pepel zpregori y nevalya; tak za beliti rubje, ali szopun, ali gnojnye nyiv, y szenokosh: za tem y tak potlamsze mora preszejavati, à vuglenye moresze taki potrebuyati.

Tlak za pechi.

Ni nikaj bolyshega, kak preszejan pepel z-szol-

jum y vodum, ali ocztom zmeshati : ovo je dobro y za okrugle pechi iz nova naztavlyati, ali puketine zmazivati, nigdar nepomenyka.

Nachin hise beliti.

Mezto vode vzemesze szirotká, y malo zkiszánoga mleka, z-temsze vapno pomesha, y dva ali tri put ztene pobeliju, je belocha szvétla y dugshe oztane, kak od vode, nitisze tak lahko budi prah ali dim prime.

Od prevergavanya széména.

Morajusze prihranki vszake féle poszeb na dalkom v-zemlyu deti, da niti veter praha od jedne k-drugem nedonesze : potlam kad' sze szeme pobira, morajusze za vszake féle pobranem szemenom ruke oprati, da nebi on prah iz jedne féle na drugu doshel.

Piavke vreme kaseju.

Deni v-jedno shiroko zteklo jednu ali vishe piavkih, koje vu betegih pripilyene kerv van cziczaju (ako sze z-szoljum, ali dimom od tobaka posziplyu, odpadneju) nalej vode, koja v-letu vszaki 4 ali 6 dan — y zimi 10 ali 12 dan premenitisze mora, y z-keryjum nutri hraniti. Kada hoche doji zlo vreme, desdy, zplavaju, y tak dugo szú gore, doklam bude lépo : kada dobro vreme naztane, one miruju na dnu zvite; kada naztaje viher, onda szim tam nemirno meshajusze, doksze vmiri vreme : naztaje germlyá-

vina, ztrela, tak chizto odzgor lese, y trepiju, y ztrahovite kerche chutiju, kad je zima, zmersuyeno, na dnu jeszu mirne, kak y pri lepém vrémenu.

III.

Mudrochinztva.

a) *Karte zgoditi, koje szí chetiri Oszobe iz chetireh razluchneh kupov, zbereju.*

Vzème sze 16 kart, y razredijusze vu chetiri razluchne kupe, vu vszaki kup poztavech chetiri karte; vezda szí naj gdo iz pervoga kupa izbere, ili: miszli kartu, koju hochu, y koju szí naj dobro zapameti; ravno tak naj szí gdo iz drugoga, tretjega y chetertoga kupa izbere.

Kak pervich szí vszaki jednu iz razluchnoga kupa kartu je izebral, zdignesze prvi kup, kojega karte razredijusze na chetiri ztrani, zverhu kart pervoga kupa polosijusze karte drugoga kupa, iztem nachinom tretjega y chetertoga kupa, ali tosze berzo vchiniti mora, dasze z-tem vekshe chudenye pri nazochneh obudi. Onda sze zdigne jeden zmed kupa, y pita sze *pervi*, koi iz pervoga kupa je izbiral, jeli je nyegva karta vu ovom kupa, ako veli, da je, tak je perva; ako je *drugoga* karta vu ovom kupu, tak je druga, ak' tretjega, tak je tretjà, ali ak' chetertoga, tak je cheterta.

Karta vu sepú.

Koi taj mudrochin izpelyati hoche, morasze

z-nekojem z-med drustva dogovoriti, y nyemu ime-
 nuvati kartu, koju vzeti, ter vu sep vteknuti kami:
 najmre: dà karte, z-med Kojch sze na peldu *kra-*
lyicza seluda je zvadila, vu ruke onomu, z-ko-
 jemsze vre predi je dogovoril, y veli mù, da szi
 naj poleg volye izbere ali pogledi kartu, koju hoche,
 y potlam naj polosi karte na ztol. — Kaj kad' je
 vchinil, pita gâ, kakovu kartu je szi zebrał? y pri-
 merom dogovora, veli: *kralyiczu seluda*. Na to veli
 mù y pak, da naj szlobodno josche jedenkrat po-
 gledi, da sze prav obszvedochi, jeli je ta imenti-
 vana med kartami, kaj on y pak. Prem szamo
 na izliku, chini: Onda naj kakove goder nerazum-
 lyive rechi zgovarja, y za kratek chasz reche: ime-
 nuvana karta nenahadyasze med oztalemi; nego vu
 mojem sepu, y koi neveruje, naj sze obszvedochi:
 koi neveruje, bude premetal karte, med kojemi jù
 nenajde, nego vu sepu, zverhu chesza budúsze vszi
 nazochni chudili.

Treh koczkih po ztolu hitcheneh y jedne vuz dru-
gu poredyeneh oka vszake szlednye zgoditi je
mochi szledèchem nachinom:

Oka koczke iz leva morajusze dvojverztiti, y
 onda josche 5 pridati: ova glavnicza povekshasze
 za tem z-5, y potlam k-tomu iznezku pridasz broj
 ok szrednye koczke.

Za tem sze czela ova glavnicza z-10 poveksha,
 y k-ovomu iznezku pridajusze oka tretje koczke,
 od ove pako czele glavnicze odnemejusze 250. Oni

anda broji, koji po odnimanyu preoztaneju, pokasujû oka vszake zmed treh koczkih.

Na peldu, da bi bila oka treh po ztolu hitcheneh koczkih 4, 6 y 2, ovi broji nemoraju znani biti onomu, koi ov mudrochin izpelyava, koje vendar broje on po szledechem rachunanyu zeznati more:

Red y oka koczkih jesvu: 4,6,2.

Dvojverzta glavnicza perve koczke je: 8

k tomusze pridá 5

13

kajsze poveksha chez 5

65

Vezda pridaszze broj ok' druge,

ili: szrednye koczke: 6

71

To sze poveksha chez 10

710

Prida sze broj ok'

tretje koczke 2

2

glavnieza 712

Od toga odnemujesze 250

250

oztane 462

462

Ovi tri broji, koji szû preoztali pokasujû oka vszake szlednye zmed treh koczkih, koje po ztolu hitchene jeszu, y nyihov red, kojem ztojiju.

Zgoditi, kuliko ok' gdo z-chetiremi koczkami je hitil, y zvun toga kuliko ok' na vszaki poszeb koczki je bilo.

Poklam kam gdo chetiri koczke je hitil, da'usze oka perve koczke z-2 povekshati, 5 k-tomu pridati, ov izneszek y pak z-5 povekshati, onda sze pridati veli 10. k-tomu oka druge koczke pridati, y na konczu glavnicze ove nullu pripiszati, oka tretje koczke k-tomu pridati, y pak nullu pripiszati, y oka cheterte koczke pridati.

Onda sze czeli izneszek pove, od kojega pod muchèch 3500 odneme, y oztanek pokasuje po redu oka koczkih, kak lesé, y k-tomu takaj kuliko ok' na vszeh chetireh koczkih je.

Na peldu: z-chetiremi koczkami hitilosze je ok, 10, broj perve koczke je 3. druge 1. tretje 4. a cheterte 2. Vezdasze oka perve koczke povekshaju z-2. y znasha 6., k-tomusze pridaju 5. y vchini 11. To sze poveksha chez 5, chini 55. pridajusze k-tomu 10. chini 65: onda sze pridaju oka druge koczke, y chini: 66. ako sze pridà nullu znasha 660, oka tretje koczke pridajuch znasha 664. y pridasze nullu, chini 6640, y akosze k-tomu josche cheterte koczke oka pridaju, tak vsze to zkupa chini: 6642. Od ove glavnicze, koja sze ochituvati mora, odnemejusze pod muchèch 3500, tak oztane 3142; kaj pokasuje broj ok' po redu ztojechek koczkih, y kuliko zkup znashaju, najmre: 10. ar 3 y 1 jeszu 4., y 4 jeszu 8 y zadnyich 2 jeszu 10.

Mleko na keru premeniti.

Moresze prez skode zdravja mleku cherlcna boja dati, ako sze vu ovo za jednu nosnu spiczu bersze vsziplje.

Dati komu zkuhati jacze, iz kojega, kada sze vu vodu poztavi, ogeny van sziva.

Nuternye jajcza, to je: belanyek y sutanyek zpuhnesze van, onda sze lupina dobro poszushiti mora, za tem sze napuni z-sveplem, szalitrom, y sivem vapnom, y poztavisze vu vodu, y zproti prichme iz jajcza ogeny szivati.

Napraviti, da sze nigdo zterpeti nemore na ztolczu tak dugo, doklam bisze tri rechi zgovorile.

To je chizto lehko napraviti, ako sze, najmre szamo dve rechi zgovore, a tretja zamuchi, naravzkem anda nachinom biva, da nigdo neoztane na ztolczu szedech, doklam sze bi tri rechi zgovorile.

IV.

Naravzke laztovitosti nekojeh sivin.

a) *Pavukova nit.*

Nit pavuka vertnoga je tenysha od nitu szvilopredca cherva, ali takaj petkrat szlabesha. Pavuk more chez jedno leto dva puti 750 czepelishev dugu nit zprezti; a szvilopredcz naprede na jeden put 19,000 czepelishev dugu nit. Ako anda 3, 500 szvilo-

predčev jeden funt szvile zprede, tak sze potrebuje 22,000 pavukov, doklam tuliko naprezti moreju.

b) *Glaszoviti kòszi.*

Jako na glaszu jeszu kòszi Korzikanzkoga medyimorja, nyih sze vnogo polovi, y poztrelya, ar szû verlo tuzti, y kajti sze navadno z-mirtovem, kruto lepo dishuchem, y borovichnem zernyem hraniju, tak je nyihovo meszo oszebujno techno tak, da sze tja v-Pariz na prodaj poshilyaju. Ako sze pak z-olikum hraniju, tak szû suhki, y onda za nye nigdo nemara.

c) *Vuk nenapreduje vszigdi.*

Chudnovito je, da sze na Korzikanzkem medyimorju né szamo nikakovi vuki nenahadyaju, dapače na ovem Medyimorju niti nemoreju obztati; kajti ze je vre vech puti na medyimorje ovo nekuliko vukov za pleme preneszlo, ali nészû dugo sively.

d) *Pchele jedû takaj meszo.*

Anglianecz A. Burnesz, da pchele y osze rade idû na meszo, takaj na merczinu, y vu nyoj gliboke luknye zdubeju; v-zimi mochi je nye z-meszom na mezto meda ali czukora hraniti, takaj na szuhe ribe szedaju rade.

e) *Peszjè lajanye.*

Vu naravzkem ztalishu nigdar ni ehuti psza, da bi lajal, nego szamo chevhati, merhati, y tulyiti; szamo pitovni pszi lajaju.

f) *Naravzki nagib konyev.*

Predi nego kony zkochi, premeri dalechinu zochmi, y nigdar néchê prek jame zkakati, ako ni szeguren, da jû more prezkochiti. Po bresnah meztah jeszu konyi k-tomu tak privcheni, da po naj pogibelnesheh ztezah hodech nigdar krivo neztupiju; y zato mochisze je szegurno zanashati na one, kojisze vu berechneh meztah nahadyaju, kajti nigdar zkoro nezajdû vu takovo mezto, vu kojem prepazti ali vgreznuti bi mogli.

g) *Haszen komarov.*

Nekoi Vrachitel vu Kopenhagenu ztolnem varashu Danianzke zemlye zkushal je, da komari proti Rheumatismushu kruto hasznoviti jeszu. Ar-akosze na bolechu ztran, ili: kotrig tela szedati puztchaju, tak izczeczaju vszu zlocheztochu, koja zrokuje bol, y otok po nyihovem zpikanyu szledechi opravi, da vlaga porchlovechankem telu y pak naredno okolo techi pochme.

h) *Anglianzki pesz Dogge zvan.*

Anglianzki pszi *Dogge* zvani jeszu na velikem glaszu, y bili szû vre negda takaj pri Rimlyanih velike czéne. Za ono vreme bîl je vu Anglii ztanoviti chaztnik *Procurator Cynegii* zvan, kojega vesz poszel je bîl, naj vekshe, naj lepshe y naj jakshe psze za sivinzko borenje, Rim lyanom kruto navadno y povolyno zabavljenje, v-Rim poshilyati. *Strabo* poveda, da ovakovi pszi y *Galianczom* kruto povoly-

ni jeszu bili, ar szû nye vu boju na nepriatele huztili. Vu vremenu onoga neszrechnoga ztalisha, kojega Anglianzka zemlya dugo je poduashala, imal je vszaki szelyan na szvojoj priztavi (*Meierhof*) takovoga velikoga psza, koisze zval blood-hound (kervni pesz). Ova fela jako hudeh pszov bila je onda najszegurnesha obramba prozteh lyudih proti tatom y oztalem zlotvorom.

i) *Divji pszi Amerikanzki.*

Vu Ameriki, koja je cheterta ztran szvéta, nahadya sze vnosina divjeh pszov, koji sze vszem pregonom zkozno vugibati znaju. Czuczki *Ivana Fernandez*, koji szû odivjeli, jeszu razluchne boje y velikochke kak y domachi pszi. Ali zevszema druga narava je oneh, koji sze vu velikeh jatah na veliku skodu na Medyimorju *Kuba* zvanem nahadyaju. Ovi pszi jeszu zkoro vszi mishje boje, z-kratkemi vuhml, vu ztruku vnoga szû malem Anglianzkem pszom *Dogge* zvanem zpodobni, y imaju kakti szvetlo-modru pugu po szebi. Zaradi nyihovoga nochnoga navalyivanya na kokoshi y oztalu sivad priszilyeni jeszu ztanovniki ovoga Medyimorja nye na pruglo loviti, kak sze pri nasz vuki lovijn, y redko prejde koja noch, da sze nebi koi taj vlovil, negda takaj vishe. Nyihov nagib k-kradyi je im prirodnyen, y zato bil je do szada vszaki trud zahman onem, koji szû mlade psze najdyene odhraniti y pripitomiti hoteli; ar zmir oztajû divji y potmajni, kak y kuliko odrazteju. Lyudih sze vre iz zdalka ogiblyeju, med-

tem toga akosze ih vishe z kup nahadya, navalyujú na lyudi. Poveda sze, da szú vu letu 1823 nekojega szelyancza vu puztchini med *Batabanum* y *Trinidad* raztergali.

j) *Cherni zidni pavuk.*

Na medyimorju Korzika zvanom y pod kralya Franczuzov zpadajuchem, nahadya sze fèla hudeh, cherneh, y krato marlyiveh pavukov. Vu jako szuhéh, tverdéh y izvisheneh meztah czezte zdublye szu poduga okruglyu luknyu nuter v-zemlyu, tak dugu y proztranu, kaj bi mogel perzt chlovechji vleznuti. Ovo malo duplye oblosi okolo na okolo z-naj tenyshum barshunu zpodobnum pavuchinum. Da mù sze pako vu ovem szvojem prebivaliscu nikaj skodlyivoga nepripeti, napravi szú na kraju luknye okrugloga iz zemlye pokrovcza, koi k-luknyi zevszema prizpeti more; izti pokrovecz more odpreti y zapreti, kak mù je volya, y je k-prelu chizto naredno pridelan; iz vana je koszmat, y kada je zapert, nikajsze nerazluchava od druge zemlye, koja gâ obztira, y zato koi gâ zpaziti hoche, mora vu tom dobro vesch biti. Nyegova nuternya ztran je nekoliko poveznyena, y duplyu primerom z-barshunom oblosena, y ima na szebi vnogo maleh luknyicz kakti reshetka na polevachi (Giefskanne). Ako anda ov pavuk hoche imati zkor-noga zraka, szuncze, ali kaj za hranu, tak odpre vrata szvojega ztana na pol ali y shirom, kak mù je potrebno. Y ako vu luknyu nyegovu kaj zabludi,

na peldu cherv, ali kukecz, ali-ako mû sze iz vana kakova pogibel nagrása-tak mahom zpuzti pokroveoz kojega tak chverzto zapre, da sze vech nika-kovem nachinom odpreti nemre; y predi bisze mogel vesz ztan nyegov razmetati, kak ova vrata odpreti. Ov pak tak chverzti zaklop po tòm opravi, kajti szvoj sivot napuhnyen vu ztene luknye vupre, à noge szvoje vu nuternye vrat luknye vteknene, ter tak nye z-neizgovornum jakoztjum dersì zaperte.

k) *Keber.*

Ova fèla kruto poskodnèh kukezov, kojeh nekoja leta na pochetku 'protuletja neizbrojena vnosina zna biti, y velikoga kvara zrokujù, plodijusze szlédèchem nachinom: na konczu Rosnyaka Meszecza zdublyeju szamicze vu puhli zemlyi z-glavum y pervemi nogami nekoliko palczev gliboku jamu, y vu nyoj dugolyazta suta jajcza polosija, za tem y pak izideju iz zemlye, y siveju josche jeden krattek chasz, y onda zkupa z-szamezi znikneju. Iz oveh jajecz zlesejusze sutobeli chervi, koji najmenye chetiri let oztaneju v-zemlyi, y vu tom vremenu narazteju za pol drugi palecz v-dusinu, à za mali perzt v-deblyinu, y kruto vnogo kvara chiniju; liliju sze chetiri puti, y na konczu petoga leta napraviju szì iz zemlye okruglo na zpodobu jajoza ogrinalo, y vu nyemsze pelduje cherv, koi kada vre vzeszema je dozrelel, onda predublye szvoje

ogrinalo y zemlyu, ter dojde na szvetlo vu topléh
dànih Travná ali Rosnyaka Meszecza.

V.

Izbor pametneh rechih y chínov.

a) *Zkrounoztí zamuchanye.*

Vojvoda Oranianszki vzal je z-szobum jednôch
nekojega *Pukovníka* (Oberst) da ztanovito vojnieh-
ko delo zvershì, koje ni bilo znano *Pukovníku*: ov
selèchi Vojvode nakanenye zeznati, proszi, da mù
ga naj ochituje: nad to gá Vojvoda opita, bíli znal
on zamuchati otajnozt, koju nyemu bi zaúfal: veli
Pukovník: znam: odgovori Vojvoda: znam y ja;
ali-kák bi ja potrebuvatí mogel, da bi drugi moju
otajnozt zamuchal, da nye ja sam zamuchati
nebi znal: y né mù nikaj povedal.

b) *Kaj je Bog?*

Szimonidesh Mudroznanez od Hyerona Kervo-
loka opitan: *Kaj y kakov je Bog?* proszil je tri dneve
za premishlyavanye. Po izminenyu treh dnèvih Szi-
monidesh ni doshel: zato Hyero po nyega poshlye,
y pita: *kaj, y kakov je Bog?* On y pak proszi
dva dni za ovo premiszliti: y pak potlam vishe
y vishe dnèvov: zadnyìch Hyero nyega pita, zakaj
vre jeden put odgovor nèché dàti? Szimonidesh
odgovori: kajti z-kem vishe y duse premishlyavam;
Kaj, y kakov je Bog: z-tem vsze menye znam,
ar on je nedoszeslyiv.

c) *Bog je vszigdi.*

Cziczero jednòch opitan, kam bi sze naj bolye obernuti za Bogu doztojno sze vklanyati? odgovoril je: kam sze goder oberнеш, *Jupiter je vszigdi.*

Sikzt II. iz Athene rodyen 25 Papa leto 257 izebràn, zapovedal je, da sze Czirkve nove z-Oltari y korusnem proti izhodu zidati moraju, ar je Kristush szuncze iztine: medtem toga potlam, da lyudi nebi miszlili, da naklon szunczu bivati mora, Czirkvesze obrachaju, kam prilichneshe prizpeti moreju.

d) *Bog vsze zna.*

Thalesz Mudroznaneč od szvojega Vuchenika jednòch opitan: *Jeli zna Bog, kaj mi lyudi na szvétu chinimo?* odgovoril je: né szamo, kaj chinimo, nego y kaj miszlimo, Bog zna: *sato, né szamo chizte ruke y vuzta, nego y szerdcze imati moramo.*

e) *Vszagdashnya Zpoved je potrebna.*

Szeneka Mudroznaneč govoril je, da sze on vszaki vecher szam szebi zpoveda, y dàje rachuna Dushi szvojoj od mishlenya, govorènya y chinènya presheztnoga dnèva, ter ako znajde, da je on dan vuchem pomenykal, drugach szì neodproztì, neg' ako drugi dan ono vu chem je falel, oztavi: Ovak takaj Mudri ov Mester Nerona Czeszara kervolochnoga negda vuchil je, kakti poganiu, szamo da Nero po zpoznanyu szamoga szebe, y faling popravlanyu bude, kak on szam veli: *posten chlovek.*

A kuliko bolye ovakovo vszagdashnye zpovedanye szamoga szebe, ili: obchinanye dushnoga zpoznanya potrebno bi bilo Kerzscheniku, koi né szamo, da posten poztane chlovek na ovom szvétu, nego da y zvelichi Dushu szvoju, za zpoznanye y popravlanye szamoga szebe zkerbetisze mora.

f) *More podnezti 1000 funtov, à né jednu rech.*

Turchin nekoi drugoga prevech lyutoga videchi pita: *Kaj tí je?* odgovori on, da gá je jeden merzko obszoval, y da sze mora nad nyim fantiti, ar nemore toga podnezti. *Alah, chovice!* veli nyemu on, *ti sze hvalish, da moresh 1000 funtov nosziti, à nemoresh jedne rechi.*

g) *Mlad chlovek more ztar biti.*

Nekoi mladi Perush (Advocat) chujuchi, da Pervoszednik (Præses) nyega kudi, y kakti mladoga josh zamétche, rekel je: *Gozpone! ja szém mlad, to je iztina, ali szém ztare chtel knyige.*

h) *Pravichen sze nikaj neboji.*

Chlovek od koga za krivcza potvorjen, ako je pravichen, niti gá vezt nyegova netusi, nikaj sze néma bojati, niti vu szebi burkati: kakti goder, da bi mù gdo rekel: *Ti szí betesen, à on szí ni malo zlo nechuti.* Ali: da bi mù gdo rekel, da je gladen, à on dobro zna, da je szit.

i) *Pozdravlenye Poganinou.*

Poganini navadni szú bili pozdravlyati jeden

drugoga, kad' mû sze je kihnulo, ar kihanye iz mozga sze kreche: à glava je Jupitru bila poszvètchena, zato szû govorili: *Jupiter té posivi*. Kerzcheniki ovu návadu pozdravljenja ponovili szû okolo leta 591 ob vremenu Gregura Pape I., ar onda, koji szû kihnuli, malom zamertvi szû opadali, zato szû znashli ovu rech, kad' sze kihne komu: *Bog tí pomozí*.

j) *Czigana Kana Kalmukianzkeh Tatarov velikoszerdchnozt.*

Czigan, veliki Kan Kalmukianzkeh Tatarov bil e v-letu 1715 z-czelem szvojem dvorom v-lovu, po neszrechi nekak jeden neprikladen rob ranil gâ je z-ztreliczum na deszno oko, tak, da vech na nye nigdar ni videl. Tovarushi Kana vusgavshisze navaili jeszu na ovoga, y hoteli szû gâ na mah zkonchati, *Puztete ga pri miru*, rekel je dobri Kan, *morati je nakanenye à né chin szuditi*. Ov chlovek je mene pripetczè ranil. Budeli nyegovo pogublenye moje oko nazad meni povernulo? niti z-tem zado-volyen, da mû je sivilenye prikazal, prikazal je nyemu ov velikoszerdchni Ladavec y szlobodschinu. (Ov Tatarzki Ladavec znal je vech puti rechi: *Troje dugovanye zpoznajesze leztor vu tréh pri-likah: Hrabren v-taboru: muder v-szerditoztí, y priatel v-patrebòchi.*

k) *Kaj je naj gorshe na szvétu?*

Tri mudroznancezi, jeden iz Gerchke, drugi iz Indie, à tretji iz Perzie nazochi Kralya Perzianzko-

ga od vszakojachkeh dugovay zpominalisze jeszu. Zadnyich dojde zpomenek na pítanye, kaj je naj gorshe na szvétu? Mudroznanez Gerchki reche: *naj gorsha je ztarozt z-betegom obtershèna y szirromastvom.* Indianecz velì: *naj gorshi je beteg, kojega chlovek z-neterplyivnoztjum, podnàsha.* Ali Perzianecz govori: *naj gorshe je na ovom szvétu chakanye szmerti, kada chlovek néma dobreh del.* Y vszi szù potverdili, da ov prav ima. Zmeknesze pako jeden Turchin iz Czarigrada, ter reche: *ni gorshe ztvári na szvétu, neg je zlochezta chud.* Nato zavikne y Kraly: *Véra y Bog! y ja bi rekel: ar zlochezta chud, ali zajde v-chloveka, ali senu, ali déte, ali kakovogod sivinche; ono je tak razvuzdano, da rajshi sivlenye zgubiti, negosze predati y popuztiti hoche: odkud anda bi imal zlochuden chlovek ali sena dobreh del.*

1) Pametna Gozpa.

Nekoja mlada Gozpa dojde k-drugoj zpametnoj y proszi nyu, da bi jú navchila zkrovnozt koju ona ima, da nyu nyein Gozpon zmirom rad ima, y z-nyum v-lyubavi tak sive, da jedno z-drugem szerdcze razdelyuje, nyein pako Gozpon nye rad néma: *Ja némam druge otajnoztì, velì ova pametna Gozpa, nego chinim vsze, kaj je nyemu drago, à terpim dobrovolyno vsze, kaj meni ni drago.*

m) Fantenye Diogenesha.

Opítal je nekoi vuchenik Diogenesha: *Mester! kak bisze naj bolye mochi fantiti nad nepriatelom?*

Y odgovoril je: *posteno sivùch, y dobrosze vlada-
jùch. Ar-nikaj bolye negrize vu szerdczu nashe ne-
priatele, nego nash dober glasz, y kad' sze mi do-
bro vladamo, da nam nikaj skodeti nemogu.*

n) *Szolonov Kris.*

Po krìsu razmevajusze boli, szuprotivchine, koje lyudi na szvétu podnàshaju. Zato Szolon znal je rechi: da bi vszi lyudi szvoje krìse na kup zmetali, y dàlo ìm sze prebrati, da bi vñogi szvojega nazad zebiral, kojemu je privchen, ar y tak vszaki jednoga imati mora.

Bela II kraly Vugerzki znal je rechi: *bolye moramo Bogu zahvaliti na neszrechi, nego na szrechi, ar ona poniznora, ova oholnoga chini chloveka. Y znal je rechi, nigdo nezna szlazt pravu zpoznati dobra y szreche, nego koi je kushal neszrechu; niti mi zdravje prestimavati znamo, nego kada zbetesamo. Kad' bi mù sze nekoj Dvorjanik pritusil, da je neszrechen, y da mù nikaj nèchè iti na ruku, odgovoril je: vuchisze terpeti, y szvétzka za nemar dersati.*

Nekoi Piszecz je rekel. moje chtejenye meni poveda, da ja naj pishem, — moje szerdcze, kaj bi naj pìszal, — moja volya, kad' bi naj pìszal; — y chtejuehi szvét, kak bi naj pìszal.

VI.

Shegave. Pripovezti.

Naglenye nepotrebno.

Nekoi barokar ishel je putem tak berzo, da je vre komaj szape zmagal; videchi nyega nekoj shalchina, odpre hitro oblok, y krichi: *Barokar! barokar! imajuli chasza? Na szlusbu, Nyih Milozti!* odgovori opitan vu ztalnom ufanyu, da dobi dela, naj zapovédaju. *Zakajsze anda tak paschiju, ako im sze nemudi, reche nyemu odzgor, y zapre nazad oblok.*

Szova szeniczi zpoganya.

Ja neznam, kak moreju taki za juhumi piti? vem je to josche prerano! rekel je nekoi drusbenik proti szvojemu gozpodaru, koi je imal návadu taki za juhumi piti. „Moj brate, dàj szì mira! veli mù nato gozpodar, vendar ako ti y po pechenki pochmesh, y tak mé zato preztignesh.“

Dvojverztno tuguvanye.

Vu peszjih dnèvih, kad' je naj veksha vruchina, zeztal szèm Gozpona *Roklicha* z-dvemi chernemi halyinami odevenoga. *Koga besza! velim mù oszupnyen, vezda po ovoj vruchini k-chemu nosziju dve*

halje?“ — Ah, najmè nepitaju, odgovoril je vesz zaszoplyen, jedna neszrecha za drugum mé pohadya, predevcherom vumerl je moj vujecz, a vchera ma tecza y zato moram dvoju chernu opravu nosziti.

Kakvô pitanye, takov odgovor.

Czeszar Josef po Horvatzkoj krajni putujuchi, zagledal je med oztalemi na red poztavlyenemi krajshnichkemi vojniki jednoga za czelu glavu od drugeh vekshega proztoga vojnika, kojega, priztupishi k-nyemu, zapita: *Kuliko imash czepelishev? moj dragi! „Dvoje, Vasha Szvetlozt! odgovori zapitan krajshnik, jedne ovo na meni, a druge josh doma“* — miszlil je najmre, da gâ Czeszar pita, kuliko dvojicz keshig ima; a on je selet znati, kuliko czepelishev je viszok. — *Josef vendar ov chizto prikladni odgovor krajnschana odobril je z-dvemi nyemu prikazanemi Czekini.*

Povolyna vosnya.

Zpomenutoga Czeszara Josefa nekoj verli krajnschanski detchak vozil je na szvojech chetireh ficzakztéh ridyanih iz α vu γ : dopalasz je pako ta vosnya na tuliko Czeszaru, da gâ je dal pitati, bili gâ hotel josh y do z. pelyati, pokedob tak szlosne konye ima. *Ja nebi maral, odgovori detchak, mojega szvetloga Czeszara makar tja v-Bech voziti: ali-moj chachek szû mi rekli, da od odluchenoga poztojalischa niti za pedeny mezta dalye naj nej-*

dem; ja pak moram mojega staroga chacheka poslušnuti, vszaka Nyihova zapoved je menu sveta. Ov odpertoszerdchni detchaka odgovor tak sze je nashemu viszokomu putniku dopal, da gá je po plechih potreptal, y rekel: Szinko! y na dalye tak postuj y prestimavaj tvoje Roditele, ako ho- chešh, da budesh dugo sivel, y da ti sze bude na zemlyi dobro godilo. — Zatem z-dvanajztemi Cze- kiai nadarenoga odpuztil je domom.

Dober izgovor vreden je zlata.

Szmolko shostar Zagrebechki inal je jako prok- shenoga detchka, koi, kulikogoder puti kam bil je poszlan, vszigdarsze z-detchki po vuliczi je tukel y navlachil, tak, da zvekshinum zdrapan y kervav domom doshel; tosze je Majztoru vre zamerilo, zato zagrozil mu sze je, da, ako josche jeden put tak zdrapan domom dojde, bude gá haril; ali-zez- tavshisze z-detchki pozabil je na vszu grosnyu, y pochel sze je poleg navade z-nyimi tuchi, y dobil je za szada chernyavku na chelu; domom dojduchi, nészé ufal pred Majztoru dojtí, akoprem sze pred nyim zkriti ni mogel, zadnyich opazi gá Majztor, y pita:

Majztor. Ti tepecz! z-kem szí sze tukel?

Detchko. Z-kem bi sze bil tukel!

Majztor. Neg, od chesza je ta chernyavka na chelu?

Detchko. Vgri—vgriznušszém sze.

Majstor. Kaj sže josche z-menüm noravati hochesh? kak bisze bil mogei ovde gore vgriznuti?

Detchko. Izishel szém gore na ztol.

Ztrashlyivicza.

Nekojega jako bojazlyivoga chloveka put jednòch vu guztu shikaru je naneszel, gde sže on na vuka je nameril, koi je podztuplyiv bil nyemu, cheprem oborusnomu, ztezu pregraditi. — Ztrashen vuka izgled tak je nashega putnika zmutil vu pameti, da ni znal, bili napredneje bilo z-pogonichkem *kurjo! kurjo!* od onud v-kraj vugnuti gâ, ali gâ pak z-olovom zatreti. On sže vendar na zadnyeje szerdchno odluchi, y vre puskerak szvoj k-liczu pritiszne, da mù z-zernom chelo preverta. — Ali-kad-sže szeti, da, akosze y zpukne, hit vendar tesko vuka zahomi, buduch da mù sže flinka vu rukah zteplye; pochme anda pusku szegurati, govorèchi: *Nebojsze puschieza! néje vuk, neg' leszicza, pak ako y je, mi szmò zato dva, on pak szam, stima-juchi; da ovo puske treszenye ne od derhtajucheh rúk nyegoveh, neg' od nyezine preztrashenozi dohadya.*

Nezredna zkupozt.

„Ivich!“ rekel je nekoizkupecz szvojemu szlugi „zutra zaran jutra odneszesh ovoga lizta v-Zagreb na postu.“ Na vszu pako neszréchu pripetilo sže je Ivichu, da sže ni do szedme vure drugoga jutra prebudil. Zbudivshisze anda, zpazi, da je

szuncze vre viszoko, dukne hitro iz pozteleye, y izche szvoje skornye, ali zahman. Nato odpre vrata nyegov Gozpon, y veli: *Kajti szî ti zazpal, tak szém ja szam odneszel lizta, ali zato szém obul tvoje skornye.*

Lyubav zakonzka.

„*Za volyu Bosju*“ krichala je nekoja vdovicza „*nezakapajte toga mertvecza poleg mojega musa.*“ „*Zakaj ne?*“ pitali szû nyu chujuchi, „*Ah!*“ odgovori ona „*vendar je ov chlovek v-kozah vumerl, à moj pokojni mus josh ih ni imel.*“

Nedusni odgovor.

Nekoi putnik chudil sze je, da sze vu Horvalzkoj zemlyi po szelih tak malo Vrachitelov nahadya. „*Ah!*“ odgovori nekoi Szelyanecz „*k-chemu nam je potrebno Vrachitelov, mi vszi vumiramo z-narav-zlumszmertjum.*

Gyegyerno szerdcze.

Miho Szerdich Píszar bil je od nekojega Zasztavnika na Majdan pozvan. Na odluchenem meztu zeztavshisze, hotel je Píszar, da sze iz dobra naravnaju, ali szuprotivnik nyegov, koi sze od szerditozti je penil, od toga niti chuti ni hotel, nego zmir govoril: *Iz toga nebude nikaj, ja szém kruto zban-tuvan, y zato jeden z-med nasz dveh ovde na meztu mora oztati; ako je tomu tak „odgovori Píszar“ da jeden z-med nasz dveh mora ovde na meztu oztati, proszim, naj Oni oztanû, ar sze meni mudi domom.*

Ni tak stimano, kak zrecheno.

Nekoi Najimavec (Azendator) na ladanyu imal je kruto velikoga y debeloga vola, chujuchi to nekoji gozpodari, dogovorili szù sze med szobum, da idù to Marshe gledat. Ztupivshi vu hisu, nashli szù doma szamu senu, kojoj ochituvali szù szvoju selyu. Ona nye taki izpelya na dvorische, y zapove Szinu: „Hodi! po japiczu na vert, ovi gozponi bi radi videli vola.

Hvalajanush.

Nekoi *Hvalajanush* z-temsze je vu kerchmi pred drugemi sheshuril, da je zadnyega Franczuzkoga rata jednomu nepriatelzkomu Vojniku nogu odszekel. Nato mù drugi reche, „Da szì paszji ztoki rajshi glavu odrezal, bi bolye bilo.“ „Je, da bi jù bil imel.“ Odgovori perveshi.

Zadnya volye odluka.

Vu zadnyi volye odluki pokojnyega Szavicha med oztalemi naredbami bila je y ova, najmre:

Dvanajztich y zadnyich: z-onemi szamo jednem vishe kaj ni na punom petdeszet forintov pri Lovrini Szlukachichu, kak takaj y z-onemi trideszetemi menye jeden ranyski papira pri Prokopu Szmolidretovich onomu gumbarzkoga, a ovomu chismarzkoga dela Mestrih, josh od anda, kak szì je pervi hisu redil, drugi pako senil, na dugu imanemi, tak jenkrat za vszigdar naredyujem, y za dobro ter pravo naredyeno zpoznavam,

da, akosze k-rukam dobiti budeju mogli, spadneju na moju senu y detezu; akolisze pak zterjati nebi mogli, tak onda pol najsze taki da na szvete Meshe, druga pako polovicza naj bude Czirkvi.

Szvetuvanye.

Nekoi ztepihleb vkral je na pijaczu ribu dozt veliku, koja, kajti mu je zpod kratkoga y czundra- voga kepenchera van sterchala, od ztanovitoga Szave Vujcheticha zpasena je bila, koi tatu vu vnoho prisheptne: *Brate Dobroznanovich!* drugi krat ali menyshu ribu vkradni, ali pak dugshi kepenyek nasze deni.

Zpunyeno Prorochanstvo.

Stef Kradilecz velik czigan, a josh vekshi tat, v-onom chaszu, kad' bi mu vre bil veshar vusinecz okol vrata omatal, kupiczu vina za napitek oproszi. To mu zadnyich ni bilo zkratcheno, ali vendar ztrah y nadozpejuche szmertizizka nezpitu kupiczu je mu iz ruk ztepla; nakaj on oszupnyen prereche: *Josh kaj szem na szvetu, ni mu sze ta neszrecha pripetila, da bi mi bila kupicza iz ruk opala; — to je zlo znamenye!* y bute videli, reche proti nazochnem, da mi sze josche denesz velika neszrecha y neprilika zgoti. — Kak je goder rekel, tak je y vchinyeno, ar malo pollam mu je veshar z-vratom zakrenul.

Pijana glava za pogibel nezna.

Oho Peregrinush! kaj szel doshel? mi szmo

vech za té v-ztízki bili, miszlèchi, da tí sze je kakvâ neprilika na putu dogodila, y da szî morebiti gdé zaglavil, kaj té tak dugo ni bilo, izkriknulo je jednem glaszom czelo drustvo proti jednemu iz szela, kam josh chizto zaràn po poszlu je bil odishel, vre keszno vecher domom doiduchemu. *Hvala vam na vashoj brigi, reche pùtnik, moj put za denesz je bil szréchen; nego y tak rechi morem, da szém sze vu jutro na tesch y prazen seludeoz y szam jedno malo bojal za mû glavu ali vezda, ekizto ni zalek.* (Kajti je najmre po poldan bilo).

Dober je ztrah, komu gâ je Bog dàl.

Dva szû sze jedenkrat zkupa vozili, zmed kojéh jeden bil je trezen, à drugi dobro natrusher. On bo-jechisze, da nebi ov iz kol van kak ferknul, dre-majuchega pajdasha szvojega na jenkrat za ruku po-grabi, y chverzto sze gâ prime: on sze na to leczne, y veli: „Bog z-tobum, Brate! kaj tí je?“ „Nikaj, nikaj! odgovori nyemu, tebe szamo dersim, da ja nebi opal.

Zimzka kapuzta.

Kaj je ovde na ovoj gredi poszevano, pak josh ni niknulo? zapita gozpon szvû szluskinyu, koja ravno na vertu je plela. Ja bash y szama prav neznam, kaj szû Gozpa vetomadne nuter vteknu li, reche dekla, neg' naj glediju, kaj je na toj czedulyki zapiszano, pak budú taki znali. Gozpon razvine czedulyku na shilek obeshenu, y chteje:

Zimzka kapuzta. — To tt je besz, káji je josche ni vani, veli on, kajti szí miszli: do zime je josh dozta vremena.

Ztare sene Gyegyernozt.

Nekoi proksheni detcheshinyak zapital je jednu blizu 80 let ztaru babiczu: „Hoj, majka povedyte mi poleg prave iztine, kad prestajeju sene marati za muse?“ „Drago moje! odgovori mu ztaricza, to ti koju od mene Zlareshu popitaj.“

Segetlyivozt.

Kad' bi vre veshar nekojemu zbog kradye y razbojnichtva na szmert obszudyenomu Cziganu vrat zaverpchiti bil hotel, reche mu obszudyenecz: „E! zlati gozpodine! za mojega y vashega Boga vasz proszim, szamo mi nemojte chudaj okol vrata shuskati, ar szem na nyem po vrasji segetlyiv, y bi mogel josh lehko puknuti od szmeha.“ (Chlovek najmre od drugoga skaklyan navadnosze rad, y vnogo szmejo).

Koi hoche, naj veruje.

I.

Vu kerchmi naztal je jednoch razgovor med pivci od vech kak medvedzke jakozi y silavozi nekojeh lyudih. — Tak je med oztalemi jeden pripovedal, da pozna tulike mochi chloveka, koisze iz dvevedrene bernke tak lehko, kakti iz kakvoga barilcza napije, y da taj izti chlovek dva vedra vina dan y noch popiti more. — Jen drugi pak rekel je,

da je videl musa tak chverztoga, koi je deszet veder punoga lagva szam iz kol dole zvadil, y vu pevnicu, vech kak dvadeszet ztupnicz gliboku zkotural, y na gantare poszadil. *To vsze josh nikaj ni, veli na to tretji, k i szí je od nezterplyivnoztí vech jezika koszal, ja pak znam chloveka, koi je omashnoga y debeloga srebca vu svoji ogradi najdyenoga za rep popal, y kak nish van chez szechu na ledine hitil, rekuchi mú: tusze pászi konyzka merha, à ne vu moji ogradi.*

II.

Vu ztanovitem drustvu velikeh lova lyubitelov nadmetal je jeden drugoga vu pripovedanyu takoveh lovneh pripetchény, koja sze vszakomu z-med nyih kak szú rekli, za iztinu dogodila jeszu.

Pervi anda *Mato Lugar* prichel je ovak: *ishli szú dva divjaki jeden od drugoga za jeden korachaj dalechine. Kak mí je pervi na hit doshel, pritisznem pusku, namerim gá, zprusim, y erushisze mertev na zemlyu. Ali-kak sze nisz' zachudil vidèchi, da y drugi divjak oztal je ztojèch, y n! malo nészé gibal, akoprem ja proti nyemu iduchi iz czéloga gerla krichal jeszem. — Medtem toga blizu dojduchi, zpazim, da sivi divjak je gluh y szlép, y da rep vztrelyenoga divjaka v-gubczu dersí. — Prez dvojmbé bila je kcher, koja tak zkerblivo svoju gluhu y szlépu Mater po szvetu je vodila. — —*

Menisze pak chizto nekaj drugoga je pripe-

tilo, pregovori Martin Zmischlich. — Iduchi vu
 lov, nameril szém sze na mladoga medveda. —
 Y kajti je huda zima bila, tak zdigshi gâ, del
 szém gâ za nadra; ali-komaj szém to vchinil,
 zpazil szém zaszoplyemu Medvediczu zkupa z-med-
 vedom proti meni besati. — Puczati! — nészém
 mogel, kajti mî puska ni bila nabita, niti bi bilo
 kaj hasznelo poobodveh puczati. — Zlezel szém an-
 da na hrazt, y vszevshisze na szvers pochel szém
 nabijati pusku. — Iz togasze nigdar nepozabim. —
 Medtem toga zpinyalasze je Medvedicza za me-
 num, à medved objel je z-taczami szvojemi hrazt,
 y tak gâ je ztepal, da je vsze praschal: — Mladi
 pako na jeden put tak je poztal nemiren, y tak
 okolo szebe grizel y drapal, da sze pred nyim
 za dozta braniti nészém mogel. Y on hip, koi szém
 pusku nabil, zpelasze je medvedicza na hrazt, y
 hotela mé je pograbiti, — à ja zprusim, y nut!
 chujesze na jeden put puk y praschanye. Ja
 szém zanemel; y za chasz k-szebi dojduchi naj-
 dem sze zdrav na zemlyi med dvemi mertvemi
 medvedi.“

To sze je pako szledechem nachinom pripe-
 tilo, najmre: on hip, kak szém vztreljil Medve-
 diczu, zrushil sze je po dugom ztepanyu y tresze-
 nyu hrazt na medveda, y nyega szrechno zag-
 nyel. — Nekojem lyudem, koji szú z-nenada na to
 nadoshli pripovedal szém im vsza ova, kak sze
 za iztinu dogodila jeszu, y obeszivshi nyim te tri
 medvede, povernul szém sze zdrav y veszel domom.

Ja zadnyich, veli Gozpon Kustrich, nészém lovecz, niti sze kaj razmem vu te lovzke hamulie, ali-kajsze je meni pripetilo, to mi do szada josche nigdo ni veruvati hotel.

No, naj prichmeju! izkriknuli szú vszi szlosno! —

Moj Ztricz, ovak je pochel Gozpon Kustrich, glasoviti lovecz, hotel je z-mene z-szilum lovca nachinili, ali-vesz trud nyegov bil je zahman, ar bil szem, y oztal szém nerazmush. — Y kajti szuprot moji volyi moral szém z-nyim po lovú hoditi, tak szém anda pusku szamo iz navade z-menum jemal. — Jednòch ishel szém vuz ztricza mojega z-puskum na plechih, na kaj kakove druge ztvári miszlèchi: y na jenput zdigneju czuczki iz dveh szuprotivneh ztranah dva zajcze tak, da jeden proti drugomu je besal.

Puczaj! puczaj! krichi proti meni moj ztricz. Ja iznemem berzo iz plech pusku, y zprusim jú vu stalnom mislènyu, da szém szamo v-zrak puknul. Y nut na jenput chujem Ztricza mojega govóriti: Bog budi z-nami, à poteri vasz szvéti Kris! kaj je to? to niszú pravichni zajczy. —

Ja pogledim, y zpazim, da zajczy obodva sivi, z-glavami zkupa visziju, ter-pokehdob vszaki dalje besati je hotel — na meztu sze okolo verteli juszu pocheli. — Y kajti tomu koncza nészmòsze mogli zchekati, ishli szmò po malom blise, doklam k-nyim dojduchi zpazili szmò, da szú im glave zkupzpechatchene.

A kaj povedaju? „Zkupzpechatchene“ jeli je to mogúche, pitali szú nazochni chizto oszupnyeni.

Bash z kupzpechatcheni! — Y tosze jo chizto naravzkem nachinom pripetilo. Ar pusku nabijajuchi vzél szém za fujtash salat lizta, na kojem je bil pechat, Pri zprusenju raztalil sze je vojzk, y kajti ravno on hip puknul szém med zajcze, kadasje z kup zterknuli jeszu, je nye vojzk z kupzkelil.

III.

Vu nekojem drustvu povedal je Cvětko Dobrichich od jednoga Deklicha, da shiroka vuzta ima, da szí szama vu szvoje vuho chizto prilichno, prisheptali more.

IV.

Pri Zamoboru, rekel Obrad Mekterbashich je Jeka, koja devedeszet y devet putih ponavlya. „O to josche nikaj ni, pregovori Jovo Jakshinich, na mojem imanyu je takava Jeka, da, ako ja velim: Kak je gozpodichna Jeka! — tak mi odgovarja: ponizno zalvalim, dobro! — à kak szú Oni, Gozpon Jakshinich!“

V.

Vu ztanovitem drustvu bil je zpomenek od oszebujno dobréh Dumbirov (Perspectivov) y nut reche jeden z-med nyih: ja szém imel Dumbir, chez kojega videl szém na verhunczu zvonika muhu zehati.

Ah! naj idú, to ni moguche! izkriknuli szú vszi szlosno.

Naj mi szegurno vérujú! — dopache kad' je

zehrula — videl szém, da imala jeden shupely
zub v-gubozu.

VI.

Shimon Szlavichich Plemenitas, da sze stimati
more z-szvojum dugovechnum plemeschinum, pri-
povedal je lani na zverczah v-zagrebu, da on pre-
sheztno leto ztoperv izplatil je dug, kojega Predyi
nyegovi k-korunenju Zvonimira zadnyega Kralya
Horvatzkoga pozvani, nachinili jeszu.

VII.

„Ala, rekel je Marko Zgubich, nemiloga her-
vanya pod Dubiczum gradom, kada gâ zadnyi
put na jurish predobiti hoteli jeszu.

„No-to szî mogu miszliti! odgovoril Goiko Go-
lenich, ja szém bil poleg, y premishlyaval lyutozt
nasheli Vojnikov, koji kakti ztokujuchi, izte hise
jeden drugomu iz ruk otimali jeszu, ter nye pod
nikaj devali.

VIII.

„Vu ovem kotaru, piszal je szin szvojoj vu
Krapini ztanuichojoj Materi, je tuliko vukov, da
sze lyudi ob dan na vuliczu iziti bojju. Vu vre-
menu ostre zime, kad nemaju kaj drugo za jezti,
shetujû ove nesznage jedna proti drugoj. Pred
nekulikemi dnèvi videl szém z-mojemi lastovitemi
ochmi, kak sze dva vuki med szobum pograbitì,
y hervali jeszu do pare. Ja prichmem pusku nabi-
jati, ali-predi nego szém jû nabil, vre je jen dru-
goga poserl, y na meztu, gde sze borili jeszu,

preoztali szû szamo dva kervavi repi, koje szî ja za zpomenek chuvati nakanil jeszem.“

IX.

„Kad' szêm szerdit, rekel je jednoch Mirko Davich, tak hudo gledim, da izto moje zerczalo, kad' sze vu nye pogledim, derliche.“

X.

Ztanovito drustvo iduche na ladanye, zpazi na jeden put kruto cherlen zrak, y vszaki za ztalno je stimal, da gori. „Ah, naj nevérujû, vletisze v-rechi jedna z-med nyih gozpa, y veli: ravno vu onoj okoliezi ima moj Vujecz velik vert, na kojem je vnosina jagod, y od nyihsze nebo tak jako cherleni.“

XI.

Vu nekojem zhodischu hotel je nekoj Mladich druge vputiti, da je iz Karlovcza v-Zagreb vjodni vuri doshel jashûch. Kajti pako to nigdo ni hotel véruvati, pomogel mù je nyegov priatel ovak: má goz-poda! ako nevérujû to szada chujeno, tak josh menye budû véruvali, kaj im ja povem, akoprem ih chizto szegurne chiniti morem, da je prava siva iztina. Jednu Nedelyu dal szêm szî oszedlyati konya, y jashuchi chizto zamishiyen dojdem na Bosjakovinu. Ovdé szêm, morem rechi, bash techno zajutruval, y na jenkrat dojde mi na pamet, da ob 9 vuri bude velika parada, k-kojoj sze obechal jeszem dojtî. Ja pogledim na vuru, y bili szû tri fertalyi na devetu vrè preshli! — Ja taki szedem na konya, y vishe szêm po zraku letel, kak z-ko-

nyem dotikaval sze zemlye, y ravno vudri devet, y doshel szem pred mû hisu. Ja bezo odszedem, ztepemsze, ali-vezda ztoperv doshlo mî je na pamet, da sze vre od szrede nészem dal podbriti! — — — Moj szluga ztal je ravno na vratih, y velim mû; derchi, kaj y gda moresh, y dopelyaj mî bradobrivca! — Moj szluga pogledi me shiroko, y reche: à k-chemu Gozpone! vendar szû podbriti! — Ja sze primem za bradu, y — naj premisze, bila mi je brada tak gladka, kak dabi sze bil on chasz podbril. Taki z-pervine nészem mogel to dugovanye preszechi, — — — Ali-kaj stîmaju, kak sze je to pripetilo, pitali szû uszi nazochni szlosno. —

Chizto naravzkem nachinom, rekel je Pripovedavec, ali szû od velikoga ztepanya po jahanyu dlake iz brade izpalé, ali, kajsze josche leglye pripetiti je moglo, juternyi ostri zrak je me morebiti podbril.

Kaj je prevech, nije nit' z-kruhom dobro.

Nekoi Plebanush imal je návadu jako dugo prodekuvati. Tosze nyegovem farnikom tak jako je zamerilo, da szû sze med szobum dogovorili, nyega z-pervum Nedelyum szamoga oztaviti na prodekalniczi. Recheno, vchinyeno. — Plebanush zhvlechese na prodekalniczu vu ztalnom ufanyu, da rechi Bosanzke szemc, koje vezda vu szerdcza poszlushitelov szvojuh zaszaditi je nakanil, ztoverztno- szada doprinesze, y da nye kaj to bolyshe domom

odpravi; ali-oni izishli szù van iz Czirkve, y nyega szamoga z-zvonarom vu nyoj oztavili. Zahmam je nye on kudil, y nutri oztati szilil, oni sze vendar na nyega niti ogledali nészù. Nyemu je pak bilo tesko y milo szvoje lépo pròdechtvo nedoversheno oztaviti, zato szvoje duhovno govorènye, kak dabi Czirkva puna lyudih bila, z-Apostolzkum zasganoztjum tiral je do kraja. Nego vech y zvonaru prive-dyalosze je nyega poszlushati, zato mù reche: „*Goz-pon Otecz duhovni! proszim, kad' budù gotovi, naj Czirkvu mezto mene zapreju, y takaj na pol-dan odzvone, jasze moram domom paschiti k-obe-du, da mi moji domari nebi morebit prirezali rukave.*“

Navuchitel y Vuchenik.

Nav. Eto mladoga meszecza, kak sze lépo na nebu lezka! — Ali to mì sze nekak nedopada, kaj je roge na zemlyu obeszil: — ztari Horvati velé, da onda navadno rado skropì.

Vuch. Bog zna, kam szù pak ti ztari prepali, kaj ih nigdi ni videti?

Nav. Oj ti bedachek! pak toga josh neznash? Bog iz nyih zvézde zrezàva.

Vuch. Eto gledì! gdo bi sze bìl nato szetìl? — ali — naj mì poveju: kuliko vendar zvézd z-jednoga meszecza dobiti sze more?

Nav. Prebroj, ako moresh, vsze; onda szì na pitanye szvoje szam lehko odgovorish.

Vuch. Kaj? z-jednoga meszecza, pak tuliko

zvézd? to nyim naj on *cherni véruje*, á né ja. — Pak gdé bi proszim ih lépo, vu zraku imale véch mezta, dabi sze na vek plodile?

Nav. Kak pak imaju lyudi proztora na zemlyi, koji sze vendar na vek rodé?

Vuch. Ali zato na vek y vumiraju, ter ovak jen sze vmikava drugomu.

Nav. To izto chiniju y zvézde: jedna sze vugiblye drugoj: — Kaj nészi josh nigdar videl, dok je vedra y chizta noch bila, kak vsze zmír dolé czuriju.

Vuch. O jeszem vre y kulikokrat!

Nav. Ovo kapanye y czurenje mudroznanczi *kerchenje zvézd* imenujú. *Kerchiti* pak, kak szam znash, nikaj drugo neznamenuje, kak z-ternyem, kupinyem, shibarjem, ali drugem drevjem zaraztcheni kakov zemlye proztor od oveh gorlyiveh ztvá-rih osznasiti tak, da zemlya gola oztane. Ako vezda y zrak od zvézdsze ochizti, budeli dozt vu nyem proztora?

Vuch. Nat náchin bi bílo: ali — ja szém chul povedati, da zvézde, kad' nam dolé czureti vidi-jusze, ondasze szamo *brisheju*, ali-kak nekoji velé — *vszekujú*: dasze z-tem bolye kresziju y lesché, kakti god y luch ali szvétcha, zatosze okreszne, da lépshe szvéti. — Drugi pak stimaju, da vszaki chlovek szvoju zvezdu ima, koja, kad' sze dolé omekne, onda y on, chija je, vumre, kajdar oni vezda od vsze-ga toga dersiju, Gozpon Navuchitel?!

Nav. Szame bedaztoche, y ztareh bab zmiszli, nikaj drugo. Ali-ti ovo dugovanye tak razmi: Vsza-

ka zvézda je jedno gorlyivo telo, kojese lahko zagati, y od plamena potroshiti more; vre pako, kajse zàsge, ono y gori: kaj gori, ono, ak' sze nepogaszi, y zgori; à kaj jeden krat zgori, onog' néma vech — da szû pak zvézde od szunchenoga plamna (à kaj je szuncze drugo, kak palechi ogeny?) vre pograblyene, to szvétlozt nyihova, koju od szebe dávaju, szvédochi: Kajti anda zvézde gorê, tak — pokehdob jê nigdo negaszi, y zgoriju; kad' zgorê (to pak od meszecza do meszecza jenkrat biva) ni ih vech — vchini anda, da zvézde znikneju iz zraka, kojega napunyavaju, kaj bude zrak drugo, nego jeden neizmerno velik shuplyi proztor, v-kojem, akoszû imale mezta zvézde po Bosji ruki iz jednoga meszecza zrezane, nebudûli imale y od drugoga, ako îm sze perveshe v-kraj vugneju? —

Vuch. To tak, da budeju.

Nav. Ovak anda zvézde od meszecza do meszecza szamesze pojédaju, y prazniju mezta dojduchem. Kaj szû pak od vszekuvanya zvézd nekaj rekel, ono je szamo *pregorenje* ali *razlomljenje* zvézde, koteri lom *ogorek* zovesze, koi na drugu zvézdu opavshi, onde dogarja. — Jeli mé vezda razmesh?

Vuch. No szad szêm doma.

VII.

Opasenya gozpodarzka léto 1786 y 1787 po
G. M. S. vchinyena.

a) *Leto 1786.*

1. Ovo leto, premda szneg tja do Travná oz-
tal je lesèch, vendar terszje níkaj ni keszneshe iz-
tiraló; y premda chez zimú vnogo sznega je opaló,
vendar vszedílyni chez leto desdy delo je jako
zadersal.

2. Ovo izto leto, veli na dalye, nészém dál terszje
pred pervum kopjum vezati, y odtud dvojverztno
skodlyivo poszledje zpazil jeszem, najmre: da pri
pervoj kopi vnoga oka obalyena jeszu, y nekoji
szlucheni, ili: jako zvinyeni y prignyeni terszi od
nepazlyiveh kopachih, kakovi szú navadno, koji za
platchu delaju, z-motikami poszecheni jeszu; za
tem: kad' je terszje potiraló, novo rozgye iz onéh
na zemlyi lesèchéh y jako zvinyenéh terszov zra-
ven gore raztuche y gerbave y nevkrotlyive za bu-
ducha leta dalo je tersze.

3. Ovo izto leto, poveda na dalye, obdelavali
szú moje terszje Balogovo-Dvorzki kmeti, koji ter-
sze pri zemlyi nészú osznasili, y to szú zrokuvali,
da tersz od zdol jako je bíl potiral, zaradi chesza
gornyi rezniki menye, neg' ím je bílo potrebno,

vlage jeszû dobili. Ovi izti takaj nészû po Zagrebchki návadi vezali luczline, onego jednoiztomu terszu privezali szû reznika y luczlina.

4. Ovo izto leto na shezteh poztatih dobil szêm svamo 30 veder, y bi josh dva puti tuliko bîl dobil, da szêm bîl dal terszje dva puti okopati, kajti grozdja je bîlo dozta, ali jagode szû bîle prez szoka, y jako drobne.

5. Bartolovzkoga tjedna dâl szêm jednu ztran loze tja do korena poszechi, y buduče leto redko koje zmed oneh terchkov je od korena potiralo, kaj izto y drugi povedali szû meni.

6. Ovo leto jeszem z-friskem y neobelyenem koljem terszje dal nakoliti, y zpazil szêm, da sze pod korum vnosína chervov je zalegla, y ovi kolczy takaj vnogo predi zegnyili jeszu.

7. Ovo leto, kajti je bîlo desdyeno, szeno je bîlo jako zteblyazto.

b) *Leto 1787.*

8. Dâl szêm k-metu N., da na moji zemlyi boba iz tretjine poszeje, y kajti gâ po desdyu vu mokru zemlyu je poszejal, tak je bîl bob jako tverd, à zemlya sze je tak schverknula, kak da bi bîla okamenila, y potlam szû jû komaj z-motikami preszekavati mogli.

9: Povedali szû mi musi, da, kada sze terszje po desdyu rese, mladice ogrintaveju.

10. Ovo leto nészêm dal jednu ztran terszja zbog velike szushe po drugòch okapati, zbog chesza

bile szû rozgve vnogo tenyshe, liztje blede-zeleno, y grozdi prez szoka; o na ovem kãmadu y med oztalem terszjem bila je tulika razlika, vïda vszaki vidèchi bi miszlil bil, da je dveh gozpodarov terszje. Ova razluchnozt obztala je do druge buduchega leta kopi; ar gdè je bilo terszje drugi krat kopano, bile szû rozgve jakshe, grozdi vekshi, y liztje temno-zeleno.

11. Ovoga leta vino pretakal szém v Roznyaku, y akoprem pri pretakanyu imalo je duhu y tek nepovolyen, tak po pretakanyu dobilo je nazad szvoju naravzku duhu, y poztalo zmosno y jako **Vino.**

12. Ovo leto je troje fele terszov oszebujno obrodilo, najmre: chernina, kralyevina y lipovina, y bilo je vino vugodno y jako, ravno tak 1786 y 1788.

Ovo leto rodili szû pervi put oni terszi, koji szû iz poszejanoga pred tremi letmi na vertu szemena zraszli.

14. Ovo leto y buduche czvéle jeszu chereshnye jako lépo, ali keszneshe je vezь czvét odpal; zpodobnem náchinom dogodilo sze je zterszjem, koje z-pervine jako lépo je czvélo, ali potlam na verhunczu pocheli szû grozdi suteti, y szushiti sze; po chem y pak potverdilo sze je ono ztarinzko musko prirechje: malo cheresheny, malo vina.

VIII.

Podalyshenye Horvaztkéh Prیرهجیہ.

Kad' chlovek kupi konya, tak more y oglavnik
vzèti.

Kad' détcza *Lado* popevaju, blizu je *Ivanye*.

Kad' imaju détcza penez, onda dobro kramari tersè.

Kad' je pokuszał verhnye, naj szî y szírotku po-
loche.

Kad' je rat, nigdo nikomu brat.

Kad' jenkrat je gdo vu szréchi, onda na vszaki lo-
teriji dobi.

Kad machka ni doma, onda szû mishi gozpoda pri
hisi.

Kad' megne, onda legne, *to je*: onda sze zlase.

Kad' vumresh, onda tî bú dozta: *velímo onem, koji
k-jélu ali pilu szilyeni velé*: „Hvala, jész'
dozti.“

Kad' sze szekira vtaplya, najsze bar toporische
oszlobodi.

Kad' sze vuk imenùje, rad dojde.

Kaj bi chlovek od vola drugo, kak falat mesza.

Kaj Bog dà, to y Szvétczi neotmá.

Kaj chlovek trezen miszli, rad ono pijan vchini.

Kaj god machka rodi, vsze za mishi hodi: ali: kaj
machka rodi, rado mishe lovi.

Kaj goder je od vrága, ono rado po vrágu ide.

Kaj haszni med chez zteklo lizati?

Kaj je na ztolu, to je ponudyeno.

Kaj je prevech, néje dobro.

Kaj je ruha, to je na meni; kaj je kruha, to je
vu meni.

Kaj jednomu nevalya, nejde niti drugomu v-tek,
ali: néje niti drugomu dobro.

Kaj karvan vali, tomu merha fali,

Kaj szém, to szém.

Kaj Szvétczi rechû, to nit' Bog neporeche.

Kaj viszi, naj opadne.

Kaj ztari zpraviju, to mladi razpravlyaju.

Kak bílo, da bílo.

Kak bum ja fuchkal, tak bude on tanczal.

Kak pravo, tak zdravo.

Kad szî szejal, tak búsh y sel.

Kakov dan, takvá y hràna.

Kakov delavec, takvá y plátcha.

Kakov rod, takov plod.

Kakvá szû dersanya, takvá szréche danya.

Kam chê szuza, neg' na oko?

Kam chê vsze zlo, neg' na bogcza?

Kam puklo da puklo.

Kam z-okom, tam z-kokom.

Kam zto, tam y to.

Kî bi gâ kozi pod rep vlejal, bi bechala od nyega:
*veli sze od kizeloga, y vszakoga za piti zlo-
cheztoğa vina.*

Kî desdya besì, rad v-mlaki lesì.

Kî je jakshi, te je mester.

- Kì je prez dela, vře mù gá vrag pripelya, *ali:*
 • kì néma poszla, hoche mù gá berzo vrag dàti.
 Kì né z-malem zadovolyen, nikaj nedobi.
 Kì sze z-vragom igra, lehko dushu zaigra.
 Kì zpravlya v-mladozti, on vsiva v-ztarozti.
 Kìma z-glavum, kak v-letu kobile, kad' je muhe
 grizû: *ali:* kìma z-glavum, kakti kobile Jako-
 povschaka meszecza, kad' sze mosta zopiju.
 Klin klina zbija.
 K-morju vode prilevati.
 Koga v-kozji rog nagnati.
 Koi bi vchera bìl vumerl, denecz bi sze kajal.
 Koi bolye dela, vech ima.
 Koi Czigana hoche vloviti, mora Czigana pred lu-
 knyu deti.
 Koi drevo vishe szebe szeche, rado mù na vrat
 opadne.
 Koi gliboko plusi, bù dugo vel.
 Koi guzto szeje, bù guzto sel.
 Koi je blise pechi, bolye sze greje.
 Koi je Bogu drag, nevzème gá vrag.
 Koi je szvét, ni za szvét.
 Koi kaj dela, vsze szebi.
 Koi krade, nyega glade.
 Koi kratko plusi, bù kratko sel.
 Koi marlyivo dela, y mucheckki proszi.
 Koi muchi, dva vuchi.
 Koi naglo odhadya, pozneje dohadya.
 Koi nèché chuti, naj chùti: *ali:* koi za rech na-
 mara, najsze prehari.

Koi nepazi, on zagazi.
 Koi nevaga, néma blaga.
 Koi néje v-Karlovczu dober, v-Zagreb naj nejde.
 Koi obilno szejé, bú obilno sel.
 Koi pod drugem jamu kopa, szam vu nyu opade.
 Koi predi v-melin dojde, pervo melye.
 Koi proszi, on noszi.
 Koi redko szejé, bú redko sel.
 Koi szam rad hoche, nigá treba dugo prosziti.
 Koi szam szebi kralyuje, on iztinzki gozpoduje.
 Koi sze chuva, bú gá duse.
 Koi szejé *krépozt*, sel bude *szlavu*.
 Koi sze jenkrat slase, redko mú sze potlam véruje.
 Koi sze prez ztraha hrani, on sze prez szrama ztara.
 Koi vizzoko letì, nizko szì szede.
 Koi vnogo obeta, malo dà.
 Koi vsze hoche. vsze zgubì.
 Koi zkupo szejé, bú zkupo sel.
 Koi zlo nigdar ni kushal, nezna prestimavati dobro.
 Koi ztaro nekerpa, on novo nenoszi.
 Kokosh vodu pìje, à na Boga gledì.
 Kony rita, pak gá vendar podkujú.
 Konye ima dobre, ali mú kuchish nevalya.
 Koshariczu dobiti, *ali*: koshariczu komu dati.
 Kosu obraniti.
 Kozla vertlyarom poztaviti.
 Krava pri !gubczu dojì, *to je*: kaksze hrani, tak
 dojì.
 Krivichno blago néma teka.
 K-szebi ruke.

K-tverdi hergi potrebna je dobra zagvozda.
 Kudmu tudmù.
 Kud szuncze teche, kruh sze peche, *ali*: kud god
 szuncze hodi, kruh rodi.
 Kuliko godin, tuliko novin.
 Kuliko szel, tuliko sheg.
 Las kratke noge ima.
 Lase, da szmerdi.
 Lase, kad zine, *ali*: lase, kad vuzta odpre.
 Laslyivecz neszme pozablyiv biti.
 Lehkek je, kaj y sganecz.
 Lehko je belu vunu pocherniti, ali je tesko oprati.
 Lehko Czeszaru v-sepu figu kazati.
 Lehko je kcheri z-materjum preju sznovati.
 Lekko je nyemu v-nebo dojti, koi ima Petra ztricza.
 Lehko je rechi, al' je tesko ztechì.
 Lehko je szitomu od pozta prodekuvati,
 Lenyaku je navek god.
 Lovrencha, vszaka voda zdencha.
 Ludzki mù je nabil plecha.
 Lyubav ima tri jezike, *to je*: nezna otajna zamuchati.
 Lyubav sze pochimlya od szebe.
 Machka v-mehu kupuvati.
 Machku je vizzoko obeshena szlanina, *ali pak*: viszo-
 ko je pszu szalo obesheno.
 Magask sze med Magashi neszramuje.
 Mali lonchichek berzo zakipì.
 Mali terchek je doztaput veliki voz prehitil.
 Malo na delu, vnogo pri jélu.
 Mal szî za to, *ali*: josh da tê jé vech.

- Mam plaszikne, kaj y pusken prah.
 Meni nikaj, tebi nikaj.
 Mertvi oztavlyaju, sivi delyiju.
 Mershav je, kak da bi kruha ztradaĭ.
 Mestrije sze szvoje dersi!
 Metchi peszju taczu na ztol, ona nèchè nego pod ztol.
 Mirnoga konya je lahko podkovati.
 Miszli, da bude na veke sivel.
 Miszli, da drugde plota z-churkami zpletenoga najde.
 Miszli, da je Czeszarov brat.
 Miszli, da je szam na szvétu.
 Miszli, da mù gdo na tanyeru donesze: *ali: miszli*
 da pechene pticze vu zube budù letele: *velisze*
 od onéh, koji bi radi, da im prez nyihovoga
 truda, ztaranya y briguvanya, vsze gotovo
 vu shake dojde.
 Miszli, da mù gdo pod glavu dene, kada vumre:
 prilasesze ztishnyenczèm y zkupczem.
 Miszli, da mù sze bude gdo molil.
 Miszlil pi chlovek, da nezna *pét* nabrojiti.
 Mladi vumreti more, ali ztari mora.
 Mladisze kaj y verba.
 Mladozt chuva ztarozt.
 Mladozt *norozt; ztarozt salozt.*
 Moch velika, velik kup — pamet mala, razum tup.
 Mochi bi z-nyim rane vezati.
 Moja hisa, moja vòlya.
 Mora predi dima kuszati, koisze hoche pri ognju
 greti.
 Moral je negdi nore glive pojéztì.

- Morati mû je vsze na nosz nateknuti.
 Moresze y drugde kruh jéztí.
 Muchanye nikoga v-pogibel nepoztavlya.
 Muchecheга deteta niti szvoja Majka nepozna.
 Mus, motika, szekira, balta!
 Na Czinkush obesziti.
 Na, da nebi kozla zvergel.
 Na hvalyeneh jagodh ni treba kozule nosziti.
 Na jednom gnyezdu dve kokoshi nemogusze pogadyati.
 Na jeziku mî sze verti, *to je*: szamo, da neizrechem, kaj bi hotel.
 Na konczu, *ali*: na laszu mù sivilénye viszi.
 Na koprivu sze je poszczal.
 Na kraju je bat naszadyen.
 Na kratkom je privezan, *ali*: kratke je shale.
 Na levu nogu sze je denesz ztel.
 Na mù pravdu, *ali*: na mù greshnu dashu.
 Na nyega je koczka opala.
 Na pol sze kala bukva, kad sze podszeche.
 Na poniznu lyuti rad Bog odhiti molybu jad.
 Na tri dreva dojti, *to je*: dojti na veshala.
 Na vratu komu oztati.
 Na vrasju, *ali*: na paszju nogu je noszadyen.
 Na vritnyake koga van ztirati.
 Na vszaku ruku chlovek.
 Naj gâ v-ochi, y v-zube szram bude.
 Naj plati z-kosum, kî nemre z-moshnyum.
 Naj sze on zkrije pred nyim.
 Naj szí pomore goli v-koprivju.

- Naj szlobodno germi, szamo naj netrezka.
 Naj tê kupi, kî tê nezna.
 Naj tî zgori na dushi.
 Naletel je, kaj y srebe na rudo.
 Namerilasze je puska na jagara.
 Nameril sze je, kaj y szlepa kokosh na zerno.
 Na opàk tê bù blagoszlavlyal.
 Nashe fèle.
 Nashe gore lizt.
 Nasz vszaki za szê, à Bog za vsze.
 Ne z-spiczum, neg' z-sliczum.
 Nebi nit' glavicze cheshnyaka od nyega dobil, da
 sze taki na glavu poztàvish, kam pak kaj dru-
 go? *y to sze prilàse zkupczem.*
 Ne bi rad v-nyegvi kosi biti.
 Ne bi sze nit mravczu zameril.
 Nebude vech zelene travicze tlachil, *ali:* nebude
 vech kruha jél.
 Nebudesze hranil, — je prevech zpameten.
 Nebùsh ti meni z-kechkum zavìjah, ne!
 Nèchê z-praznoga, *razm.*, piti.
 Necheshi sze, gde tê neszerbì.
 Nèchê ztrela vu koprivu.
 Nedà mù sze, kaj nit' Cziganu pshenicza.
 Nedà sze nikomu za réch pomochi.
 Nehasznisze shushnatomu z-roгатem biti.
 Neizdelyi szam szebe, *to je:* y na szê nekaj miszli.
 Nejdú jaszle k-volu, neg' vol k-jaszlam.
 Nek sze zna, chíja kucha merszi, *ali:* nek sze zna,
 chíja kucha maztna.

Néma nit' postenoga klina pri hisi.
 Néma nit' tuliko postènya, kaj je chernoga pod
 nohtom.
 Nemaju verti trave prot' szmerti.
 Nemore biti vuk szit, y koza czéla.
 Nemore hrazt na jen mah pazt.
 Nemore ptich predi peleteti, dok mùperje nezrazte.
 Nepehaj vu ono kâj szamo od szebe szmerdi.
 Neprialel pomeren, né ztalno véren.
 Nepushi gde té nepèche.
 Nepuztchajsze vu ono, kaj nerazmesh.
 Nesivemo, da jémo, neg' jémo, da sivemo.
 Neszrécha nezpi, *ali*: neszrécha néma Szvétka.
 Neszrechen Bosich, gorji Vuzem.
 Netisché mē novczi.
 Nevalya pizhivoga oreha.
 Nevidi dalye od nosza.
 Navolya néma szrama.
 Nevolya redom ide.
 Nezna leztor mekin (poszeje) kokosham zmezti.
 Nezna nikam dalye od pechi.
 Neznam té: *ali*: neznam, kojeg' szî konya szin.
 Nezna sze josh szam niti jenkrat dobro vszeknuti.
 Neznasze prav niti prekrìsiti.
 Nezvan doshel, neposten poshel.
 Ni Bog dal kozi dugoga repa.
 Ni dobro z-nyim krazti, ar nezna muchati.
 Ni josh te Turzke szile.
 Ni szî nikaj machuha, *to je*: dobro szî dvori.
 Ni tak hud, kak ztrashen.

- Ni treba na vsze zube govoriti.
 Ni velik jeden dan Zagreb varash zezidan.
 Ni vrag tak chern, kak sze malya.
 Ni vréden nit lule duhana.
 Ni vredno gulishev nohte z-barshunom podztavlyati.
 Ni vszaki dan Bosich.
 Ni za guzke szeno.
 Ni za praszicze szedlo.
 Ni za szvinye duha majoranzka.
 Nigdar ni vrana goluba izlegla.
 Nigdar ni vuk janycza okotil.
 Nigdé nemore ztopiti mezta.
 Nigdé néje haszné prez kvara.
 Ni k-meshi hodilo: *veli sze jélu, koje ni dobro
vgodyeno.*
 Ni mochi zid z-glavum predreti.
 Ni vréden jéla, kî nikaj nedela.
 Ni vréden, neg' kaj bi gâ chlovek iz hergyave puske
ztretil.
 Nikaj mù neje vushel.
 Nikakvâ ni mestria iz potreboche krépozt napraviti.
 Nikomu ni na chelu zapiszano, kakov je.
 Nikomu pecheni vrabczi szami vu zube neczuriju.
 Ni mù mochi na kraj y konecz dojti.
 Ni mù nit szluga.
 Ni mù prigovora.
 Ni mù vréden niti na trag ztati.
 Nish Bog, y narav nechiné badav.
 Nisz' mù nikaj dusen oztal.
 Nisze treba za lanyzki szneg zpominati.

Niszém té vech pět vlaskeh let videl.
 Niszû nit vszi perztì jednaki.
 Ni szû pszi tomu krivi, da konyi czerkaju.
 Nit' mù vszi Szvétczi vech nepomoreju.
 Nit' za lasz pameti néma.
 Nosz mé szerbì, bùm szerdit.
 Noszi kapu (skerlyak) na *hendek*.
 Nosziti glavn v-torbiczi.
 Nova metla rada pometche.
 Novo szito sze na klin metche, à ztarosze y pod
 poztely hita.
 Nyemu, ali zteni rechi, *to je*: nish sze gá réchi
 nelovê; je tverdoglav-neposzlushen.
 Nyemn, ali kamenu povédy, *to je*: nebojsze, da
 bi od nyega kaj van izishlo, zna dobro muchati.
 (k-letu dalye).

*Podalyshenye Prirechjih Horvatzkeh na redcze
 pobranéh.*

Gdé ni jezt dozt, y piti,
 Tam vezelye nemre biti.

Il' gladila, ili bila
 Majka, vendar majka mila.

Kad' naj bolye igra teche,
 Obernut' jí morath pleche.

Kad' sze szlépczi dva zkup vodé,
 Berzo v-jarugu pogode.

Kaj dàsh bogezu v-Bosje ime,
To tì Bog za dobro prime.

Kaj je szvétu szada zkrìto,
Bude jednòch vszem ochìto.

Koi drugoga hoche vmití,
Szam zamazan neszme biti.

Koi gà ima v-sepu — v-glavi —
On je vezda ztoperv pravi.

Koi na Boga sze izpùztcha,
Nyega y Bog nezapùztcha.

Koi vu Nèbo hoche vlezti,
Vnogo mora zla podnezti.

Koi z-kriviczum blago zpravi,
Toga vnukom neoztavi.

Komu sze vu melin néché,
Onaj niti kruha peche.

Krépozti sze pravi prava
Takaj mora dat' y szlava.

Lyubav szladka je od kraja,
Al' na konczu szam such raja.

Mester z-kcherih pravèch gozpe,
Na bogchiju lehko dozpe.

Nabaszala na brusz kosza,
Kad' mus. goré zdigne nosza.

Nigdar ni praviehen szudecz,
Chiji god je Bog seludecz,

Nije dozta pri pameti,
Kihavcza bi moral vzetì.

Nikaj nije niti male,
Zvan krépozti, vredno hvale.

Poznasze po perju pticza,
Po repu sze zna liszicza.

Prez muke, y truda néma
Nigdo haszne, nit' najema.

Pri *Latini* réch je ztara:
„Merzi lonchàr na lonchàra.“

Redko mladozt je szlobodna
Z-dobrotami bila plodna.

Szerdchen je od Zajcza menye,
Koisze szvoje plashi tenye.

Szrecha vechkrat szlusi hmanyem,
Al' z-nyihovem kvaruvanyem.

V-onu hisu tolvaj néehê,
Gdê sze kruh iz szirka peche.

Vszak chlovek je zalyublyen
Vu pameti chizto zgublyen.

Vszaki rad vezdashnye vréme,
Tri krajczare pod grosh vzéme.

Vzèmi, ter szlobodno zhrani,
Che kaj moresh z-gole dlani,
(K-letu dalye).

IX.

Zganyke.

Gdo pogodi z-med vasz: koju
Szlépczi takaj vide boju?

Kai je to za jenog vola,
Koi josh nigdar ni bil v-jarmu,
Niti kada vlekel kola,
Niti szeno vozil v-parmu;
Y kaj vech je: v-hlev chez shuplo
Prelo zpravil rep, y noge,
Pache czélo more truplo,
Szamo nikak nemre roge?

Kaj, kad' v-zraksze hiti czélo,
chizto je bélo;
Kad' na zemlyu pak opane,
Suto poztane?

Kakov ptich od zorje
 Letì chak do nochi
 Prek chez szilno morje,
 Da sze nish nezmochi?

Odg. Szunze.

Gdo je vmerl, a nische rodil,
 Koi to vezda bù zgodil?

Odg. Adam.

Gori ruke! koji znaju,
 Pri kojem je zajecz kraju,
 Ako y je zeleninye,

Vendar debshi josh od szvinye?

Odg. Na repu, kajti mû gâ ni treba spikati.

Lovecz bivshi z-puskum vane,

Zpazi tri na hraztu vrane,

Zprusi pusku — jedna pane,

Kuliko ih gor' oztãne?

Odg. Nijedna, ar dve druge vkrãj odletiju.

X.

Zversheña y zasgaña Molitva

Zakonzkem prikazana senam:

Vszamoguchi, vekivechni Bose! koi szì senzki
 zpol iz Adamovoga rebra, kak knyiga Narodov szve-
 dochi, ztvoril, podelyi mî miloztchu, da ja od
 vezda nebudem tverdokorna, y szvoivolyna, nego
 da sze kakti tenka shibicza, na kojgoder ztran moj

mus bude hotel, bŕm previjati dala. — Szmiluisze, o dobri Bose! nad mojum szlabochum, kerhkochum y gingavochum, iz koje senzka vszemu szvĕtu znana neztalnozt dohadya. — Neprimi takaj za zlo moju kratku y szlabu pamet, koju nam senam prirodjena vsza znati, chuti, y videti selya je zmeshala. — Odverni od meni vszaku hman szumnyu, y norzku lyubomornozt, da sze nebude rechi moglo: *Ova sena poleg szebe, y musa szvojega szudi.* — Zateri, o Bose! y zkonchaj jal, nazlob, szerditozt y fantlyivozt, koju ako vu szerdczu mojem protikomiu imam, zravnaj krive szude, razmetchi moje tesche y prazno stimanye; vszako zlochezto hotenye, poselĕnye, y nagnenye dalko od mene odverni.

Vchĕni mĕ, o Bose! milo Tĕ proszim, vchĕni mĕ opaznu, da vishe vu grĕh najmre: ogovarjanya, neopadnem. — Chuvaj mĕ od nepotrebne, nehasznovite, y vechkrat grĕshne, ter skodlyive rechlyivozti, sheptanya vu Czirkvi, kajti hisa Tvoja, je hisa pobosnozt kak szam velish, y dobro szetchamsze, da szĕ takaj po tvojem Apostolu rekel: „*Senaj muchiju vu Czirkvi.*“ —

Na dalye vchĕni, o Bose! da sze budem z-vsza-kem od vezda dobro szlagala y pogadyala, oszebite z-mojem dragem musem. — Daj! da budem proti vszem iztinzka, dasze vszaki na moju rĕch y postenye szlobodno zanezti bude mogel. — Prikasi mĕ terplyivnozt, da nebudem zakaj goder morgovala, da nebudem proti musu mojemu jezika bruszila, vu hisi szlabuchila, y stropotala.

Ovu anda terplyivnozt, za koju Tê josh jenkrat klechech proszim, y prez koje mîra, szloge y jedinozti domache ufatisze néje, o miloztívni Bose! nezkrati mî, dàj mî k-tomu biti poniznoj, da druge od mene vnogo verleshe obodvoiega zpola oszobe (bile one kojega hote reda y roda) prechki, y hudo vech gledala nebûm; y kajti szrameslyivozt od zlata y szrebra vech valya, y vnogo bolye, neg' vszi oztalí kinchi, y senzke czifricze nash zpol iznàsha, zato y ovu jako vre potugyenu senzku laztovitost mî podaj, da na vszaku merzku odurnu, neszramnu y nepostenu rech, koja morebiti gda iz vuzt neopravnoga jezika lyudih van zkochi, od ognya bolye zasariena, poztanem. —

Zadnyich vu szem mî ztalnozt prikasi, da nebudem vszaku vuru druge volye, y druge pameti, nego da budem kak denecz, tak y zutra, y zmirom do szmerti navek jednako tiha y mirna, krotka y ponizna, trezna y mertuchlyiva, chedna y pobosna, iztinzka y pravichna, marlyiva y poszlana, pokorna y poszlushna, ztalna y verna, y josh k-tomu zahvalna mojemu dragomu musu, za onû veliku terplyivnozt, koju z-menu do szada imati je moral.

Vu vszem, o Bose! ne moja, nego Tvoja, volya, najsze zpuni, podelimi tvoju miloschu, da mojega musa bolye od szad lyubim y prestimavam, nego do vezda po meni vchinyeno je bílo, kaj tusna y saloztna z-szuzami valujem. — Daleko vech od mene najbude, da ja nad nyim kralyuvala, z-nyim zapovedala, koi je hise glava; zato pametneshe y prizloj-

neshe bude, da mû sze ja podlosim, da ja mene poleg volye nyegove ravnam. Naj pri tom oztane, kaj szêm rekla. Amen.

XI.

Lado Horvatzki.

Prestimani Chtevczi Danicze Zagrebechke!

Narave chlovechanzke je ta oszebujna lazto- vitozt, da chlovek ono nuternye veszelye, koje vu szebi chuti, zvekshinum z-vunyzkem nâchinom ochi- tuvati seli, da sze vu ovem povolynem, y sivilênnye razbatrivechem ztalishu z-tem duse obdersi, ter da druge okolo szebe buduचे na zpodobno vesze- lye, koje potlam ztoperv z-tem zversheneshe poz- taje, z-kem sze ovo vu vekshem ztupaju pri blis- nyem povekshava. — Gdo sze anda ovo neprecze- nyeno dobrotivne Narave dobrochinztvo primerno prestimavati nebude terszil? — ar jeli ovo veszelo szerdcza gibanye ni jedino, za kojem na tulika hlepì Narava chlovechanzka, da sze po nyem chlo- vek iz vszeh tug y neprilik ne léztor zpozabi, nego takaj razbatrive, ter sivilênnye, akoprem ne redko puti tusno y muchno, oszlazschuje, nye selyno chini, y nasz na drusbene sivilenye vabi y pozì- va? Prez veszelya, kaj szû bogatztva? kaj chazti? kaj oztale izvishenozi? nikaj. — Ar vsza ova nészû vu ztâlishu opraviti ono, kaj kratkochaszno szamo veszelye vchini.

Med oztale pako oszebujneshe nâchine po ko-

jéh sze ovo blaseno szerdcza gibanye abudyuje, zdersava, y drugem navadno ochituje, pravedno poztavlyajusze *Peszme*, po kojeh sze zvekshinum obilneshe ochituje, od chesza najmre je prevzeto szerdcze vu onem hipu, vu kojem ovo izto szerdcza chu'enyje zgovarjaju vuzta, koja naravzki szerdcza Tolnachnik jeszu; ar prirechje kak ztarinzko, tak y iztinzko veli: od chesza szerdcze je puno, vuzta preobilyuju. Y ovo je ono *Zviralische*, iz kojega *Peszme* razluchnoga objetja izhadyaju; ar-kakovo najmre chutenyje ladalo je szerdcze chije onda, kada on *Peszme* je sznoval, y nagnenya szvoja szvétu ochituvati nakanil, takovoga objetja *Peszme* je izdelal.

Peszme jeszu takaj ono vuztno predavanye, po kojem sze tak nam, kak y vszem oztalem Narodom ztarinzkeh *Predyov* szvojéh krépozti y vityestva za naszléduvanye, ali pak zloch nechemurnozt za odurjavanye napervoztavlyaju; y zato szlobodno rechi moresze, da *Pészme* jeszu takaj zerczalo, vu kojemsze vidi, kak dalko Narod koi vu razszveschenozti y krépozti je napreduval, ali-kakove oszebujne pohotnozti Naroda kakovoga ladaju; z-rechjum: *Peszme* jeszu iztinzki naravzkeh prikladnoztih y nagneny tolnachnik. Y zato nesze chuditi, da sze pri vszakem Narodu *Ztanoviti* znashli jeszu, koji, ovakove Narodne *Peszme* zkerblyivo z-nezatrudyenum marlyivoztjum zkupzebirali, y zkupzebrane kakti prestimano *Predyov* szvojéh *Odvechtvo*, à kakti

napreczenyeni Nazochneh kinch na obchinzku szvétlozt van dali jeszu.

Ali — bi mogel gdo pitati — kaj nemaju Horvati, ov vre od negda glaszoviti Narod, nika-koveh Peszmih, pokedob sze takoveh zkupzebraneh ter na obchinzku szvetlozt van danéh josche nigdi nenahadya? imaju: ali — leztor vu tom sze krivnya zadersava, da sze do szada josche nigdo ni znashel, koi bi ov trud, za nye zkupzebrati, na sze bil vzél.

Da szé anda y od ove Ztranke pomenykanyu ovomu pomore, vzél szém szí — kakti iztinzki drage Domovine lzubitel — vzél szém szí, rekoh, napervo, buduch trude drechneh za szvû Domovinu poszlujucheh Peszmenikov zkupzebirati, ter nye vu nazochnoj „Daniczi Zagrabekki“ pod imenom „Lado Horvatzki“ vszako leto po malom, y to prez razluke objetja, na kuliko najmre medye postenozi y chednozi neprekora-chuju, na szvetlozt obchinzku van davati. — Medtem toga ako bi sze vendar kaja zmed nazochneh znashla takova, koja vuha ztishlyivoga dushnoga zpoznanya Chtevca bi bantuvala, najsze zmiszli, da Szlikarom y Peszmenikom, kak veli Horatiush, vnoga szû szlobodna, za tem, da pri vandavanyu Peszmih ovéh ni bil czily moj koga zpachiti, ali vu nyem nezredne obuditi pohotnozi, nego leztor, da sze nash materinzki jezik nekuliko bolye oszvétla: kajti temelj razszvétchenya narodnoga je oszvétlanye jezika

materinzkoga; pokedob sje ravno vu *Peszmi* ovakoveh navadno naj izbraneshi y vugodneshi, ter zresznem dugovanyam naj prilagodlyiveshi zgovori nahadyaju. Zvun oveh budû morebiti *Peszme* ovakoveh objetjih takaj zpachlyivem, koji takaj vu nedusneh ztvarih popikavatisze navadni jeszu, za kamen zpachenya szlusile? ali-za takove nészem ove *Peszme* trudno y zkerblyivo zbiral, kajti znano mî je, da ovakovi nili po naj nedusneshek y chedneshek *Peszmi* nebudû nigdar napreduvali, dapache y vu nyih malouredno tolnachèch, zadersavali sje budeju. Nedusnem jeszu vsza nedusna, kak goder zpachlyivem jeszu vsza zpachlyiva.

Vu izboru ovem buduch nahadyalesze budu *Peszme* takaj takove, koj vre jedine vu ztanoviteh prilikah na szvêto van dane jeszu bile, ali ravno zato, kajti szû jedine izishle, lehko sje bi pogubile, ter z-nyimi takaj zpomenek ne leztor onèh izvisheneh y drechneh Domorodczev, koji szû jê osznovali, nego takaj izteh okolnoztih, koje szû priliku dale nye osznovati, bi zginul, zato za nye od pogublenya ovoga obchuvati, naj dichè „Daniczu“ vu kojoj sje med oztalemi nahadyale budû, da sje tak nye chtejuchi Odvetki nashi, iz prestimaneh Domovine szinov doztojno zpomenuti budû znali.

Razdelyujem pako *Peszme* ove na tri ztrani ter pervá pod szlovum A zadersavala bude *Peszme* naredcze szlosene, ili: vuchne zmish-

lyenke, ali: *Vitie*; druga pod szlovum *B prestimenashe y zmesz príprozteshe Narodne*, ili: od lyudih znane pojke, ali: ob chinzkem nachinom zvane popevke razluchnoga objetja; à tretja pod szlovum *C napitne Popevchicze*, ili: *Napitnicze*, od kojeh blaseno-pokojni Narodni Horvatom nigdar pozablyeni *Piszecz oszebujni pako Peszmenik* vu mašem *Dnevniku* navadno shostarom imenuvanem leta 1831 za opomenek veli: *Prí vandavanyu oveh pészem néje nakanenye hman nekojeh nezrednéh lyudih navadu, na prekoredno puneh kupicz skodlyivo izpijanye sziliti, zdersati, nego z-vugodnem popevanyem ztarinzku Horvatzku dobru vòlyu obuditi, ter bratinzku lyubav, y priatelztvo vtverditi, à navlaztito halabuchne, szvadlyive, nechedne, y vechput ogovorlyive zpoménke, prívnogeh ztolih navadne, preprechiti; ar veszelitische léztor vu Gozponu je szlobodno.* — *Czily moj je dober, szamo szí gá vszaki na dobro naj oberne.*

— — — — ch.

A.

S z l a g o r e d i.

§. 1.

Zmesznicze, ali: Richetnicze,
to je:

Kratke vechfèlnoga zavjetka peszmicze.

Ako szrecha bù hotela,
Gozpon bùsh ti iz szluge;
Gozpodchiju bù ti vzèla,
Y ti budesh szlusil druge
Vsze sivlenya tvôga dane,
Ako izti sze zdopane.

* * *

Ah! nit' dober vrach nemore
Od betega zdichi gore
Chloveka,
Komu szù sze zishli dani,
Od Boga mù dokonchani
Od veka.

* * *

Dok chloveku szrecha szlùsi,
Vzaki mù sze rad pridrusi;
Kak bers gâ oztavi szrécha,
Vszaki mù okrene plecha.

* * *

Doklam lagev czuri, doklam kipi lonecz,
 Dotlam nigdar nebû priatelztvu konecz.
 Kak izteche vino, kak sze zprazne zdele.
 Onda priateli taki „z-Bogom!“ velê.

* * *

Dok kaj chlovek zmochi.

More, y pomochi,
 Onda on je verli, —
 Vszega lyubi-gerli:
 Kad pak po dobroti
 On szam osziroti,
 Nigdo gâ negleda,
 Nigdo mù nish nedà.

* * *

Dok chlovek na szvétu,
 Lyubav je vu czvétu,
 Ali-kak bers zdehne,
 Màm y ona vszehne.

* * *

Doklam vino z-lagva teche,
 Nigdo tê oztavit' nèchê;
 Kak preszehnu lagva duge,
 Nebûsh imel niti szluge.

* * *

Dober tolnach betesniku,
 Kî szû zdravi, znaju dati;
 Szami izchû pak priliku,
 Kak bi mogli zbetesati.

* * *

Gdé sze vech paztirov zkup na pashi zide,
 Ondé blago shirom, kudgod hoche, ide;
 Oni szû na verpi — vszako marshe za sze —
 Zlo sze ondé, zlo! gdé vech paztirov, pasze.

* * *
 Iztina podise jala,
 V vu zlobu szerdcza metche,
 Zato vezda jû prez mala
 Nigdo prav govorit' nèchè.

* * *
 Jedni v-polyu boja bijû,
 Drugi v-kleti vincze pijû:
 V-boju nészû vszi junaki,
 Pri szrablyivczu vszi szû jaki.
 Lese z-vinom gut sze mochi,
 Nego kerv za Kralya tochi.

* * *
 Kad' kozt gladen czuczek gloda,
 Nepostuje szvojeg' roda —
 Na domacheg', kak y ludzka
 Hudo gledi — mermra czuczka.

* * *
 K-chemu sparash chlovek nori?
 Daj szî rajshi ti podvori,
 Kada vumresh, tvoje trude
 I tak drugi vsival bude.

* * *
 Ki je dugog' razgovora,
 Koisze rechlyiv kase;

Ali puno znati mora,
 Ali vnogo lase.

* * *

Kî god szrechu ima, novcze najde,
 Koi pak novcze ima, najde szrechu —
 Tak anda daleko on nezajde,
 Szrecha kog', al' novczi bash nevlechû.

* * *

Koi pobosen hoche biti,
 Iz szvéta má je oditi;
 Ar opaki szvét ov lyudi
 Bogobojné ztrashno kudi.

* * *

Kuliko je takvéh, koji rechi mogu:
 „Meni ti potrebno nichije pomochi?“
 Y ak' koji jeszu, naj zahvalê Bogu,
 Da je nyim prikazal on tulike mochi.

* * *

Nechinì chloveka brada,
 Kak nit' zid pobelyen grada;
 Ter ak' brada chinì lyude,
 Taki jaracz chlovek bude.

* * *

Od onoga, koi vre vmira,
 Josche vrachtvo szmert pretira;
 Ali beteg neodpravi,
 Koi dohadya od lyubavi.

* * *

On sze szada van z-his goni,
 Ter za nikaj dersì,

Komu v-sepu nish nezvoni,
Y koi z-pernyki tersi.

* * *

Priatela chësh naj bolye
Pravog' zpoznat' vucnevolye
Koi tê v-szili k-szebi prime,
Priatela daj mû ime.

* * *

Redkog' je na szvétu najti gdé chloveka,
Koi szmert radoztno, y prez ztraha cheka;
Vszizhe nyeine jako, vszi bojiju kosze,
Bogati tak dobro, kak kî kruha prosze.

* * *

Velika zaizto tuga,
Vu salozti nemat druga;
Koi pajdasha v-tugi ima,
Bòli mû sze pol odnima.

* * *

Vszaki pri szvôm kraly je domu
Zapovedat' ar'ma komu;

Ak' nesenî, y detetu,
Barem machku, ali pszetu,

* * *

Vzemi vraga poleg blagâ,
Vrag oztane ti na vratu,

Ali za chaszinebû traga,
Kô sziz-vragom dobil, zlatu.

* * *

Y gozpodzka dozt put hisa
Z-zlum drusinum ima krisa,

A kam nebi pak bogechka?
 Tam vech szluga gazdu kechka.

Zverje vu morju, ribe po zraku
 Navada lovit' szamo bedaku:
 Pameten ide v germje po zecza,
 Ribam na vodi mresu polecza.

§. 2.
Naputnicze,
 ili:
Prigodni navuki,

*to je: kratke peszmicze, szvétuvànnya, návuke, y
 opomenke vu szebi zadersavajùche.*

Ako selyish komu v-szili ti pomochi,
 Taki mù pomozì, vu chem nyemù menyka,
 Ta ki — ar kaj hászni, kad' gá desdy omochi,
 Onda nyemu ztoperv podati kepenyka.

Bog rad ima krotke, y ponizne lyudi,
 Koji pako jeszu gizdavi, nye kudi;
 Zato, da tê nyegvì nepogubé szudi,
 Nemoj biti gizdav, neg' ponizen budi.

Da ti kaj pohaszne drachi,
 Ti sze mám z-prichetka vrachi;
 Zlo okorno beteg raja,
 Kad' zapuztchasz od kraja,

Da tì zdravje nepofalì,
 Naj tì bude obrok mali,
 Mali obrok zdravju valya,
 Velik zaran v-grob obalya.

* * *

Kaj je prevech to nevalya,
 Ztare chul szêm rechi;
 Nèchêsh v-poztely lechi?

Naj tì bude kuhnya mala:
 Y med na such sze oberne,
 Koi gâ prevech vu sze gerne.

* * *

Malo zapovedaj, ali — na to gledì,
 Da sze ono, kaj ti zapovesh, naredì:
 Gdo god prevech lyudi zapovedmi tershi,
 Po tom chinì, da sze malo koja zvershi.

§. 3.

I m i m e,

to je:

*povekshe pészme, na nàchelju primerom dugovànya, koje sze vu nyih zadersàva, szvoj nàzi-
 vek, ili: nadpizsek imajùche.*

Chudnovito!

V-vszakojachki greh opazti
 Chlovek more y bedazti
 Prez vszakoga truda;

Z-grehov sze pak zdichi gore
Komaj vuchen chlovek more:

O ztvar vredna chuda!

Odknda to pak dohàdya?

Vszaki nek szam, proszim, zgàdya.

Szvetuvànye.

Prevech nekaki szû prokshene

Naztale szadi biti sene;

Da szû im *volovzke sile* —

Bi mort kaj to bolyshe bile.

Opomenek

za metavcze y teriglave.

Kad' sze z-dvemi vuk pszi herva

Onda mù je miszel pervà,

Kak bi mogel on nyim vtechi,

Dok ni dobil kaj po plechi.

„Ako imam y jakozi,

Miszli szam vu szebi, dozi

I tak dva bi moja ludzki

Nabili mort plecha czuczki,

Zato po mé bude bolye,

Ako vujdem iz te skole,

Z-ké vudarcze, mezto szlave,

Bi odneszel na mé glave.“

* * *

Vi, kojisze za detchake

Tak dersite ztrashno jake,

Chujte vuka, kaj govori;

Y ché nézté po vsze nori,

Poszluhnéte vi navuka,
Kogâ chulizte od vuka.

Nebezke Tajnozti.

— — *ad secreta poli*
Curas extendere noli.

* * *

Puna zkrovnozti nebesza
Naj tvâ pamet nepretresza,
Nit' sze vu zrak naj nedise,
Da k-meszeczu dojde blise,
Da vidi — y tizki preda —
Kak on z-szunczem van izgleda?
Kak sze zvézde v-zraku dersê?
Kâ od koje ide berse? —
Ali — gdo to znati more?
Prevech dalko je do gore!
Zrak, koi Nebo z-zemlyum vese,
Na daleko sze pretese;
Zprepletene ima pute —
Kî chloveka tak izmute
Vu pameti, da zabludi,
Koi sze z-miszlum po nyih trudi. —
Zatmar chlovek daj szî mira!
Zid sze z-chelom nepredira —
Nepuztchajsze tak vizzoko!
Ar kak tvoje mutno oko
Milione zvézd prebroji,
Koi ono, kaj vechkrat ztoji
Tak pred tvo'em blizu noszem,
Josh nevidish okom boszem? —

Daj szí, rekoň, chlovek mira!
 Zid sze z-chelom nepredira —
 Nigdar tvoja pamet mala,
 Neba, zemlye, peklov králya —
 Nebû na kraj doshla delu,
 Che sze vudrish y po chelu. —

Pitanya.

1.

Pit. Kaj je vszem tak jako draga
 Lepota, y tela sznaga?

Odg. Nikaj drugo, nego mama,
 Za zgubiti berse szrama.

2.

Pit. Zakaj szada vechsze lase,
 Neg' iztîna, prava kase?

Odg. Kajti vezda jako hudi
 Na iztinu jeszu lyudi.

§. 4.

Vilenzko kolo,

ili
 Pleszopeszem

Lado'u, y Jamnichkomu zdenczu) prikazana.*
 (Opiszanye zdencza).

Je jen zdenecz pri Jamniczi
 Gladki ztavlyen na ravniczi,

*) Horvatzke Vile, po imenu: Zora, Milana, Belka,
 Polka, Dolinka, Dragna, Milka, Rosnay Golka,

Od kojega *Maro* vishe,
 Kak veruvat' mochi, pìshe. —
 Jeli pak, kak *Vitnik* veli,
 Zdenecz ovaj je kizeli
 Od *Pegaza* zishel *konya*?
 Velika je vu tom dvojna. —
 Bilo vendar, kak mù drago,
 On je nasheg' doma blago;
 Nit' sze nyegvé, koju tochi,
 Napit' dozta vode mochi,
 Tak je dobra, tak je techna. —
 Oj *Horvatzka*, kak szî szréchna!
 Szrechna jeszi ti zevszema,
 Ar vech takvéh zdenczov nema,
 Z-zlatom zdublo kê pribito
Pegazovo bi kopito. —
 Néma vu nyem blata — mulya,
 Ar nit' marha gá teknula,
 Niti ztebla blisnyeg' grana
 Bila kada vu nyem prana.
 V-okol nyega lesi trava,
 Ká lép oku pogled dàva,
 V-travi pak raztû *lyubicze*,
 (Drugach zvape *fiolicze*)

1829 leta k-Jamnichkomu od kizzeleh vod glaszovitomu
 biti pohevshemu zdenczu, za szvojega Nadchelnika
 Lado (takajshe y Ludo) zvanoga, y za onda sze tam
 zadersavajuchega pozdraviti doshavshe, nyemu na chazt,
 y szvojega postuvanya znamenye, obichajno pri Hor-
 vatih Kolo, po nagovoru y ravnanyu szvojega kolo-
 vodye szeptre Zore zaigrale jeszu.

Y oztalo drugo czvétje
 Ko razvíja protuletje;
 Nemenykaju takaj hrazti
 Szversovnati y granyazti,
 Koji proti ovom zdenczu
 Hladnu v-letu hitchú szenczu.
 Szim szû anda jednòch bìle
Horvatkinye doshle *Vile*,
 Szvôga *Ludu* da pohode,
 Nyemu na chazt *kolo vode*;
 V-okrug anda jeszu ztale,
 Ter za ruke sze popale;
 Perva *Zora* plesz zbudila,
 Z-pleszom gerlo tak szlosila;

Z o r a.

Hopsza! vre sze povszud szvita,
 Zorja z-neba zvézde hita,
 Szuncze taki nam od kraja
 Denesz Iépo van izhaja;
Vsze: Ohe ho! van izhaja!

Milana.

Hajsza! Nit' szad veter dishe,
 Da zelenem vejem nishe;
 Nit po zraku oblak brodi,
 Da za szobum desdya vodi;
Vsze: Opsza ho! desdya vodi!

Belka.

Hopsza! szneg prehaja z-gore,
 Ar gá szuncze trake moré;

Led na vodah vech je mali,
 Ar gá toplo szuncze tali;
Vsze: Ohe ho! Szuncze tali!

Polka.

Hajsza! vreme vszemu szlus!
 Glaszijusze od vszud masi;
 Koji z-plugom zemlyu resû,
 Ali k-kolczu tersza vesû;
Vsze: Opsza ho! tersza vesû.

Dolinka.

Hopsza! radozt vsze szvû kase,
 Zemlya z-travumsze oblase,
 Shuma z-liztjem sze odeva,
 Szádje z-pupkov czvét van reva;
Vsze: Ohe ho! czvet van reva.

Dragna.

Hajsze! pticze nasha rane
 Vuha z-peszmum szada hrane,
 Koja gnyezda szebi gradé,
 Da odhrané szvoje mlade;
Vsze: Opsza ho! szvoje mlade.

Milka.

Hopsza! ovdé rani ptichek
 Szlosno drobuli Szlavichek;
 Tam jen chichur v-zrak sze zdise,
 Drugi chaszom ide nise;
Vsze: Ohe ho! ide nise.

Rosna.

Hajsze! Rosna czvetje noszi,
 Z-polevachum koje roszi;

Lyubicze szad drage szvétu,
 Vu naj lépshem ztoję czvétu;
Vsze: Opsza ho! ztoję czvétu.

Golka.

Hopsza! Kajkaj v-morju plyuje,
 Al' na zemlyi pak ztanuje:
 Kajgod v-zraku sze zignava,
 Vu veszelyu vezda plava;
Vsze: Ohe ho! vezda plava.

Vsze zkup.

Hopsza! holla! pohsza! holla!
 Gdé je kolo, onde kola,
 Gdé szû kola, onde rudo,
 Gdé je rudo, onde *Ludo*,
Rep. Ij ju ho! z-Bogom *Ludo*!!!

* * *

Kad' bi *Kolo* doigrate
Lyubicze szû onda brate,
 Da z-nyih zpletu jednog' *Vencza*,
 Koi bi vszegel okol *zdencza*;
 Drugog' pako da poztave
 Szvôm *Ludo'u* na verh glave.

Sæcula zlata.

Donec erant olim na szvétu tempora bolysa,
 Bila je za novecz cerasorum zdelicza plena:
 Za denyâr jeden fuerat dvem kruha zadozta:
 Dobroga vina pako grosso uno chutura plena:
 Vacca szedem potuit florenis najtische prima:

Y vol dozta dober scudatis circiter octo:
 Tunc se vestivit z-chetiremi Ranychki puella:
 Et sex servivit florenis optima dekla:
 Szluga devet, deszet, Szokàch vix quindecim babebat.
 Florenis centum fuerat Kony Cæsare dignus:
 Quinquaginta autem Jahàch za velike Grofe:
 Sed pro rure, ali za vozitì mosta pod obruch
 Za deszet, petnajzt: et raro vishe valebat.
 Za Czukor, y kavu niszù ni gozpoda znàle;
 Hæc za male etiam fuerant venalia novcze;
 Ztarcze piper, raphanusque viros faciebat acutos;
 Zatosze ni delal v-seludczu phlegma nocivum;
 Optima præstabant domachi pharmaca verti:
 Med szobum veszeli vitabant vulnera famæ:
 Nigdo ni blaznil: nemo quid turpe belesznul:
 Tunc veneranda fuit ztarozt, tunc chedna juventus:
 Tunc musi senam, musu tunc sena fidelis
 Vu miru lepom vivebant: — o doba felix!
 Otczi vu Czirkvu ducebant pignora chara:
 Ishla je za Majkum kchi pokrita persza modeste;
 Chiszlo je pri jedni, pri drugi knyisicza bila:
 Concio si fuerat, do kraja je oztala vszaka:
 Mox Parochus dignos na sliczu juhe poziva:
 Aut sociat se illis, remeantque ad propria zkupa:
 Et repetunt verbi divini oracula putem.
 Dum veniunt, mensæ sternuntur, vinosze noszi:
 Pijesze: sed primo na hvalu pijesze Bosju:
 Hospitis inde domûs vredno napijasze zdravje:
 Papa, kak y Czeszar vrednem nepozabisze goztom:
 Tunc Benefactores, et amici ad pocula vlezni:

Sed prius et postquam fit semper benedictio mensæ! —
 Sic vivebatur, fuerant dum tempora bolysha.
 O! utinam nobis remearent vremena takvá!!!

B.

Batrivozt varaske Divojke omusitisze
 nemoguche.

Kad' ni mogla grozd doszèchi

Liszicza, te zrekla rechu:

„Nèchû té ar jeszi kizel,

Nészî josh podpuncze viszel;

Chuvaj josh koi chaszek tersza,

Szad bi mî pohabil persza.“ —

(Popevka)

Jezerokrat vech szêm rekla,

Kak szêm doshla na ov szvét,

Da j' muchenik pravi dekla,

Kad' doztane sheztnajzt let.

Onda bi pretersit' rada

Devichanzki venecz szvoj,

Y vu zlatni — dok josh mlada

Sen kapazteh — vlezti broj.

Chesze pak, o salozt! zgodì,

Da nikoga po nyu ni,

Zaplakana onda hodi,

Nikaj po tri nejé dni.

Kada drugi vszi govore,
 Szamo nyoj zabegne rech,
 Ar szirotu nish nemore
 Na veszelye genut vech.

Od salozti y od szrama
 Redko zide van na put,
 Nai rajsha je, gdegod szama,
 Naj dragshi jôj kakov kut.

Dok pri hisi ni chloveka,
 Kad' je szama za koi chasz,
 Onda po vszem ztanyu jeka
 Ov razleva tusni glasz:

„Da musicza tvoja mati,
 Y da Otecz prozti mus,
 Vech bi mogla sze vudati.
 Tak sze tesko vdala bûsh.

Na ladanyu josh sze zajde,
 Kak tam ztojì senzki zpol;
 Tam sze predi chlovek najde,
 Koi devichnu vtasi bol. —

Ali — pri nasz vu varashu,
 O da moram z-farbum van!
 Malo koi je, koi bi nashu
 Szrechu htel — od Boga dan.

Redko kâ tu szrechu ima
 Z-glave verchi partu v-kraj,
 Y kâ szrechna tak, vech stima,
 Da v-nebezki doshla raj.

Jeli ja tu dochkam szrechu?

To Bog vishnyi naj zna szam;
Ja od toga nikaj nèchû
Rechi nit' szim, niti tam.

On, koi vsze nasz gledì milo,
Bog naj bolye bude znal,
Bìli po mè dobro bìlo,
Da bi meni musa dal?

Y che nebùm gá dobila,
Za to sze nezkoncha szvét;
Nit' sze komu bùm molila,
Da bi mene hotel vzet.

Nish szì nebùm glave terla,
Nit' plakala dan y noch,
Y tak, kad bùm jednòch vmerla,
Bi odishla od nyeg' proch."

Ochituvanye Lyubavi.

1.

Lépa moja Golubicza!
Szerdcza môga polovicza!
Prechtej lizta; ar on pishe,
Komu szerdcze za tê zdishe.

2.

Ah! da nészì z-menuum bila,
Nebi lyubav v-meni klìla;
Tvà lépota je to krìva,
Da mi szerdcze z-plamnom szíva?

3.

Od vugodne one vure,
 Chutim membu mé nature;
 Kad' szêm imel szrechno zványe,
 Z-tobum dojti vu zpoznanye.

4.

Na tê hitim pogled pervi,
 Licza vidim puna kervi:
 Zlejale szû tvoje ochi,
 Vu mé jakozt lyubne mochi.

5.

Tak — da szada y po nochi,
 Mîszlim na tê vu szamochi:
 Kad' ztuplyùje gdo prek praga,
 Mîszlim: To je moja Draga.

6.

Kudkod hodim, z-tobum hodim,
 Pod deszniczum tebe vodim:
 Ako pîshem, ali chtejem,
 Tebi pîshem, tvoje chtejem.

7.

Kad' obkapam moje czvétje,
 (Ar je ravno Protuletje)
 Pak sze rosa z-czvetom szlosi,
 Prizpodablyam nasz dva k-rosi.

8.

Ah! da more meni biti,
 Da sze z-menum Draga kiti:
 Da obîmlyesh rosa Czvéta,
 Szrechna bi nam teklo leta!

9.

Ak' sze shetchem mort po shumi,
 Litztje z-tobum glaszno shumi;
 Ar gerlicza mort zaguche,
 Szerdcze meni zproti tuche.

10.

O! kak para szî zeziva,
 Y lyubavi sze vusiva!
 Ah! nemorem nem oztati;
 Pochnem tebe, Draga! zvati:

11.

Dojdi, Lyuba! dojdi k-meni,
 Da nam bude hip lyublyeni;
 Al' bar' pishi, da mâ dusha
 Rechih tvojih szlazt pokusha.

12.

Onda mî sze selya zpûni,
 Szrecha mene okorûni,
 Kâ iz tvojih vuzt izvira
 Y donasha szerdczu mîra.

14.

Znashli, Draga! onomadne
 Kad' szû nochi bile hladne,
 Kak sze naglo jesz' prebudil,
 Y prez tebe szim tam bludil:

14.

Pak do biztre idem Szàve,
 Da iztiram miszli z-glàve:
 Kak szêm zapazil hitru vodu,
 Poztal jeszem y pri brodu.

15.

Gledím, kak sze zteche Szàva,
 Y kak riba z-ribum plàva:
 Ali z-vodè, nut'! zerczalo
 Je pred ochi moje vpalo,

16.

V-kojem vidim kipa tvôga,
 Y zkup poleg vidim môga,
 Vidim, kak nasz vencha Szàva,
 Kak z-lyubavjum lyubav plava.

17.

Tili jeszi? Lyuba moja!
 Al' je tenya szamo tvoja?
 Szamsze verno izpitavam,
 Y vidyènye premishlyavam.

18.

Mal', da nîszêm v-vodu zkochil,
 Z-Szerdczem tvojem moje zmochil: -
 Da neblùdim, vchìni, Draga!
 Vech neselím drugog' blaga.

19.

Ovo, proszim, naj tè gene,
 Da nezabish nigdar mene:
 Czveti dugo, moja Rosa!
 Naj tè chuva ruka Bosja.

Nagovor na krepoztnu mladozt

1.

Dan za dnevom kak prehadya,
 Vszaka vura kak besi,

Vreme lépo mē mladozti
 Potrosheno, da gâ ni;
 Perva leta vugodnozti
 Y oztale radozti,
 Kam szû preshla, kam szû zishla?
 Potroshena prez haszne.

2.

Josh je dalko razum pravi
 Kad' vre doba razczvita,
 Vu kotrigih, kakti vuglen
 Vu perhavki, zakrita;
 Onda ztoprav, gda czvétucha
 Doba od nyih pogine,
 Chlovek zpozna, ali keszno,
 Kakvô blago imal je.

3.

Lépe sitka szvôga dnève
 Kak zprevodi, redki zna,
 Telu szvômu mladozt skodi,
 Kada miszli, da vgodí:
 Nili tuga, nili salozt,
 Szamog' szebe neznati?
 Nili suhkek let zgublyeneh
 Zpomenek vu ztarozti?

4.

Anda mladozt mâ predràga!
 Nemoj mî sze vkaniti;
 Nit' nestimaj, da ovakvâ
 Nehte tebi skoditi:

Skode ova jako telu,
 A josh bolye dushe tvé.
 Ah premiszli vu mladozti,
 Gorke szléde ztarozti!!!

Od Mladozti.

1.

O Mladenczi!
 Vert zeleni!
 O Deklichi!
 Czvét lyublyeni!
 Dok raztete,
 Dok ztê mladi
 Dok czvétete
 Jezte dragi
 Vszigdar vszem, y vszakomti.

2.

Mladozt vasha
 Je czvétucha:
 Miszel vasha
 Je letucha.
 Vszaki vu vasz
 Ochi vpìra;
 Kajti iz vasz
 Dragozt zvìra.
 Koja szili lyubiti.

3.

Doklam jezte
 Vu tom czvétu,
 Prijeti ztê
 Po vszém szvétu.

Vszaki seli
 Vasha leta:
 Vszaki veli
 Ovo! czvéta!
 Szerdczu mômu dragoga.

4.

Prebivate
 Vu veszelyu:
 Zpunyavate
 Vashu selyu:
 Vsza vam idû
 Poleg vòlye.
 Druge ztischû
 Vsze nevòlye
 Y turobno sivlènnye.

5.

Kak sze nebi
 Vszem dopala
 Vi prelepeh
 Let zerczala?
 Kada Mladozt,
 Kad' lépota,
 Kada radozt
 Y dragota
 Vu vasz vszaka vidisze.

Batrivenye vu zlu.

1.

Zakaj szerdcze, takvé suhke
 Proszim tebe, terpish muke?

Vu dne jeszi turobno,
V-nochi zpish nepokojno.

2.

Vsze veszelye, y vszu radozt
Preobrash ti na salozt:

Nichesza neprepuztish

Vu chemsze nesaloztish.

3.

Vurta vszaku, y hip vszaki

Salozt druga tebe trapi:

Ali chujesh, ali zpish,

Vu salohti vsze ztojish.

4.

Poterplenye imaj malo,

Josh, kaj selish, bush imalo;

O! kak lehka je salozt

Za kum dojde pak radozt.

5.

Gledaj pticze v-zraku letchuch,

Jelene po gorah shetchuch:

Josche dojdu k-jagorom

Ki je ztresu za gorom.

6.

Biztra voda zdalka teche,

Josh na melin prav doteche:

Ribe pluju vu vode,

Josh vu mrese dohode.

7.

Y ti sivi vu ufanyu:

Bog je ztalen v-obechanyu:

Kaj je komu szudyeno,
Hoche biti zpunyeno.

C.

1.

Zdravi bíli y veszeli
Mi vszi verni priateli
Kî szmô vezda k-ztolu szeli,
Da budemo pìli, jéli!

Navek lépo sze imeli,
Lepem okom vek gledeli,
Vu lyubavi zkup sivali,
V-priatelztvu oszedeli!

Nikakove nevideli
V-nashem sitku pogibeli,
Vszi konechno szrechno vmreli,
Szrechno vmreli, v-raj dozpeli!!!

2.

Chujte gozpodara
Kak sze na nasz kara,
Kak nasz merzko on pszuje:

Vszi: Hui ie! kak nasz merzko on pszuje!
Da néchêmo piti bolye,
To mù nikak ni po volye
To gá jako bantuje:

Vszi: Nu je! To gá jako bantuje!

Zato, da nasz hudi

Gazda vech nekudi,

Hochemo szî mi szada

Vszi: Da, da! hochemo szî mi szada!

Natochiti z-vinom nashe,

Koje prazne jeszu, chashe,

Y podichi jê vu zrak:

Vszi: Tak, tak! podichi jê vu zrak!

Kak szo vina ztare

Kaplye v-rukah sare

Nu ti gazda szad poglej!

Vszi: Dej, dej! nu ti gazda szad poglej!

Vodi jeszmo dâli mira,

Szamo da nasz van netira, —

Da nam vino nehabi,

Vszi: Y, y da nam vino nehabi!

Szlushaj gazda mili!

Tebi szad napili

Z-juhum bûmo grozdovum:

Vszi: Z-tum, z-tum juhum bûmo grozdovum

Vu vszem anda dobru szvéta

Neztorova sivi leta

Zmirom veszel, navek zdrav:

Vszi: Prav, prav! Zmirom veszel, navek zdrav!

3.

Daj da pijemo, da sze veszelimo

Kod nasheg' dobrog Domachine,

Domachine! donesz' der nam vina.

Neszû ovi k-tebi gozti doshli,
 Da za ztolom szedê, y vu tebe gledê,
 Vech szû ovi k-tebi gozti doshli,
 Da vincze pijû, da sze veszeliju.
 Sivi Bose! Ferdinanda Kralya,
 Y nyegovu vszu kuliku vojzku:
 Sivi Bose! Czirkve poglavare
 Y nyihove vsze ovchicze verne,
 Sivi Bose! kuche gozpodara
 Y nyegove priatele verne.

4.

A. A. A. Dragi brate komshia!
 Ako hochesh veszel bitî
 Tak ti morash z-menûm piti

A. A. A. Dragi brate komshia!

E. E. E. Vlejdar malo y vodê:
 Ak' chê tebe, dragi! zdrava
 Zutra zaboleti glava,

E. E. E. Vlejdar malo y vodê.

I. I. I. Dan negubi, vech gâ pi:
 Ti za lépo zdravje moje,
 Onda chû pak ja za tvoje.

I. I. I. Dan negubi, vech gâ pi.

O. O. O. Da pada gliboko,
 Ali puzti, neka czuri,
 Doklam moresh, dajsze suri.

O. O. O. Da pada gliboko.

U. U. U. Imali gâ josh v-szudu?

Dragi gazda! daj natochi,

To tê czéło drustvo proszi.

U. U. U. Imali gâ josh v-szudu?

5.

Kumek v-kleti baril noszi — *rep.*

Pazi odkud vino tochi. — *rep.*

Natochi szî z-pune vose, *rep.*

Onda reche: pomoz' Bose! *rep.*

Nit' je toplo, nit' je merzlo, *rep.*

Bash za piti jako verlo — *rep.*

Pak szî z-viaom chashu puni *rep.*

Drugi kumek kashlya vuni *rep.*

Hodi, Kume! da pijemo *rep.*

Ar gâ dugo nebudemo *rep.*

Da okrepimo kotrige *rep.*

Denez ni nam druge brige, *rep.*

Nego vinceze da pijemo *rep.*

Priatelom napijemo. *rep.*

Napi anda vu goriczi, *rep.*

Nekaj sivi v-okoliczi *rep.*

Tak szû rekli nashi Otczi, *rep.*

Nekaj sivû Domorodczi! *rep.*

Vut van vrednosze napiti, rep,
Ak' nasz treba bú voditi. rep.

* * *
Nit' sze rodi, nit' sze rodil,
Koi bi vszemu szvétu vgodil.

Ztarchek nekoi z-szinom szvojem Ivchekom oszla
vu blisnyi varash na prodaj je tiral „Néztéli vi be-
daki, rekel je nyim nekoi, koi sze z-nyimi szrel na
putu, néztéli pravi bedaki, da to veliko y silavo
marshe prazno pred szobum tirate? kaj nebi bilo
praveshe, da szî ali jeden ali drugi na toga vu-
hacha szede, neg' kaj szî podplate na chismah
zahman derete? prez toga szû Chismari jako poz-
kupeli; à y vam, jednomu zbog starozti, drugo-
mu zarad gîngave dobe chizto mlahavem jahe,
kak y gladnomu za krajczar semlye, kervavo po-
trebno je.“ — Otecz je to za pravo znashel, zato Iv-
cheka szvojega na oszla polosivshi, on szam poleg
nyega peshicze je shupal. — Josh nészû zto kora-
chajev daleko preshli, vech szû sze zeztali z-drugem,
koi toga gladnoga leta katanu hudo je pogledal, y
nyega dolé iz oszla tiral: „Idesh shmerkavec, kri-
chal je na nyega, idesh taki iz toga svincheta doli!
to bi bilo lepo, da ti, koi bi sze z-szrednyem vukom
hitati mogel, jashesh, à tvoj ztari Otecz, koi ko-
maj szapu zmase, y noge za szobum vleche, da
sze peshicze trudi!“ Szin szî je to pokaranye k-
szerdczu vzel, y oszla szvojemu Otczu odpuztil, koi
gâ je taki zaszel, y na surenye guzto z-remenyakom

opominal. — Za mal chasz namerili szù sze y na tretjega, koi je meczko na ztarcza navalil, y nyega kervolokom okerztil: *Kaj?* rekel je, y ogeny mù je iz ochih szival: *kaj?* ti, koi szù jak, kak y taj oszel, *budesh jahal, a tvoj bogecz mali, koi té komaj doztigava, bude hodil?* szerdcze ti zaizto mora iz kamena biti! „Otecz szad chelo szì riblye, y dug chasz miszli, kak bi vendar vpetil chetertomu, koi do szad vech trem zadovolylil néje. Zato da y pak nefalya, moral je vsze miszli zkup pobrati: Nikaj vech drugo ni falelo, kak da szì vezda obodva na oszla szedeju: ali y ztem spotniczam v prigovorom nészù vushli:“ *Dobra vam bila szrécha, moj ztarche! pri pazaru, govorili szù mimo iduchi, nego nemiszlimo, da bi toga vuhacha zkuplye od treh marjashev prodati mogli, kajti prez toga je mershav, kak da bi vech tri dni strichaka nevidel, à vi gá josh bolye tesite, da sze pod terhom bogecz previja, y jezika van plazi: hvalete szlobodno Bogu, ako vam josche gdé nepogine na putu, ar mù vre vezda para iz ochih van gledì!*“ — Otecz to chujuchi skriplye od jada z-zubmi, kak dabi orehe hruzta, y szinu szì veli: „*Znash kaj, Ivchek! pokedob lyudi neterpé, da bi ali szamoga mene, ali szamoga tebe, ali obodva zkup nash vuhak noszil, tak mi hochemo nyega nosziti, morebiti barem tak karanyu vujdemo.*“ K-drugu anda chverzto privezanoga Otecz szebi, y szinu szvojemu na rame polosi, y tak gá med szobum nosziju, obodva jednaki korak dersechi. Ali — komaj szù gá

krenuli iz mezta, ovo ti novi chopor lyudih, koji szû sze rozgotom szmejali, y od szmeha za terbuh dersali, kad' szû videli ovu noru dvojiczu vuhazto marshe na drugu noszechu. Otecz sze je vezda jako razlyütil, y kajti szû mü sze vech vszi kunsti do jednoga izishli, szïromaskoga oszla je z-plech vu nekakovu ztrashnu jaruga zeszïpal, gdé on malo potlam na veliku vszeh vukov salozt paru je zpuztil.

Vreme, ob kojem nikakove pravde netecheju.

Léto 1723 po 29-em Kotrigu odlucheno.

Od Tominya pochemshi tja do perve Nedelye po szvétéh treh krályih.

Fashinski tjeden.

Dva tjedna pred, y tuliko tjednov po Vuzmu.

Tri dni obchinzkéh molitvih vu krisném tjednu.

Czeli Trojachki tjeden, najmre tja do Nedelye preszvétoga Trojztva.

Pochemshi od dnéva sz. Ladiszlava tja do dnéva sz. Stefana Kralya Vugerzkoga.

Od Miholya tja do Martinya.

Trideszet dnévov pred Zborom (Diætum) y pod iztem Zborom tja do povrachka Poszlenikov, y primerom 19-a Kotriga leta 1655, doklam goder opravek Poszlenichtva neochitujû; iznimlyejusze vendar primerom 16-a Kotriga leta 1792. §. 3. vsze pravde ochiveztéh dugov, poszilovenye, nazadvpelanya, Fiscusha Vechnichkoga, y vsze prez vszake razluke pravde, kojese pri vechnichtvu varashkom tiraju.

Vu vremenu obchinzke Insurrectie, vsze dneve Nedelyne y Szvetechne, kak takaj vszaka Fara szvojega Patrona y poszvétilo Czirkve, primerom odre-dyeny sz. Ladiszlava v-delu 38. Knyigi I., obszlu-savati mora.

Dněvi odlùcheni,

vu kojéhsze ob vrèmenu, kade pravdu techeju, primerom visheshega prepisza szudbena zpravischa dersati neszmeju.

Vu Prezinczu. 25. Na den obernenya sz. Pavla.

Vu Szvechnu. 2. Na den ochiztchavanya B. D. M. y 24. na Matievo.

Vu Szushczu. 12. Na Gregurovo, y 25. na dan Nazvétchènnya B. D. M.

Vu Travnu. 24. Na Jurjevo. 30. na den predvecherni Szvétéh Apostolov Filipa y Jakopa.

Vu Rosnyaku. 1. Na den szvétéh Apostolov. Filipa y Jakopa. 3. na den nasheztja szvétoga Krisa; y na Telovo.

Vu Klasznu. Na den sz. Ivana Kerztitela.

Vu Velikomeshnyaku. 20. Na den sz. Stefana Kralya Vugerzkoga. 24. Na Bartolovo. 29. Na den sz. Ivana glavoszeka.

Vu Malomeshnyaku. 8. Na den narodyenya B. D. M. 14. Na den izvishenya szvétoga Krisa. 21. Na den sz. Mateja Apost. 24. na den sz. Gerarda Biskupa.

Vu Vszeszvétchaku. 19. Na Jalsabetinye. 25. Na Katareninye, y 29. na predvecherni dan szv. Andrasha Apostola.

Vu Grudnu. Na den sz. Mikule. 8. Na den prechiztoga prijetja B. D. M.

Primerom Kotrìga 70. léta 1618, niti pri duhovneh ztolih, zvun zakonztveneh, v-zpomenuteh dnèvih nikakove prayde netecheju.

*Techaj Poste Varasdinzke.**D o h a d y a.*

Po Nedelyah y Szredah v-jutro chez Majburg iz Nemskoga Gradca y czele Stajerzke, Koruske, Kranyzke y Tirolzke; iz Terzta, Benetke, Goricze y Reke.

Po Nedelyah takaj vu jutro chez Koprivniczu iz Budima, Pesta, Temesvara, Zemuna, Oszeka, Pechuha, Kanise, Belovara y Krisevczih; iz Erdelya, Banata, Slavonie y Maggarzke.

Po Pondelykik y Chetertik v-nochi iz Jadre, Reke, Karlovcza, Zagreba y Lyublane, iz czele Dalmatinzke, primorja Vugerzkoga, y Banzke Krajnye.

Po Chetertkih y Szobotu vu jutro iz Karlovcza y Zagreba.

Vszaku Nedelyu y Chetertek vecher, iz Becha, Posuna, Shoprona, Ginza, Szombotela; iz czele Austrianzke, Moravzke, Peczke, Szilezke, Nemske, Francuzke, Poruzke, Polyzke y Ruzke.

Po Pondelykih y Szredah vecher iz Becho, Shopruna, Ginza, Szombotela y Kormenda.

O d h à d y a.

Vszaku Nedelyu y Chetertek po poldan, vu Jadru, Lyublanu, Reku, Karlovecz, Zagreb, Terzt, Benetku, vu czelu Dalmacziu, primorje Magyarzko y Krajnyu Banzku. Lizti, pako, kojisze vu Zpome-

nta mezta ove dane poshilyati, kaniju, morajusze naj duse do tretje vure po poldan predati.

Po Pondelykih y Szredah vecher odhadya Posta do Karloveza, po kojojse lizti vu mezta vuz put lesecha zajedno jemlyû.

Po Pondelykih y Chetertkih na vecher, zalem po Chetertkih y Szobotah vu jutro v-Szombotel, Ginz, Shopron, Posun, Bech, vu vszu Austrianzku, Moravzku, Pemzku, Szilezitzku, Nemsku, Franczuzku, Poruzku, Polyzku y Ruszku. Lizti, kojisze szim poshilyaju, morajusze vu Pondelek y Chetertek do poldan, zalem vu Chetertek y Szobotu naj dalye do oszme v-jutro predati.

Po Pondelkih y Chetertkih ob peti vuri po poldan chez Maiburg, v-Gradecz y vszu Stajerzku, Korusku, Krajnzku, Talianzku y Tirolzku; v-Terzt, Benetku, Goricziu y Reku. Lizti, kojisze vu zpomenuta mezta poshilyaju, morajusze do pete vure po poldan predati.

Po Szredah y Szobotah v jutro rano chez Koprivniczu vu Budim, Pest, Temesvar, Zemun, Oszek, Pechuh, Kanisu, Belovar y Krisevcze, zalem vu vszu Tranzilvaniju, Banat, Slavoniu y Vugerzku. Lizti, kojisze vu zpomenuta mezta poshilyaju, morajusze do shezte vure na vecher y to perveshi den, to je, v-Torek y Petek predati.

Techaj Poste Zagrebečke.

Poste odhadyajuče.

Vszaku Nedelyu y Szredu na vecher, v-Bech y po vszoy Austrianzki, Pemski, Moravzki, Szilezitzki, Poruski, y Ruszki; vu gornyu y dolynu Stajerzku, y czélu Nemsku, ter Franczuzku, kak takaj chez Shopron vu gornyu Vugerzku Zemlyu.

Vszaki Pondelek y Petek v-jutro vu Karlovecz, y Reku, kak takaj vu Dalmaleziu, vu Karlovechku, Banzku Krainyu, po Torkih pako y Chetertkih v-jutro leztor do Karlovcza.

Vszaku Szredu y Szobotu ob deveti vuri v-jutro vu Budim, kak takaj chez Koprivniczu vu Slavoniu, Szrim, Banat y Tranzilvania; onda chez Krisevcze vu Krajnyu Belovarzku.

Po Pondelkih y Petkih chez Szamobor vu Lyublanu, Terzt y vu czelu Talianzku ob peti vuri na vecher. Lizti morejusze szamo do cheterte vure predati.

NB. Lizti preporuchenì za Bechku y Karlovechku postu morajusze jeden dan predi ob shezti vuri po poldan predati, za Budimzku pako preporuchenì po Rezepiszu, takaj jeden den predi ob shezti vuri na vecher predatisze moraju; oztali pako lizti one izte dneve do 8 morajusze predati, kajti drugach buduche poste bi morali chekati.

Poste dohadajuche.

Vszaki Pondelek, Tork, Chetertek y Petek pred poldnevom iz Becha y iz vszéh orszagov zpo minuteh pri odhadjanyu poste.

Vszaki Pondelek y Chetertek pred poldnevom iz Karlovcza, Reke, Dalmaczie, y iz Karlovechke y Banzke Krajnye, Po Szredah pako y Petkih na vecher leztor iz Karlovcza, y iz meztih na ovu ztran Karlovcza.

Po Nedelyah y Chetertkih pred poldnevom iz Budima, Slavonie, Szrima, Banata, Tranzilvanie, y iz Belovarzke Krajnye.

Po Szredah okolo poldneva, y po Szobotah pod vecher iz Lyublane, Terzta, y iz oztale Talianzke.

*Techaj Poste Karlovechke.**Poste odhadajuche.*

Po Nedelyah y Szredah okolo poldneva vu Petrinu, Novogradisku, vu Slavoniu, Szrim Banat; na vecher pako vu Zagreb, Varasdin, Bech, y czelu Austrianzku, Pemzku, Morayzku, Galicziu, Polyzku y Vugerzku.

Po Pondelkih y Petkih na vecher vu Karlovechku Krajnyu, vu Szeny, Zaru, y czelu Dalmacziu, vu Lyublanu, Reku, Terzt, y Talianzku, ter vu ztranyzke orszage.

Poste dohadajuche.

Vszaki Pondelek y Petek na vecher iz Zagreba, Becha, Varasdina, Petrine, Nove Gradiske,

Slavonie, Szrima, y Turzke, y iz vszeh gore zpomenutéh meztih.

Po Szredah vu jutro, y Szobotah na vecher iz Lyüblane, Terzta, y Reke: iz Talianzke, y ztranyzkéh orszagov.

Po Nedelyah y Szredah na vecher iz Zare, Szenya, y iz Karlovechke Krajnye.

NB. Vszech oveh dohadajucheh Postih lizti zvun oneh, koje Liztonoszczi taki pri dosheztku do-
biju, szledechi dan ob oszmi vuri ztopervsze de-
liju.

Zvum nazveztchenoga techaja postarzkoga od-
hadya posta vu Zagreb, Varasdin, Bech, vu czelu
Austrianzku, Pemzku, Moravzku, Szilezitzku y. t.
d. vszaku Szredu y Petek vu jutro ob 8. vuri, y
dohadya po Chetertkih na vecher.

Obznanenye Szejmov.

Belec. 1) Na Jurjevo. 2) Trojachki Tork. 3) Na
dan sz. Ladislava. 4) Na dan Pohadyanya B. D. M.
5) Na Miholye. 6) na Katarenye. 7) pervi dan po
Sznesne B. D. M.

Berdovecz. 1) Vuzmeni Tork. 2) Trojachki Tork.
3) pervi dan po Szvétku sz. Vida. 4) pervi ponderek
po szvétku sz. Apost. Petra y Pavla. 5) v-pondelyek
po Angelzki Nedelyi. 6) na Barbarinye.

Biskupecz. 1) pervi dan za velikum Mashum.
2) pervi dan za malum Mashum.

Bosjakovina pri sz. Berczku. 1) na Telovo. 2)
na Marinye dan 2. Szerpna. 3) na Miholye. 4) na
dan sz. Berczka.

Dubranczi. 1) na 5. Velikomeshnyaka. 2) na 25. Vseszvétkhaka.

Dubrava. 1) na dan sz. Anne. 2) pervi dan za velikum Mashum. 3) pervi dan za malum Mashum. 4) na Miholye. 5) na Mikulinye.

Glina. 1) na dan 16. Rosnyaka. 2) na dan 20. Malomeshnyaka.

Goricza. 1) v-pondelyek po Szvechnicze. 2) na Filipovo. 3) v-pondelyek po Televom. 4) na Lovrenchevo. 5) pondelyek pred malum Mashum. 6) na Mateovo. 7) na 15. Liztop. 8) na 14. Grudna.

Illok. 1. na Mikulinye. 2) na Antonovo.

Sz. Ivan. 1) pervi dan po Zasztuplenyu Kristush. 2) pervi dan po Televom. 3) pervi dan za Ivanyem.

Ivanich. 1) 12. Szushcza. 2) 4. Rosnyaka. 3) 29. Klaszna. 4) 4. Liztopada. 5) 27. Grudna.

Sz. Jalsabetha. 1) v-pondelyek pred Trojaki. 2) pervi dan za velikum Mashum. 3) pervi dan za szvétkom sz. Jalsabethe.

Jamnicza. 1) na Antonovo 17. Prezimcza. 2) v-torek po Vuzmu. 3) v-torek po Nedelyi sz. Trojztva. 4) na Rokovo 16. dan Velikomeshnyaka.

Na kiszeli vodi v-Jamniczi: na dan sz. Ignaczia 31. Szerpna.

Jaztrebarzko. Na Trojachki Tork.

Kaptol. Pervi dan za Petrovom.

Karlovecz. 1) na dan Jzkazanya sz. Mihalya Arkang. ili: 8. dan velikoga Travná. 2) na Vidovo. 3) na Jakopovo. 4) na Miholye. 5) na Tominye.

Klanyecz. 1) v-Pondelyek po sz. 3 Kralyih. 2) v-Pondelyek pred Fashinzkim Torkom. 3) v-Pondelek po Czvetni Nedelyi. 4) v-Pondelek po 4ui Nedelyi po Vuzmu. 5) v-Pondelek po Petrovom. 6) v-Pondelek po Lovrenchevom. 7) na Leonardovo. 8) 9) 10) 11) vszaki pondelek za kvatr. Nedel.

Klenovnik. 1) v-pondelyek po Nedelye sz. Trojztva. 2) Na Antonovo.

Kopriwnicza. 1) pervi dan za Nazveztchényem B. D. M. 2) na dan Pohadyanya B. D. M. 3) pervi dan za Mikulinyem.

Koztajnicza. 1) dan 12. Szushcza. 2) dan 29. Szerpna. 3) dan 14. Vszeszvétchaka.

Pri tréh Kralyih. 1) pervi dan po tréh Kralyih. 2) pervi pondelyek za szvétkom sz. Stefana Kralya. 3) na dan sz. Jaisabethe.

Krapina. 1) na dan sz. Josefa. 2) na dan sz. Floriana. 3) 16a Rosnyaka. 4) na dan sz. Ladislava. 5) vu Nedelyu po szvétku M. B. Skapularzke. 6) v-Pondelek po szvetku Ime Marie. 7) na Miholye. 8) na Martinye. 9) na Mikulinye.

Krisevczi. 1) na dan sz. Fab. y Seb. 2) Czvetn. Nedel. 3) 3. Rosn. 4) na Troj. torek. 5) 27. Klashna. 6) 2. Velikomsh. 7) 4. Malomesh. 8) na Lukovo. 9) na Martinye. 10) Nedelyu pred Bosichem.

Kutjevo. 1) pervi dan za velikum Mashum. 2) pervi dan za malum Mashum.

Lobor pri Kapeli B. D. M. 1) v-pondelyek po pervi Nedelyi po Vuzmu. 2) pervi dan po szvétku sz. Petra y Pavla. 3) pervi dan za malum Mashum.

Ludbreg. 1) na Tominye. 2) v-pond. po Czvetn. 3) dan 16. Szerpna. 4) v-pond. pred mal. Mashum.

Lyubeschicza. 1) Vuzmeni Tork. 2) peti dan po Trojak. 3) na dan Pohadyanya B. D. M. 4) na dan Razdel. Apost. ili: 15. Szerpna. 5) na dan Sznesne. B. D. M. ili: 5. Velikomeszny. 6) na Mateovo. 7) na Shimunye.

Pakracz. Na dan za velikum Mashum.

Petrianczi. 1) na dan sz. Rosalie. 2) pervi dan po szvétku sz. Petra y Pavla.

Petrinya. 1) na veliki Petek. 2) pervi dan po Telovom. 3) na Lovrenchevo. 4) na Tominye.

Ravna Gor. 1) prvi dan po treh Kraljih. 2) na dan sz. Terezie.

Shid, vu Szremzkoj Varmedyii, 1) na Josefovo. 2) na Lovrenchevo. 3) na Vszeszvetu. Y vszidgar poleg Tergovina za Marhu.

Szamobor. 1) na Valentinovo. 2) na Josefovo. 3) na veliki petek. 4) na Helenye. 5) na dan sz. Innoc. 28. Szerp. 6) v-Szobotu po Lovrenchevom. 7) na Tominye.

Szela. 1) prvi dan za sz. Kathar. 2) pondelyeka za pervum Nedelyum po Vuzmu.

Szeverin. 1) na dan sz. Ivan Kerzt. ili: 24. Klashna. 2) na dan sz. Roka 16. Velikomesnyaka.

Tabor Gor. 1) na Ivanye. 2) on dan za szvetkom sz. Petra y Pavla.

Toplicze. 1) pond. po Filip. 2) pond. po Telov. 3) pond. po Martinyu. 4) pond. po Izvish. sz. Krisa.

Varasdin. 1) na Jurjevo. 2) na Ivanye. 3) na dan sz. Jakopa. 4) na dan sz. Imbr.

Verhovecz. 1) na dan Nasheztja sz. krisa. 2) na Vidovo.

Vinicza. 1) prvi dan po Markovom. 2) na veliki chetertek. 3) v-Szredu pred Telovom. 4) na Mikulinye. 5) vszaki pondelyek po Kvaterni Nedelyi.

Vocha. Vszaki pond. po Kvat. Nedelyi.

V-Vszehszvetah. 1) prvi dan po Vszech Szvetéh. 2) na Magdal, 22. Szerpna.

Vukovar. 1) Na Filipovo.

Zachretje pri Krapini. 1) na den Nasheztja. sz. Krisa. 2) on dan pred velikum Mashum. 3) na Bartolovo. 4) na Izvishenye sz. Krisa.

Zagreb. 1) v-chetertek pred Czvetnum Nedelyum. 2) prvi dan za Markovom. 3) na dan szv. Margarethe. 4) prvi dan za szvetkom sz. Stefana Kralya. 5) na Shimonye. 6) prvi dan za szvetkom prechiztoga Prijetja B. D. M.

Ztupnik. Dan 17. velikoga Travnja.

Izplätchanye Chinsov 6 na 100

Glavnicza	C h i n s z a													
	1 Leto			1 Mé- szecz			pol Mé- szecza			1 Tjeden			1 Dän.	
Rain	R.	kr	F.	R.	kr	F.	R.	kr	F.	R.	kr	F.	kr	F.
1	—	3	$2\frac{2}{5}$	—	—	$1\frac{1}{5}$	—	—	$\frac{3}{5}$	—	—	$\frac{3}{10}$	—	$\frac{1}{5}$
2	—	7	$2\frac{4}{5}$	—	—	$2\frac{2}{5}$	—	—	$1\frac{1}{5}$	—	—	$\frac{2}{5}$	—	$\frac{2}{5}$
3	—	10	$3\frac{1}{5}$	—	—	$3\frac{3}{5}$	—	—	$1\frac{4}{5}$	—	—	$\frac{9}{10}$	—	$\frac{3}{5}$
4	—	14	$1\frac{3}{5}$	—	1	$\frac{4}{5}$	—	—	$2\frac{2}{5}$	—	—	$1\frac{1}{5}$	—	$\frac{4}{5}$
5	—	18	—	—	1	2	—	—	3	—	—	$1\frac{1}{2}$	—	$\frac{5}{5}$
6	—	21	$2\frac{2}{5}$	—	1	$3\frac{1}{5}$	—	—	$3\frac{3}{5}$	—	—	$1\frac{4}{5}$	—	$\frac{6}{5}$
7	—	25	$2\frac{4}{5}$	—	2	$2\frac{2}{5}$	—	1	$\frac{1}{5}$	—	—	$2\frac{1}{10}$	—	$\frac{7}{5}$
8	—	28	$3\frac{1}{5}$	—	2	$1\frac{3}{5}$	—	1	$\frac{4}{5}$	—	—	$2\frac{2}{5}$	—	$\frac{8}{5}$
9	—	32	$1\frac{3}{5}$	—	2	$2\frac{4}{5}$	—	1	$1\frac{2}{5}$	—	—	$2\frac{4}{5}$	—	$\frac{9}{5}$
10	—	36	—	—	3	—	—	1	2	—	—	3	—	$\frac{10}{5}$
20	1	12	—	—	6	—	—	3	—	—	1	2	—	$\frac{20}{5}$
30	1	48	—	—	9	—	—	4	2	—	2	1	—	$\frac{30}{5}$
40	2	24	—	—	12	—	—	6	—	—	3	—	—	$\frac{40}{5}$
50	3	—	—	—	15	—	—	7	—	—	3	3	—	$\frac{50}{5}$
60	3	36	—	—	18	—	—	9	2	—	4	2	—	$\frac{60}{5}$
70	4	12	—	—	21	—	—	10	2	—	5	1	—	$\frac{70}{5}$
80	4	48	—	—	24	—	—	12	—	—	6	—	—	$\frac{80}{5}$
90	5	24	—	—	27	—	—	13	2	—	6	3	—	$\frac{90}{5}$
100	6	—	—	—	30	—	—	15	—	—	7	2	1	$\frac{100}{5}$
200	12	—	—	1	—	—	—	30	—	—	15	—	2	—
300	18	—	—	1	30	—	—	45	—	—	22	2	3	—
400	24	—	—	2	—	—	1	—	—	—	30	—	4	—
500	30	—	—	2	30	—	1	15	—	—	37	2	5	—
600	36	—	—	3	—	—	1	30	—	—	45	—	6	—
700	42	—	—	3	30	—	1	45	—	—	52	2	7	—
800	48	—	—	4	—	—	2	—	—	1	—	—	8	—
900	54	—	—	4	30	—	2	15	—	1	7	2	9	—
1000	60	—	—	5	—	—	2	30	—	1	15	—	10	—

Izplatchanya Szlusbe.

Izneszek je- dnoga Léta	Za tri ztra- ne Léta.		Za pol Léta.		Za chetertu Lézt arta		Za dva Mészecza		Za 1 Mészecz ili: 30 dån		Za jeden dån	
Rain	R.	kr	R.	kr	R.	kr	R.	kr	R.	kr	kr	Fen.
1	—	45	—	30	—	15	—	10	—	5	—	2/3
2	1	30	1	—	—	30	—	20	—	10	—	1 1/3
3	2	15	1	30	—	45	—	30	—	15	—	2 —
4	3	—	2	—	1	—	—	40	—	20	—	2 2/3
5	3	45	2	30	1	15	—	50	—	25	—	3 1/3
6	4	30	3	—	1	30	1	—	—	30	1	—
7	5	15	3	30	1	45	1	10	—	35	1	2/3
8	6	—	4	—	2	—	1	20	—	40	1	1 1/3
9	6	45	4	30	2	15	1	30	—	45	1	2 —
10	7	30	5	—	2	30	1	40	—	50	1	2 2/3
11	8	15	5	30	2	45	1	50	—	55	1	3 1/3
12	9	—	6	—	3	—	2	—	1	—	2	—
13	9	45	6	30	3	15	2	10	1	5	2	2/3
14	10	30	7	—	3	30	2	20	1	10	2	1 1/3
15	11	15	7	30	3	45	2	30	1	15	2	2 —
16	12	—	8	—	4	—	2	40	1	20	2	2 2/3
17	12	45	8	30	4	15	2	50	1	25	2	3 1/3
18	13	30	9	—	4	30	3	—	1	30	3	—
19	14	15	9	30	4	45	3	10	1	35	3	2/3
20	15	—	10	—	5	—	3	20	1	40	3	1 1/3
21	15	45	10	30	5	15	3	30	1	45	3	2 —
22	16	30	11	—	5	30	3	40	1	50	3	2 2/3
30	22	30	15	—	7	30	5	—	2	30	5	—
40	30	—	20	—	10	—	6	40	3	20	6	2 2/3
50	37	30	25	—	12	30	8	20	4	10	8	1 1/3
60	45	—	30	—	15	—	10	—	5	—	10	—
70	52	30	35	—	17	30	11	40	5	50	11	2 2/3
80	60	—	40	—	20	—	13	20	6	40	13	1 1/3
90	67	30	45	—	22	30	15	—	7	30	15	—
100	75	—	50	—	25	—	16	40	8	20	15	2 2/3
200	150	—	100	—	50	—	33	20	16	10	33	1 1/3
300	225	—	150	—	75	—	50	—	25	—	50	—

Vina ali napitka.

Jeden polich po Krajczerov	V chinì védro	
	Rany.	Krajcz.
4	2	8
5	2	40
6	3	12
7	3	44
8	4	16
9	4	48
10	5	20
11	5	52
12	6	24
13	6	56
14	7	28
15	8	—
16	8	32
17	9	4
18	9	36
19	10	8
20	10	40
21	11	12
22	11	44
24	12	48
26	13	52
28	14	56
30	16	—
32	17	4
34	18	8
36	19	12
40	21	20
42	22	24
48	25	36

K a z i t e l.

I.

	Ztrán
§. 1. Dusnozti XII. Meszczov - - - - -	1
§. 2. Od puge, diachki Iris zvane - - - - -	—
§. 3. Od pomenykanya szunchene szvetloszti - - - - -	—

II.

Dalyneshi, navuk od vinzkoga pridelavanya.

§. 41 — 50. Del V. Od Rezanya vinogreda, y grebenichanya - - - - -	2
§. 51 — 55. Del VI. Od Kolia y kolitve - - - - -	11
§. 56 — 61. Del VII. od Vezanya terszja - - - - -	16

Opasenya Gozpodarztva.

Od obdelavanya Zemlye - - - - -	22
Nachin drevo szádoveno szaditi - - - - -	23
Murva - - - - -	—
Proti Buhachom pri preszàdu - - - - -	24
Zpoznati, jeli szeme dobro za szejati, ali né - - - - -	25
Hyaczinte lépe dobiti - - - - -	26
Boba z-hasznum szejati - - - - -	27
Novi Nachin Boba szejati - - - - -	28
Debela pira - - - - -	29
Pazka pri posetom sitku - - - - -	—

Od Marhe.

a) Pazka pri lesenyu krave - - - - -	—
b) Ako krava nedasze dojiti, ali teletu cziczati - - - - -	31
c) Da krava dobro mleko da - - - - -	32
d) Odkojivanye telishev - - - - -	—
e) Kak je mochi vchiniti, da sze krava zvekshinum ob dan oteli - - - - -	34

f)	Kak je mochi rogati marhi y konyem vushi pretirati - - - - -	34
g)	Da obadi y muhe nejdeju na marshe - - -	-
h)	Kad sze marshe napuhne - - - - -	-
	Kad' je tele szlabo, da nemre ztati y cziczati	35
	Kada kacha marshe vpichí, ali vgrizne - - -	-
	Vola za chetiri tjedne zpitati - - - - -	36

Vrachta nekoje za konye.

	Ako kony na oko mrenu ali rosecz ima - - -	36
	Ako kony Mishe ima - - - - -	-
	Kada kony zbog nazkoga, ali vudarca kakvoga obetesa - - - - -	-
	Kada konyu otecheju posiraki tak, da nemore kerme posirati y prebaviti - - - - -	-
	Ako kony cherve ima v-Seludczu - - - - -	37
	Ako kony pod kosum, ali vu meszu cherva ima	-
	Akosze kony vu stali oztvari - - - - -	-
	Akosze kony vu zkoku y derchanyu pokvari, ali zapali - - - - -	-
	Akosze kony z-jelom pokvari, ali kak vnogi navadno govorê, rosza gâ napuhne - - -	-
	Ako konyu iz noge kreynosila izhadya - - -	38

Vzakoverztna.

	Novi szud za poszel dobro prirediti - - -	38
	Nachin vosu plesznyivu vrachiti - - - - -	-
	Dasze vino vletu od vruchine nevusge - - -	39
	Kada vino pochme zvirati - - - - -	-
	Kak sze Vino oczteno ali cziknyeno vrachi	-
	Vino kadasze vleche, kak sze vrachi? - - -	-
	Vino mutno, chizto vchiniti - - - - -	40
	Vino oczteno, oszlazto vchiniti - - - - -	-
	Vino vnogo jakshe y bolyshe vchiniti - - -	-
	Ako hochesh, da ti oczet takì jak poztane	-
	Dasze vino na oczet taki oberne - - - - -	41
	Proti slezdi, ili: koritniczi - - - - -	-
	Rane zvrachiti - - - - -	-
	le vrachiti - - - - -	-

	Ztraa
Szuprot szrabu - - - - -	42
Proti lishajem - - - - -	—
Za sile objachiti, ali kozti boleche - - - - -	43
Koi nema tak v-jeztvinah - - - - -	—
Koi jeztvin v-seludczu zdersati nemore - - - - -	—
Od szemena kukuruze - - - - -	—
Od prediva - - - - -	—
Psheniczu od sznetlyivozti obchavati - - - - -	44
Od Olya - - - - -	45
Od Medicze - - - - -	—
Pazka pri Pepelu - - - - -	—
Tlak za Pechi - - - - -	—
Nachin hise beliti - - - - -	46
Od prevergavanya szemena - - - - -	—
Piavke vreme kaseju - - - - -	—

III.

Mudrochinztva.

Karte zgoditi, keje sz chetiri oszobe iz chetireh razluchneh kupov, zbereju - - - - -	47
Karta vu sepu - - - - -	—
Treh koczkih po ztolu hitcheneh y jedne vuz drugu po redyenech oka vszake szledye zgoditi mochi - - - - -	48
Zgoditi, kuliko ok' gdo z-chetiremi koczkami je hitel, y zvun toga kuliko ok' na vszaki poszeb koczki je bilo - - - - -	50
Mleko na kerv premeniti - - - - -	51
Dati komu zkuhati jacze, iz kojega, kada sze vu vodu poztavi, ogeny van sziva - - - - -	—
Napraviti, dasze nigdo zterpeti nemore na ztolczu tak dugo, doklam bisze tri rechi zgovorile - - - - -	—

IV.

Naravzke laztovitosti nekojéh sívin.

a) Pavukova nit - - - - -	51
b) Glaszoviti koszi - - - - -	52

c)	Vuk nenapreduje vszigdi	- - - - -	52
d)	Pchele jedu takaj meszo	- - - - -	—
e)	Peszje lajanye	- - - - -	—
f)	Naravzki nagib Konyev	- - - - -	53
g)	Haszen komarov	- - - - -	—
h)	Anglianzki pesz Dogge zvan	- - - - -	—
i)	Divji pszi Amerikanzki	- - - - -	54
j)	Cherni zidni pavuk	- - - - -	55
k)	Keber	- - - - -	56

V.

Izbor pametneh rechih y chinov.

a)	Zkrovnozti zamuchanye	- - - - -	57
b)	Kaj je Bog?	- - - - -	—
c)	Bog je vszigdi	- - - - -	58
d)	Bog vsze zna	- - - - -	—
e)	Vszagdashnya Zpoved je potrebna	- - - - -	—
f)	Morepodnehti 1000 funtov, a ne jednu rech	- - - - -	59
g)	Mlad chlovek more ztar biti	- - - - -	—
h)	Pravishen sze nikaj neboji	- - - - -	—
i)	Pozdravljenje Poganinov	- - - - -	—
j)	Czigana kana kalmukianzkeh Tartorov velikoszerdchnozt	- - - - -	60
k)	Kaj je naj gorshe na szvetu?	- - - - -	—
l)	Pametna Gozpa	- - - - -	61
m)	Fantenye Diogenesha	- - - - -	—
n)	Szolonov Kris	- - - - -	62

VI.

Shegave Pripovezti.

Naglenye nepotrebno	- - - - -	63
Szova szeniczi zpoganya	- - - - -	—
Dvojverztno tugovanye	- - - - -	—
Kakvo pitanye, takov Odgovor	- - - - -	64
Povolyna vosnya	- - - - -	—
Dober izgovor vreden je zlata	- - - - -	65
Ztrashlyivicza	- - - - -	66

	Ztrana
Nezredna zkupozt - - - - -	66
Lyubav zakonzka - - - - -	67
Nedusni odgovor - - - - -	—
Gyedyerno szerdcze - - - - -	—
Ni tak stimano, kak zrecheno - - - - -	68
Hvalajanush - - - - -	—
Zadnya volya odluka - - - - -	—
Szvetuvanya - - - - -	69
Zpuneno Prorochantzvo - - - - -	—
Pijana Glava za pogibel nezna - - - - -	—
Dober je ztrah, komu ga je Bog dal - - - - -	70
Zimzka kapuzta - - - - -	—
Ztare sene Gyegyernozt - - - - -	71
Segetlyivozt - - - - -	—
Koj hoche, naj veruje I — XI. - - - - -	—
Kaj je prevech, nije nit' z-kruhom dobro - - - - -	78
Navuchitel y Vuchenik - - - - -	79

VII.

*Opasenya gozpodarzka, leto 1786 y 1787 po
G. M. S. vchinjenja.*

a) Leto 1786 - - - - -	82
b) Leto 1787 - - - - -	83

VIII.

Podalyshenye Horvatzkeh Prirechjich.

Od ztrane - - - - -	85 — 95
Na redcze pobraneh - - - - -	—

IX.

Zganyke.

Szedem zganyke nove - - - - -	98
-------------------------------	----

X.

Zvershena y zasgana Molitva.

Zakonzkem prikazana senam - - - - -	99
-------------------------------------	----

XI.

Lado Horvatzki.

Prestimanim Chtevczim Danicze Zagrebechke 102

A.

Szlagoredi.

- §. 1. *Zmesznicze*, ali: Richetnicze to je kratke vechfelnoga zavietka peszmicze - - - 107
- §. 2. *Napitnicze*, ili: Prigodni Navuki, to je: kratke peszmicze, szvétuvànya, navuke, y opomenke vu szebi zadersavajuche - - 112
- §. 3. *Imime*, to je: povekshe peszme, nachelju primerom dugovanya koje sze vu nyih zadersava, szvoj nazivek, ili: nadpiszek imajuchi - - - - - 113
- §. 4. *Vilenzko kolo*, ili: Pleszopeszem Lada'u, y Jamnichkomu zdenczu prikazana - - 116
- Sæcula zlata - - - - - 120

B.

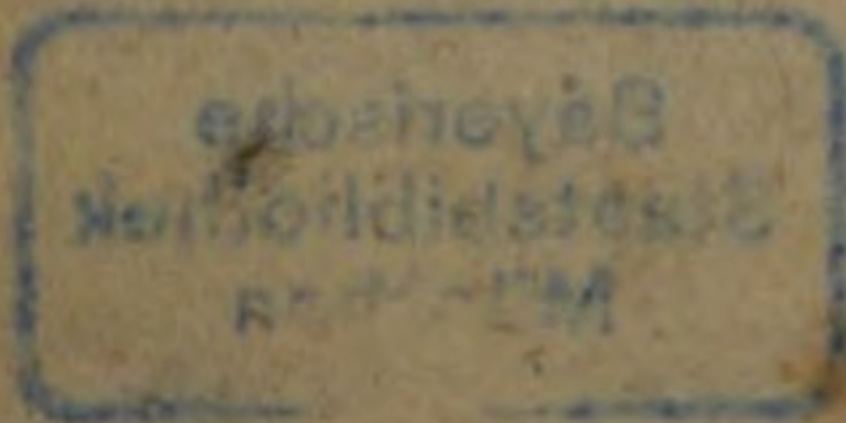
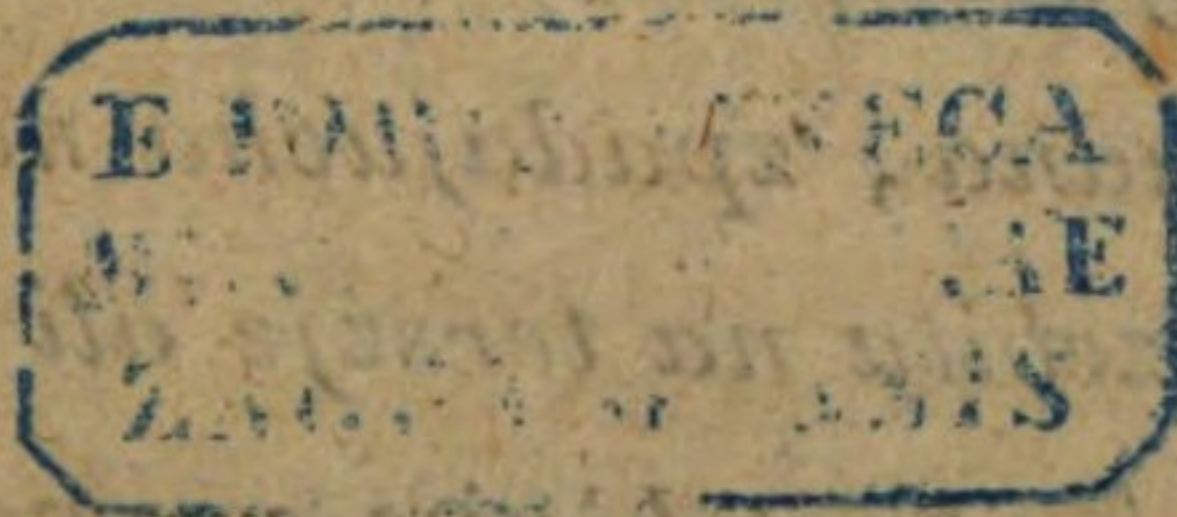
Popevke.

- Batrivozt varaske Divojke omusitisze nemo-
guche - - - - - 122
- Ochituvanye Lyubavi - - - - - 124
- Nagovor na krepoztnu mladozt - - - - - 127
- Od Mladozti - - - - - 129
- Batrivenye vu zlu - - - - - 130

C.

- Pet vezelye Popevke - - - - - 132
- Pripovezt. — Ztarchek z-szinom Ivchekom oszla
vu varash na prodaj tira - - - - - 136
- Vreme, ob kojem nikakove pravde netecheju 138
- Dnevi odlucheni, vu kojehsze ob vremenu kada
pravde techeju, primerom visheshega pre-

pisza szudbena zpravischa dersati nesz-	
meju - - - - -	139
Techaj Poste Varasdinzke - - - - -	140
— — Zagrebechke - - - - -	142
— — Karlovechke - - - - -	143
Obznanenye Szejmov - - - - -	144
Izplachanya Chinsov 6 na 100.	
— Szlusbe.	
— Vina ali drugoga, napitka.	

LIBRARY
 ...

Prestimani Ladavczi y Chtejevci Tol-
nachnika Hisnoga z-vszum doztójnozt-
jum pozivajusze, da, akobi koi z-med
Nyih prikladna, zpadajucha na Gozpo-
darstvo, oszebitu na terszje ali Pchelcze,
ali pak za prikratchènye vremena szlu-
secha imel, nebisze zkratil takova meni
zdola podpisanomu z-prikladnum prili-
kum poszlati, dasze tak ov szrechno za
pocheti Izbor, kojega jedini czily je na-
predek obchinzki, vszako buduche lèto
z-obilneshum zadovolynoztjum kupczev y
Chtejevczev na szvétlo van davati bude
mogel.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

FERENCZ SUPPAN,

Knyigar y Szlovotizkavec.

~~3~~

3
6
24

8

5

15

5

on

24

5
15
30
6

3

4

30

9

12

6

18

24

11

6

6

5

~~9~~
4

+

7

3

4

1

~~6~~
~~12~~

24
12

6
18

24
6

36 : 6
6

4
8
8

